

ingediend op **983** (2025-2026) – Nr. 1
11 september 2026 (2025-2026)

Ontwerp van decreet

tot wijziging
van het decreet van 18 juli 2008
betreffende het elektronische
bestuurlijke gegevensverkeer,
wat betreft het verenigings- en registratieregister

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet	27
Advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens	36
Advies van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media	62
Advies van de Raad van State	66
Ontwerp van decreet	74

MEMORIE VAN TOELICHTING

Samenvatting

Het Digitaliseringsdecreet van 23 juni 2023 voegde een nieuwe Afdeling II toe binnen Hoofdstuk II van het e-govdecreet, die de juridische basis vormt voor de oprichting van het verenigingsregister. Twee jaar na de eerste operationalisering blijkt dat deze decretale verankering ontoereikend is om de werking van het verenigingsregister en de interactie met het verenigingsloket juridisch sluitend te onderbouwen. Daarom wijzigt het voorliggende voorontwerp van decreet het e-govdecreet met als doel het juridisch kader van zowel het verenigingsloket als het verenigingsregister te versterken. Het voorontwerp van decreet verduidelijkt de functie van het verenigingsloket door de rol van gegevensmediator formeel in te voeren als een overheidsinstantie die verenigingen in staat stelt hun eigen gegevens te registreren en te beheren in het verenigingsregister, zonder dat er een onderliggende dienstverleningsrelatie vereist is. Daarnaast wordt de in het decreet gebruikte terminologie aangepast: de term 'afdeling', die tot verwarring kon leiden, wordt vervangen door het meer neutrale begrip 'subvereniging'. Tot slot worden drempels voor gegevensdeling weggenomen door te voorzien in de vrijwillige aansluiting van koepelverenigingen op het verenigingsregister en in de mogelijkheid voor gegevensinitiatoren zonder eigen technische infrastructuur om onder voorwaarden gebruik te maken van het platform van de gegevensmediator.

Een andere reeks bepalingen betreft de introductie van een nieuw juridisch kader voor het organisatieregister. De huidige juridische basis uit artikel II.5 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 volstaat immers niet langer voor een vlotte en juridisch correcte werking van het organisatieregister, dat sinds de introductie van deze juridische basis in 2019 verder werd uitgebouwd en geoperationaliseerd. Eerst worden via het voorontwerp van decreet de essentiële elementen van de verwerking van persoonsgegevens in het organisatieregister op een heldere manier verankerd. Daarnaast wordt in de nieuw in te voegen bepalingen op een heldere manier uiteengezet wie verantwoordelijk is voor de coördinatie, de aanmaak, de instandhouding en het gebruik van de gegevensbron, alsook welke gegevens op welke manier en voor welke doeleinden, geregistreerd, ter beschikking gesteld en gepubliceerd worden.

I. ALGEMENE TOELICHTING**A. SITUERING**

Op 30 januari 2024 werd het verenigingsloket officieel voor het grote publiek gelanceerd in een eerste versie (Minimal Viable Product), samen met het verenigingsregister, dat al enkele weken eerder beschikbaar werd gesteld. Deze lanceringen vormden het sluitstuk van een project dat in de loop van 2022-2023 werd voorbereid en gerealiseerd en waarbij de juridische verankering werd voorzien in het Bestuursdecreet van 7 december 2018 en het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: het 'e-govdecreet'), via het decreet van 23 juni 2023 tot wijziging van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator, het Bestuursdecreet van 7 december 2018 en het decreet van 2 december 2022 houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Datanutsbedrijf in de vorm van een naamloze vennootschap ter versterking van het kader voor digitale gegevensuitwisselingen (hierna: het Digitaliseringsdecreet). De lancering van het verenigingsloket en het verenigingsregister in 2024 markeerde een belangrijke stap in de digitale dienstverlening aan verenigingen in Vlaanderen.

De introductie van het verenigingsloket en -register werd daarbij in de memorie van toelichting van het digitaliseringsdecreet als volgt geduid:

“De Vlaamse Regering detecteert in deze dienstverleningsstrategie ook vier voornaamste e-loketten die de unieke toegangspoorten moeten worden voor het geïntegreerd aanbieden van digitale diensten aan de vier doelgroepen van de Vlaamse overheid: - Burgers: Mijn Burgerprofiel - Ondernemers: E-loketondernemers.be - Lokale overheden: Lokaal voor Lokale Besturen - Verenigingen: Verenigingsloket. De eerste twee loketten zijn ontwikkeld en worden momenteel verder uitgebouwd. Via voorliggend ontwerpdecreet wordt dit decreetaal nog versterkt. Het Lokaal voor Lokale besturen kent al een embryonale vorm. Het Verenigingsloket wordt op dit ogenblik ontwikkeld en uitgebouwd, waardoor het vanaf 2024 een functioneel hoofdloket naast de anderen zal worden. Via voorliggend ontwerp van decreet wordt het Verenigingsloket decreetaal onderbouwd.

[...]

Cruciaal in de dienstverleningsstrategie is de analyse van de structuren die deel zijn van het verenigingsweefsel in Vlaanderen. Dat is breder dan alleen de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en stichtingen waarvan bepaalde gegevens al geregistreerd zijn in de Kruispuntbank der Ondernemingen. Ook feitelijke verenigingen, afdelingen en koepelorganisaties hebben hier een bijzondere plaats.

Aangezien feitelijke verenigingen en afdelingen van koepelorganisaties structureel deel zijn van het Vlaams verenigingsweefsel, is het een logische en principiële beleidskeuze om, op het moment dat de Vlaamse Regering een Verenigingsloket uitbouwt voor digitale dienstverlening, ervoor te zorgen dat ook zij toegang kunnen krijgen. Momenteel ontbreekt echter een centrale gegevensbron met unieke identificatie van feitelijke verenigingen en afdelingen van koepelorganisaties die de verschillende beleidsdomeinen en bestuursniveaus overstijgt.

Onder impuls van het Vlaamse digitale financieringsprogramma “Vlaanderen Radicaal Digitaal 2” werd in januari 2022 het project “unieke identificatie feitelijke verenigingen” opgestart met als finaliteit de bouw van een centrale gegevensbron.

[...]

Inzicht in de bestaande situatie wijst enerzijds op een gebrek aan de unieke identificatie van feitelijke verenigingen en hun vertegenwoordigende leden en anderzijds op het gebrek aan uitwisseling of integratie tussen de verschillende bestaande gegevensbronnen waarin feitelijke verenigingen vandaag worden geregistreerd.

Bestaande registraties vinden we terug bij koepelorganisaties (die zich wensen te houden op de feitelijke verenigingen onder hun koepel), lokale overheden (al dat niet in digitale systemen zoals CRM-systemen) en Vlaamse overheidsinstanties. Wat betreft de Vlaamse overheid zijn er uitgebouwde databanken binnen het domein Sport, Welzijn en Onderwijs e.a. Dit alles in functie van eigen behoeften en noden.

Het spreekt dan ook voor zich dat de uitbouw van het verenigingsregister zal gebeuren in zeer nauwe samenwerking met de voorgenoemde organisaties. Het doel is bestaande initiatieven te koppelen aan een eenduidige, centraal opgezette gegevensbasis omtrent verenigingen. Daarnaast biedt het verenigingsloket de mogelijkheid voor verenigingen, ongeacht het domein waartoe ze behoren, om hun gegevens te raadplegen en te wijzigen, opdat ze vervolgens kunnen terugvloeien naar de instanties die in interactie treden met verenigingen.

Zonder unieke identificatie van feitelijke verenigingen en afdelingen in een gegevensbron is het niet mogelijk om hen via het toegangs- en gebruikersbeheer van de Vlaamse overheid gebruik te laten maken van de diverse applicaties van Vlaamse en lokale overheden. Bovendien is er ook geen hergebruik van de identificatoren mogelijk binnen de reeds bestaande bouwstenen voor dossieropvolging of (automatische) rechtentoekenning. Digitaal Vlaanderen, als overkoepelende administratie, wenst dergelijke component uit te bouwen om hergebruik door andere administraties mogelijk te maken.

Het verenigingsregister zal ook verenigingen, gekend in KBO, bevatten. Overheden maken in het kader van hun dienstverlening abstractie van de rechtsvorm van de vereniging. Het bedienen van deze doelgroep zal efficiënter verlopen indien in het verenigingsregister ook de in KBO gekende verenigingen worden opgenomen, met de gegevens zoals gekend in KBO, aangevuld met gegevens eigen aan een vereniging. De problematiek van de unieke identificatie speelt niet voor dit type verenigingen. In KBO ontbreken een aantal bijkomende kenmerken eigen aan een vereniging die in het verenigingsregister worden voorzien om hen conform de digitale dienstverleningsstrategie, en bijhorende doelgroepen, eveneens op efficiënte wijze te kunnen bedienen.”

In het Vlaamse regeerakkoord 2024-2029 (*Parl.St.* VI.Parl. 2024-25, nr. 31/1) wordt de ambitie geformuleerd om het verenigingsloket verder uit te bouwen, met aandacht voor de toegankelijkheid van het platform en met het doel ervoor te zorgen dat zo veel mogelijk verenigingen er gebruik van kunnen maken. De beleidsnota Cultuur 2024-2029 (*Parl.St.* VI.Parl. 2024-25, nr. 145/1) concretiseert dit verder en stelt dat de nodige stappen moeten worden genomen om het loket te doen groeien, het uit te rollen en er een volwaardig en matuur platform van te maken.

Naast het verenigingsregister bestaan er ook nog een aantal andere centrale gegevensbronnen. Zo bepaalt artikel II.5 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 dat de Vlaamse overheid een of meer gezamenlijke gegevensbronnen uitbouwt met basisinformatie van de Vlaamse overheid, lokale overheden, instellingen met een publieke taak en milieu-instanties. Volgens de memorie van toelichting die destijds werd opgesteld bij het Bestuursdecreet van 7 december 2018 vormde dit artikel de basis voor de creatie van twee nieuwe ‘authentieke’ gegevensbronnen:

“De Vlaamse overheid werkt aan de uitbouw van één of meerdere gezamenlijke en centrale gegevensbronnen met identificatiegegevens en beschrijvende gegevens van overheidsdiensten, publieke actoren en de publieke dienstverlening in Vlaanderen. Het gaat concreet over zaken zoals de website of het standaard email-adres en/of telefoonnummer van een organisatie. Ook informatie over de kanalen die gekoppeld zijn aan bepaalde dienstverlening, behoort tot de basisinformatie.

[...]

Dit resulteert in de ontwikkeling van twee nieuwe authentieke gegevensbronnen, namelijk het organisatieregister en het dienstverleningsregister. Deze maken deel uit van het stelsel van Vlaamse authentieke gegevensbronnen. Per overheidsdienst kan op die manier een overzicht worden geboden van de dienstverlening.”

Eén van deze authentieke bronnen is het organisatieregister, dat instaat voor het uniek identificeren en beschrijven van instanties die actief zijn binnen de publieke sector, in het bijzonder ‘de Vlaamse overheid’. Het doel van dit organisatieregister is om interacties tussen overheden te faciliteren en inzicht te geven in de publieke sector in Vlaanderen. Sinds de introductie van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 in 2019 is het organisatieregister als gegevensbron verder uitgebouwd en geoperationaliseerd. Zo kan vandaag aan de hand van de gegevens uit het organisatieregister een correct en eenduidig budget- en personeelsbeheer worden gevoerd. Daarnaast zorgt het organisatieregister voor maximaal hergebruik van

(contactgegevens van) belangrijke hoedanigheden binnen de Vlaamse overheid, namelijk de functie, de naam, voornaam en professionele contactgegevens van personen die een rol, verantwoordelijkheid of een takenpakket uitvoeren, zoals leidend ambtenaren, woordvoerders enzovoort. In het kader van het deugdelijk bestuur registreert het organisatieregister bovendien de nodige gegevens om te voldoen aan rapporteringsvragen van bijvoorbeeld het Rekenhof (vermogens- en mandatenaangifte), het departement Financiën en Begroting (INR-rapportering (Instituut voor de Nationale Rekeningen)) en het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB) (MEP-rapport (Meer Evenwichtige Participatie)). Verder wordt in het organisatieregister de samenstelling van de raden van bestuur en adviesraden en de man-vrouwverhouding opgenomen, onder andere om toe te zien op de regels over bevordering van een evenwichtige participatie van vrouwen en mannen in raden van bestuur van overheidsorganisaties en Vlaamse adviesorganen, zoals vastgelegd in artikel III.44 en III.58 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.

Om bovenstaande toepassingen mogelijk te maken, worden in het organisatieregister ook persoonsgegevens verwerkt. Het gaat in het bijzonder over de voornaam, de achternaam, de hoedanigheid en de professionele contactgegevens van medewerkers die een formele hoedanigheid opnemen binnen organisaties, en over de naam, voornaam en het geslacht van de leden van Vlaamse adviesorganen en raden van bestuur.

De vaste adviespraktijk van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) en de Raad van State stelt dat overeenkomstig het legaliteits- en voorzienbaarheidsbeginsel, vastgelegd in artikel 8 van het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden (EVRM) en artikel 22 van de Grondwet, de norm waarop een verwerking van persoonsgegevens is gebaseerd, de essentiële elementen van deze verwerking moet vaststellen. Het gaat daarbij om de categorie van verwerkte gegevens, de categorie van betrokken personen, de doelstelling die met de verwerking wordt nagestreefd, de categorie van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens en de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens. Een delegatie aan een andere macht is niet in strijd met het wettelijkheidsbeginsel als de machtiging voldoende nauwkeurig is omschreven en betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan de essentiële elementen vooraf door de wetgever zijn vastgesteld.

B. INHOUD

1. Probleemstelling en omgevingsanalyse

Het Digitaliseringsdecreet van 23 juni 2023 voegde een nieuwe Afdeling II toe binnen Hoofdstuk II van het e-govdecreet. Deze afdeling vormt de juridische basis voor de oprichting van het verenigingsregister. Twee jaar na de eerste operationalisering blijkt dat deze decretale verankering uit 2023 op bepaalde punten ontoereikend is om de werking van het verenigingsloket en de interactie met het verenigingsregister juridisch sluitend te onderbouwen.

In de eerste plaats voorziet de tekst van artikel 4/2 van het e-govdecreet uitsluitend in de invoer van gegevens in het verenigingsregister via zogenaamde 'gegevensinitiatoren'. Deze 'gegevensinitiatoren' staan decentraal in voor het aanleveren van data aan het verenigingsregister en zijn in het decreet omschreven als een "instantie of een derde die de exclusieve eindverantwoordelijkheid heeft om een of meer gegevens in het verenigingsregister, vermeld in artikel 4, te registreren", waarmee hoofdzakelijk lokale besturen en entiteiten van de Vlaamse overheid worden bedoeld. Het gaat daarbij om instanties of koepelorganisaties die beschikken over gegevens over verenigingen, die ze hebben gevalideerd in het kader van hun dienstverlening aan deze verenigingen.

Gegevensinvoer door de vereniging via het verenigingsloket heeft daarbij geen duidelijke juridische basis, aangezien de overheidsinstantie die het verenigingsloket beheert, bij het doorgeven van verenigingsgegevens aan het verenigingsregister niet als 'gegevensinitiator' beschouwd kan worden. De overheidsinstantie die het verenigingsloket beheert, heeft immers geen dienstverleningsrelatie tegenover de verenigingen die van haar platform gebruik maken om hun gegevens te raadplegen en te wijzigen. Het scenario waarbij verenigingen autonoom, los van enige dienstverleningsrelatie, via het verenigingsloket gegevens invoeren en aanpassen in het verenigingsregister, wordt dan ook momenteel niet beschreven in het decreet.

Zoals blijkt uit het bovenstaande citaat uit de memorie van toelichting bij het Digitaliseringsdecreet van 23 juni 2023, werd deze tweede optie tot gegevensregistratie in het verenigingsregister al bij de aanvang van de bouw van het verenigingsloket beoogd en was het altijd de bedoeling dat verenigingen zelf via het verenigingsloket gegevens konden invoeren en aanpassen in het verenigingsregister. De mogelijkheid om de eigen verenigingsgegevens te registreren en te beheren, is intussen ook effectief gerealiseerd in het verenigingsloket, in samenwerking en met samenwerking van het verenigingsregister. Hoewel het dus vandaag al mogelijk is voor verenigingen om via het verenigingsloket hun eigen verenigingsdata te registreren en beheren in het verenigingsregister, ontbreekt daarvoor een heldere juridische basis die duidelijk afdijkt wat de verwachtingen, rollen en verantwoordelijkheden zijn voor deze gegevensregistratie.

Daarnaast blijkt in de praktijk nog veel verwarring en onduidelijkheid te heersen over het begrip 'afdeling'. Artikel 4, derde lid, 7° van het e-govdecreet definieert afdeling als "een onderdeel van een koepelorganisatie om redenen van interne operationele werking". Hiermee wordt bedoeld op een entiteit die naar de buitenwereld toe (overheden, andere verenigingen enzovoort) opereert als een vereniging, maar die intrinsiek onderdeel uitmaakt van een vereniging met rechtspersoonlijkheid en die opereert binnen de handelingsbevoegdheid die ze heeft gekregen van die vereniging. Het gaat vaak om grotere vzw's die omwille van operationele redenen kiezen voor een complexere, vertakte organisatiestructuur en die er daarom voor kiezen om bepaalde onderdelen gedeeltelijk te verzelfstandigen, maar waarbij deze onderdelen nog altijd onder de rechtspersoonlijkheid van de grotere, overkoepelende vereniging vallen. Deze verenigingsvorm heeft dus geen eigen rechtspersoonlijkheid en is ook geen op zichzelf staande, autonome feitelijke vereniging, want ze hangt voor haar bestaan af van de rechtspersoon waarvan ze onderdeel uitmaakt.

In het kader van de analyses voor het implementeren van deze onderverdeling in het verenigingsloket en -register werd duidelijk dat het gebruik van het begrip 'afdeling' veel vragen oproept. In de praktijk wordt de term 'afdeling' namelijk vaak gebruikt met een andere invulling: zowel in de wetgeving als in de praktijk krijgt die verschillende betekenissen. Zo wordt in artikel 5 van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers de term 'afdeling' gebruikt om te verwijzen naar een feitelijke vereniging die op grond van haar specifieke verbondenheid met een andere feitelijke vereniging of een rechtspersoon beschouwd kan worden als een afdeling daarvan (daar waar het in het e-govdecreet net gaat over entiteiten die niet als een op zichzelf staande feitelijke vereniging beschouwd kunnen worden). In de praktijk wordt er ook vaak een vorm van lidmaatschap bij een andere vereniging mee aangeduid, waarbij er geen sprake is van het element van intrinsieke, onlosmakelijke verbondenheid met of van het onderdeel zijn van de overkoepelende vereniging. Zo verwijst 'afdeling' in de context van bijvoorbeeld Chirojeugd Vlaanderen naar een autonome vereniging waarmee op 'contractuele basis' een samenwerking wordt aangegaan. In andere verbanden worden nog andere termen gebruikt, met wisselende ladingen. Door de veelheid aan invullingen creëert de naam 'afdeling' veel verwarring op het terrein.

Deze complexiteit kan niet genegeerd worden, aangezien een verkeerde interpretatie van dit concept een ingrijpende impact kan hebben op de betrokken verenigingen. Zo brengt de kwalificatie als 'afdeling' (in de zin van het e-govdecreet) met zich mee dat handelingen van de entiteit aan de koepelorganisatie kunnen worden toegewezen. Hetzelfde geldt voor onrechtmatige daden die zich voordoen in het kader van de werking als afdeling en kunnen worden toegerekend aan de bovenliggende vzw als deze kaderen binnen de normale activiteiten en binnen de opdrachten van de afdeling als onderdeel van de vzw. Hoewel het verenigingsregister niet tot doel heeft rechtsgevolgen te verbinden aan de registratie als subvereniging, aangezien de kwalificatie van een entiteit als 'subvereniging' een feitenkwestie blijft die beoordeeld moet worden in het licht van alle relevante omstandigheden, is het wel van belang dat de gebruikers van het verenigingsloket en het verenigingsregister zich voldoende bewust zijn van de draagwijdte van dit begrip.

Tot slot blijkt dat er op dit moment nog verschillende belemmeringen te bestaan voor koepelorganisaties en andere gegevensinitiatoren om de verenigingsgegevens waarover zij beschikken, over te maken aan het verenigingsregister. Zo beschikken niet alle gegevensinitiatoren over de noodzakelijke middelen of IT-infrastructuur om een technische koppeling met het verenigingsregister tot stand te brengen. Daarnaast bestaat bij koepelorganisaties nog onduidelijkheid over de mogelijkheid om op vrijwillige basis gegevens te delen met het verenigingsregister, in de afwezigheid van een beslissing van de Vlaamse Regering zoals bedoeld in artikel 4/2, §1, derde lid, van het e-govdecreet.

Ook voor het organisatieregister is de juridische basis ondertussen achterhaald. Het bestaande artikel II.5 dateert van 7 december 2018 en is relatief beperkt. Het voorziet in de mogelijkheid voor de Vlaamse overheid om een of meer gezamenlijke gegevensbronnen met basisinformatie op te richten, stelt op summiere wijze vast wat onder basisinformatie wordt verstaan (identificeerbare informatie, contactgegevens en informatie over dienstverlening en formele hoedanigheden) en stelt in algemene bewoordingen dat lokale overheden, instellingen met een publieke taak en milieu-instanties hun medewerking verlenen aan (de oprichting van) deze gegevensbronnen. Vandaag volstaat deze rechtsgrond om verschillende redenen niet langer voor een vlotte en juridisch correcte werking van het organisatieregister.

In de eerste plaats blijkt uit de praktijk dat er in het organisatieregister ook persoonsgegevens worden verwerkt over bepaalde medewerkers van organisaties en leden van Vlaamse adviesorganen en raden van bestuur. Het gaat onder andere om hun voornaam, achternaam, professionele contactgegevens, hoedanigheid en, voor wat betreft leden van Vlaamse adviesorganen en raden van bestuur, hun geslacht. Artikel II.5 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 vormt een ontoereikende rechtsgrond voor de verwerking van deze persoonsgegevens. Gelet op bovenstaande adviespraktijk van de Raad van State vereist de verwerking van persoonsgegevens een decretaal kader dat de essentiële elementen van deze verwerking vastlegt. Vandaag ontbreekt in artikel II.5 een duidelijke omschrijving van de categorieën van verwerkte persoonsgegevens, de categorieën van betrokken personen, de doelstellingen die met de verwerking worden nagestreefd, de categorieën van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens en de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens.

Daarnaast biedt het huidige regelgevend kader een onvoldoende duidelijk beeld van a) de entiteit die verantwoordelijk is voor de aanmaak en de instandhouding van het organisatieregister, en de terbeschikkingstelling, de veiligheid, de toegang en het gebruik van de gegevens die in dit register geregistreerd worden; b) de aard van de geregistreerde organisatiegegevens; c) de manier waarop informatie over organisaties in het organisatieregister geregistreerd wordt; en d) de manier waarop gegevens uit het organisatieregister gedeeld en gepubliceerd worden.

Het creëren van een regelgevend kader dat op duidelijke wijze de verantwoordelijkheden, rechten en plichten omschrijft van de instanties die betrokken zijn bij het organisatieregister, zorgt ervoor dat er een kwaliteitsvol register kan worden uitgebouwd waar alle organisaties gebruik van kunnen maken. Op die manier wordt er VO-breed (Vlaamse overheid) en, bij uitbreiding, over alle organisaties heen voor efficiëntiewinst gezorgd.

2. Beleidsmaatregelen en doelstelling

Gelet op het bovenstaande is er nood aan een verdere verduidelijking en versterking van het juridisch kader voor zowel het verenigings- als organisatieregister. Het voorliggende voorontwerp van wijzigingsdecreet voorziet daarom in de volgende wijzigingen van het e-govdecreet:

- de verdere afbakening en definiëring van de rol van het verenigingsloket ten opzichte van het verenigingsregister door het formeel introduceren van de rol van gegevensmediator. Deze rol zal worden vervuld door de overheidsinstantie die werd aangeduid voor het beheer van het verenigingsloket. Conform artikel 6 van het besluit van de Vlaamse Regering van 27 oktober 2023 over het verenigingsregister en het verenigingsloket is dit op dit moment het Departement Cultuur, Jeugd en Media;
- het doorvoeren van enkele technische en terminologische aanpassingen met betrekking tot subverenigingen (vroeger: afdelingen) en koepelverenigingen (vroeger: koepelorganisaties), om het regelgevende kader beter af te stemmen op de complexe realiteit van het Vlaamse verenigingslandschap;
- het voorzien in de mogelijkheid voor bepaalde gegevensinitiatoren om beroep te doen op de technische infrastructuur van de gegevensmediator om hun gegevens in het verenigingsregister te registreren, en in de vrijwillige aansluiting van koepelverenigingen als gegevensinitiator bij het verenigingsregister;
- de introductie van een nieuwe rechtsgrond voor het organisatieregister door de invoering van een Afdeling V. in Hoofdstuk II van het e-govdecreet: 'Afdeling V. Oprichting van een gegevensbron met gegevens van organisaties'.

a) Introductie van de rol van gegevensmediator

Zoals hierboven aangehaald wordt op dit moment in het e-govdecreet alleen gesproken over 'gegevensinitiatoren', die decentraal instaan voor het aanleveren van data aan het verenigingsregister. Het scenario waarin verenigingen via het verenigingsloket 'rechtstreeks' gegevens invoeren en aanpassen in het verenigingsregister, is momenteel niet beschreven. Zoals uit het hoger vermelde citaat blijkt, werd deze tweede optie tot data-invoer in het verenigingsregister al bij de aanvang van de bouw van het verenigingsloket beoogd en was het altijd de intentie dat verenigingen zelf konden instaan voor de registratie en het beheer van hun eigen verenigingsdata.

Om deze lacune op te lossen en om de toevoer van gegevens in het register af te stemmen op de realiteit van gegevensbeheer en op de beoogde datagovernance, wordt via artikel 2 van het ontwerp van decreet aan artikel 4, derde lid, een punt 9° toegevoegd dat de rol van 'gegevensmediator' introduceert. Het gaat daarbij om een overheidsinstantie die een platform beheert dat verenigingen toelaat om, met een 'beperkte' controle en in overleg met de entiteit die het verenigingsregister beheert, 'rechtstreeks' een of meer gegevens in het verenigingsregister, vermeld in artikel 4, te registreren (in de praktijk het 'verenigingsloket'). Het grote verschil met de rol van 'gegevensinitiator' is de verantwoordelijkheid voor de juistheid van de gegevens. In tegenstelling tot gegevensinitiatoren heeft de gegevensmediator immers geen dienstverleningsrelatie met de betrokken verenigingen waarbinnen zij de verenigingsgegevens inhoudelijk kan valideren. Daardoor kan zij bij de 'rechtstreekse' registratie alleen terugvallen op technische en procesmatige maatregelen om een kwaliteitsvolle gegevenstoevoer te garanderen en blijft de vereniging zélf verantwoordelijk voor de juistheid van de verstrekte gegevens.

b) Verduidelijking gebruikte terminologie

Gezien de verwarring die de term 'afdeling' kan oproepen, wordt ervoor gekozen om voor deze verenigingsvorm een nieuw en ondubbelzinnig begrip te introduceren binnen de Vlaamse regelgeving (dat vrij is van bestaande connotaties en interpretaties): 'subvereniging'. In dat kader wordt binnen het e-govdecreet het begrip 'afdeling' overal vervangen door het begrip 'subvereniging'.

Een subvereniging is net als een feitelijke vereniging een 'vereniging zonder eigen rechtspersoonlijkheid', waardoor ze zich onderscheidt van vzw's en stichtingen. Ze onderscheidt zich ook van feitelijke verenigingen doordat een feitelijke vereniging in essentie autonoom is, terwijl een subvereniging altijd afhankelijk is van de 'moedervereniging'. Vandaag wordt deze 'moedervereniging' binnen het e-govdecreet nog gevat binnen het concept 'koepelorganisatie'. Aangezien het voor deze koepelorganisaties ook altijd om verenigingen (in de zin van artikel 4, derde lid, 1°, van het e-govdecreet) gaat, wordt ervoor gekozen om ook dit begrip aan te passen van koepelorganisatie naar 'koepelvereniging'. Bovendien wordt op deze manier vermeden dat er verwarring ontstaat met het nieuw in te voegen begrip 'organisatie', dat een belangrijke rol speelt in het kader van het organisatieregister.

Bovenstaande wijzigingen hebben tot doel de bestaande verwarring weg te nemen en creëren binnen het e-govdecreet een duidelijk kader dat beter aansluit bij de realiteit van het verenigingsleven en dat houvast biedt aan alle betrokkenen en partners van het verenigingsregister en het verenigingsloket. Op deze manier wordt de nodige duidelijkheid gecreëerd om de kwalificatie als 'subvereniging' op een verantwoorde manier te kunnen operationaliseren binnen het verenigingsregister en het verenigingsloket.

Bijkomend voorziet het ontwerp van decreet in de mogelijkheid om in de toekomst ook 'andere relaties' tussen verenigingen te registreren in het verenigingsregister, naast de koepelvereniging en subverenigingen. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan samenwerkingsverbanden tussen verenigingen ("werkt samen met", "is gerelateerd aan"). Dit geeft bijkomende inzichten, relevant voor overheden die in interactie staan met deze verenigingen.

Deze decreetswijziging is op zich niet voldoende, maar moet onderdeel zijn van een groter sensibiliseringstraject, waarbij deze juridische werkelijkheid ook verduidelijkt en uitgelegd wordt aan het verenigingsveld om dit echt ingang te doen vinden in de praktijk. Zo zal gesensibiliseerd moeten worden rond de rol en aansprakelijkheid van koepelverenigingen. Een vereniging kan immers bepaalde maatregelen nemen om de handelingsbevoegdheden van de subverenigingen duidelijker af te bakenen en hierin meer duidelijkheid te scheppen voor de verenigingsvertegenwoordigers en leden. Daarbij moet maximaal met het veld worden samengewerkt om deze kwestie goed te laten landen, bijvoorbeeld door een oefening met de steunpunten in het werkveld, die de koepelverenigingen kunnen ondersteunen bij het nemen van de juiste maatregelen in het kader van hun juridische verantwoordelijkheid.

Deze implementatie zal een nauwe samenwerking vereisen tussen Digitaal Vlaanderen (als beheerder van het verenigingsregister), het Departement Cultuur, Jeugd en Media (als beheerder van het verenigingsloket) en het verenigingsveld, met aandacht voor juridische consistentie en technische haalbaarheid.

c) Overige wijzigingen m.b.t. het verenigingsregister

Om het eenvoudiger te maken voor koepelverenigingen en andere gegevensinitiatoren die zelf niet over de nodige infrastructuur beschikken om gegevens aan het verenigingsregister te bezorgen, wordt via artikel 4, 2°, van het ontwerp van decreet voor deze gegevensinitiatoren voorzien in de mogelijkheid om de gegevens te bezorgen via het platform van de gegevensmediator. Dit zal mogelijk zijn

als (1) er geen technische middelen of infrastructuur voorhanden zijn bij de gegevensinitiator om de integratie met het verenigingsregister te realiseren en (2) een sensibiliseringstraject wijst op een grote nood aan een beheermogelijkheid via het platform van de gegevensmediator.

Het is belangrijk te duiden dat een gegevensinitiator de volledige inhoudelijke verantwoordelijkheid behoudt als zij data beheert via het mediatorplatform. De gegevensmediator is alleen verantwoordelijk voor de technisch correcte afhandeling en fungeert in dit kader louter als doorgeefluik. De gegevensmediator behoudt daarbij altijd het recht om toegang te verlenen tot of te weigeren voor het mediatorplatform, alsook het recht om voor deze registratie eventueel kosten aan te rekenen.

In de toekomst zal een koepelvereniging dus in feite twee mogelijkheden hebben om verenigingsgegevens te bezorgen aan het verenigingsregister: ofwel door rechtstreeks met het verenigingsregister te integreren als gegevensinitiator door middel van webservices (application programming interfaces (API's)), ofwel via het gebruik van een gebruikersinterface zoals aangeboden via het mediatorplatform.

Via het ontwerp van decreet wordt bijkomend de mogelijkheid voorzien voor koepelverenigingen om, als zij dat willen, vrijwillig aan te sluiten op het verenigingsregister. Tot hiertoe bestond deze mogelijkheid alleen als de Vlaamse Regering het uitwisselen van gegevens verplicht zou opleggen aan deze actoren. Door de nieuwe toevoeging aan het ontwerp van decreet wordt een expliciete rechtsgrond gecreëerd om de gegevens ook spontaan uit te wisselen met het verenigingsregister (bijvoorbeeld in het kader van de uitvoering van een taak van algemeen belang).

d) Introductie van een nieuwe juridische basis voor het organisatieregister

Er wordt ervoor geopteerd om het nieuwe juridische kader voor het organisatieregister op te nemen in het e-govdecreet in plaats van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Het e-govdecreet bevat immers al de juridische basis voor een aantal andere gegevensbronnen met basisgegevens: het verenigingsregister, een gegevensbron met rekeningnummers en een gegevensbron met contactgegevens van burgers. Net zoals bij deze drie andere gegevensbronnen (zie memorie van toelichting bij het Digitaliseringsdecreet van 23 juni 2023, p. 16) betreft het organisatieregister een gegevensbron die werd opgericht om de (interne) werking van de Vlaamse overheid te optimaliseren in het kader van de verdere digitalisering van de dienstverlening, en waarbij die gegevens worden bijgehouden voor de andere Vlaamse instanties opdat zij hun werking eenvoudiger en efficiënter kunnen laten verlopen.

Het bestaande artikel II.5 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 blijft evenwel behouden, aangezien het de rechtsgrond vormt voor de creatie van andere centrale gegevensbronnen die momenteel geen meer uitgebreide decretale grondslag vereisen, zoals het dienstverleningsregister.

Om tegemoet te komen aan het legaliteits- en voorzienbaarheidsbeginsel van artikel 22 van de Grondwet worden via het ontwerp van decreet de essentiële elementen van de verwerking van persoonsgegevens in het organisatieregister op een heldere manier verankerd in de nieuwe Afdeling V van Hoofdstuk II van het e-govdecreet. Zo bepaalt het ontworpen artikel 7/8, §2, zowel de categorieën van verwerkte persoonsgegevens als de categorieën van betrokkenen. De doelstellingen van de verwerking worden op hun beurt verankerd in het nieuwe artikel 7/8, §1. De manier waarop de gegevens worden gedeeld en daarmee de categorieën van personen die toegang hebben tot de in het organisatieregister geregistreerde gegevens, worden vastgelegd in het nieuwe artikel 7/8, §3. Tot slot legt het ontworpen artikel 7/10 een heldere bewaartermijn vast voor de persoonsgegevens die in het organisatieregister worden opgenomen. Op deze manier wordt een juridische basis

voor het registratieregister gecreëerd die in overeenstemming is met de vereisten van artikel 22 van de Grondwet.

De nieuwe juridische basis beperkt zich niet tot het vaststellen van de essentiële elementen voor de verwerking van persoonsgegevens in het registratieregister. De nieuwe Afdeling V van Hoofdstuk II van het e-govdecreet bevat daarnaast een robuuste omschrijving van de werking van het registratieregister. In dat opzicht wordt in de nieuwe artikelen 7/7 en 7/8 op een heldere manier uiteengezet wie verantwoordelijk is voor de coördinatie, de aanmaak, de instandhouding en het gebruik van de gegevensbron, alsook welke gegevens op welke manier en voor welke doeleinden ter beschikking worden gesteld en gepubliceerd. Het nieuw in te voegen artikel 7/9 geeft duidelijkheid over de manier waarop gegevens in het registratieregister worden geregistreerd en wie daarbij welke verantwoordelijkheid draagt.

3. Impactanalyse

a) Maatschappelijke impact

De voorgestelde wijzigingen zullen bijdragen aan een robuuster juridisch kader dat de werking van het verenigingsloket, het verenigingsregister en het registratieregister ondersteunt.

Voor dit ontwerp van decreet werd geen kind- en jongereneffectrapport (JoKER) gemaakt omdat de inhoud ervan geen specifieke impact heeft op kinderen en jongeren.

Voor dit ontwerp van decreet werd geen armoedetoets gemaakt omdat de inhoud ervan geen specifieke impact heeft op mensen die in armoede leven.

b) Impact op de grondrechten en het gelijkheidsbeginsel

Het voorliggende ontwerp van decreet heeft geen impact op de grondrechten en het gelijkheidsbeginsel.

c) Budgettaire impact

Het voorliggende ontwerp van decreet heeft geen budgettaire impact.

d) Bestuurlijke impact op de lokale en provinciale besturen en op Brussel

Dit ontwerp van decreet heeft geen bestuurlijke impact op de lokale of provinciale besturen of op Brussel.

4. Implementatie

Dit ontwerp van decreet vereist geen bijkomende uitvoeringshandelingen en treedt in werking op de tiende dag na de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

C. TOTSTANDKOMINGSPROCEDURE

1. Advies Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC)

De VTC gaf advies nr. 2026/043 van 5 mei 2026, bezorgd op 20 mei 2026.

De VTC is daarbij van oordeel dat het ontwerp van decreet voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat een aantal elementen bijkomend worden geïmplementeerd of verduidelijkt.

In randnummer 17 van het advies merkt de VTC op dat het ontwerp van decreet, noch de memorie van toelichting, expliciet de rechtvaardigingsgrond vermeldt op basis waarvan de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het organisatieregister zal plaatsvinden. De VTC gaat er daarbij van uit dat gegevens verwerkt worden op basis van de rechtvaardigingsgrond van artikel 6, lid 1, c) en e), van de algemene verordening gegevensbescherming (AVG), maar beveelt aan om dit toe te voegen aan het ontwerp van decreet of de memorie van toelichting.

- Het klopt dat de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het organisatieregister noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang en haar rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6, lid 1, e), van de AVG. Dit wordt voor de volledigheid verduidelijkt in de artikelsgewijze bespreking bij artikel 7.

In randnummer 31 van het advies stelt de VTC vast dat het Agentschap Digitaal Vlaanderen als 'gegevensmediator' en het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media samen als gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken worden aangeduid voor de verwerking in het verenigingsregister.

- Hoewel de VTC geen opmerkingen heeft bij de gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid (zie randnummer 33), moet opgemerkt worden dat het Departement Cultuur, Jeugd en Media optreedt als 'gegevensmediator', en niet Digitaal Vlaanderen. Bovendien behoort het beleidsveld Sport niet langer tot het werkingsgebied van het Departement Cultuur, Jeugd en Media.

De VTC beveelt in randnummers 46 en 52 aan om de persoonsgegevens van medewerkers die een formele hoedanigheid opnemen, niet publiek te maken om misbruik door derden te vermijden.

- Met deze opmerking van de VTC werd al rekening gehouden. Artikel 8, §3, van het ontwerp van decreet voorziet immers dat de voor- en achternaam, de hoedanigheid en professionele contactgegevens van medewerkers die een formele hoedanigheid opnemen binnen de organisatie uitsluitend beschikbaar worden gesteld voor andere organisaties die deze gegevens mogen verwerken met naleving van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens. Deze gegevens worden dan ook niet publiek ter beschikking gesteld.

In randnummer 53 tot 57 en 60 merkt de VTC op dat voor de mededeling van persoonsgegevens aan het verenigingsregister en het organisatieregister een uitzondering wordt gemaakt op de protocolverplichting, vermeld in artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008. De VTC geeft daarbij aan te begrijpen waarom er in deze context geen beroep wordt gedaan op het protocolmechanisme, maar waarschuwt voor een ongunstige precedentwerking en adviseert om in de memorie van toelichting een argumentatie te voorzien voor deze afwijking.

- Er dient eerst opgemerkt te worden dat de protocolverplichting alleen wordt uitgesloten voor wat betreft het aanleveren van de data aan het verenigings- en organisatieregister. Voor het afnemen en gebruiken van de in deze registers opgenomen gegevens blijft artikel 8 van toepassing. Daarnaast werd in de artikelsgewijze bespreking bij artikel 9 een argumentatie voorzien voor deze afwijking van de protocolverplichting tegenover het organisatieregister (voor het verenigingsregister was deze uitsluiting van de protocolverplichting immers al voorzien in het Digitaliseringsdecreet van 23 juni 2023).

De VTC verzoekt in randnummer 64 om de bewaartermijn, vermeld in artikel 7/10 van het ontwerp van decreet, verder te verantwoorden.

- De verantwoording van de bewaartermijn werd opgenomen in de artikelsgewijze bespreking bij artikel 7/10.

Op het gebied van de rechten van de betrokkenen en transparantie verwijst de VTC naar artikel 12 van de AVG. In randnummer 69 stelt de VTC dat het aanbevolen is om het ontwerp van decreet aan te vullen met de verplichting om bepaalde informatie/vermeldingen op te nemen, zodat betrokkenen goed geïnformeerd worden.

- Artikel 12 van de AVG, dat bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14 bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34 bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt, is rechtstreeks van toepassing op eenieder die optreedt als verwerkingsverantwoordelijke. Daarom is het niet noodzakelijk om deze verplichting te herhalen in het ontwerp van decreet (dit zou bovendien in strijd zijn met de omzendbrief VR 2019/4 Wetgevingstechniek, die stelt dat in het dispositief van een regelgevende tekst geen bepalingen mogen voorkomen die andere bepalingen herhalen, zoals bepalingen die alleen een hogere norm in herinnering brengen). In ieder geval zullen de nodige transparantiemaatregelen genomen worden opdat de betrokkenen afdoende geïnformeerd zijn.

Wat betreft artikel 11 van het ontwerp van decreet, dat voorziet in een uitzondering op de verplichting om protocollen over de mededeling van persoonsgegevens te publiceren als deze informatie bevatten die valt onder een van de uitzonderingen op de openbaarheid van bestuur, stelt de VTC in randnummer 75 dat hiermee afbreuk wordt gedaan aan de transparantie over de ontvangers of categorieën van ontvangers van de persoonsgegevens en dat dit alleen kan onder de voorwaarden bepaald in artikel 23 van de AVG. De VTC wijst er ook op dat het niet noodzakelijk is, en ook moeilijk te verantwoorden lijkt, dat er alleen wordt voorzien in de integrale afschaffing van de publicatieverplichting, terwijl het in veel situaties ook mogelijk lijkt om een partiële of beknopte versie van het protocol te publiceren.

- De nieuwe bepaling over de uitzondering op de publicatieplicht van protocollen laat ook toe om een partiële bekendmaking te doen van een protocol. Dit zal ook verduidelijkt worden in de artikelsgewijze bespreking.

Gelet op het bovenstaande moet het ontwerp van decreet niet worden aangepast.

2. Advies Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC)

Het advies van de SARC, sectorraad Sociaal-Cultureel Werk, werd gegeven op 8 mei 2026.

Het advies spitst zich toe op de vervanging van het begrip 'afdeling' door het begrip 'subvereniging'. De SARC is niet principieel tegen de introductie van de nieuwe term gekant, maar stelt zich vooral vragen over de timing en geeft daarnaast enkele aandachtspunten mee, waarop het volgende kan worden gerepliceerd. Deze replieken vergen geen aanpassingen van het voorliggende ontwerp van decreet.

Voordat wordt ingegaan op enkele specifieke bekommernissen van de SARC, moet worden benadrukt dat de introductie van de nieuwe term niets verandert aan het bestaande juridische kader waarin verenigingen opereren. Het ontwerp van decreet wijzigt daarbij maar één specifiek begrip voor een duidelijkere operationalisering in het kader van het verenigingsregister en het verenigingsloket. Omdat de introductie van dit begrip binnen het verenigingsloket en het verenigingsregister kan leiden tot een brede zichtbaarheid in de sector, werd er bewust rekening gehouden

met de impact die deze wijziging kan hebben op de brede verenigingssector. Al bij aanvang werd daarom voorzien in het opzetten van een sensibiliseringscampagne.

- In het najaar van 2025 werd gestart met de voorbereiding van een sensibiliseringstraject door het extern aanbesteden van een juridische opdracht om de administratie bij te staan in het opstellen van een correct informatiepakket dat de onderbouw kan vormen voor een sensibiliseringsactie.
- In mei 2026 vond een eerste werksessie plaats met vertegenwoordigers van verschillende soorten koepelorganisaties en steunpunten. Op die manier wordt de verenigingssector zelf betrokken bij het opstellen van het informatie- en sensibiliseringspakket, met als doel voldoende draagvlak te creëren en rekening te houden met de potentieel ruimere impact van de voorgestelde begripswijziging.
- In de loop van de zomer en de tweede helft van 2026 zullen deze sessies verdergezet worden zodat in het najaar van 2026 een gebruiksvriendelijk en juridisch correct onderbouwd sensibiliseringspakket breed verspreid kan worden onder de (koepel)verenigingen. Dit is ruim op tijd voor de introductie van de nieuwe term in het decreet.
- Ook de introductie zelf in het verenigingsloket zal gepaard gaan met de nodige omzichtigheid en informatieverstrekking om ervoor te zorgen dat het voor de gebruikers op elk ogenblik duidelijk is wat bedoeld wordt.

Op die manier wordt verzekerd dat de brede verenigingssector voldoende op de hoogte is en ondersteund wordt bij de implementatie van deze begripswijziging.

Op deze manier wordt bewezen dat tegemoetgekomen wordt aan de terechte bekommernissen van de SARC, namelijk dat voorafgaande sensibilisering van het veld hierbij heel belangrijk is en dat daarvoor ook wordt gezorgd.

Hierna wordt ingegaan op de belangrijkste bekommernissen van de SARC.

Allereerst voert de SARC aan dat het veld diverser is dan 'koepel-afdeling', met onder andere feitelijke verenigingen die zelf onderstructuren hebben en gemengde modellen.

- Hoewel dit klopt, hebben deze relaties vanuit juridisch oogpunt minder implicaties op het gebied van aansprakelijkheid, waardoor het minder relevant is om deze apart te identificeren en te definiëren. Bovendien wordt in dit ontwerp van decreet wel degelijk voorzien in de mogelijkheid om ook andere relaties te introduceren (zie hoger) in het verenigingsregister en het verenigingsloket. Voor de technische implementatie wordt daarbij gestart met een eerste introductie en uitwerking van het begrip 'subvereniging' om hieruit voldoende inzichten te verkrijgen en te verwerken in een mogelijke optimalisatie of uitbreiding. Tot slot kan herhaald worden dat het herbenoemen en verduidelijken van één juridische relatie niet impliceert dat het voor de andere relaties onduidelijker wordt. Er wordt niets veranderd aan het bestaande juridische kader.

De SARC vraagt daarnaast om rekening te houden met mogelijke normatieve, juridische of andere onbedoelde neveneffecten.

- De bedoeling van het verenigingsloket en -register is om een zo correct mogelijke weergave te geven van de realiteit, zonder daarbij in te grijpen in het bestaande juridische kader. Het klopt dat de decreetswijziging aanleiding kan geven tot gedachtewisselingen tussen koepels en lokale entiteiten. Op deze manier kunnen antwoorden geformuleerd worden op onduidelijke situaties en beoogt dit ontwerp van decreet bij te dragen aan de doelstelling om de sector beter te sensibiliseren over de juridische gevolgen (onder andere over aansprakelijkheid)

van bepaalde interne organisatiekeuzes. Om ongewilde gevolgen te vermijden, zal het niet mogelijk zijn dat een vereniging een bepaalde relatie (onjuist) registreert zonder akkoord van de koepelvereniging (of omgekeerd). Er zal altijd instemming nodig zijn van beide zijden om de relatie tot stand te brengen. Het leggen van een relatie tussen verenigingen zal daarbij niet verplicht worden. Als toch een relatie geregistreerd wordt tussen een subvereniging en een koepel in het verenigingsregister, is dat bovendien alleen een extra feitelijk element dat kan worden meegenomen in een juridische discussie, zonder dat het op zichzelf doorslaggevend wordt.

Volgens de SARC ligt een belangrijke sleutel tot succes in het voorzien van een uitgebreide communicatie- en sensibiliseringsstrategie. De sectorraad vraagt daarom om voldoende tijd en ruimte in te bouwen voor (getrapte) sensibilisering. De invoering van een nieuw begrip moet het resultaat zijn van een traject, niet het beginpunt.

- Zoals hoger aangehaald, was het van bij het begin al de bedoeling om voorafgaand aan de begripswijziging een grondig traject te organiseren met koepelorganisaties, juridische experts en betrokken sectoren, waarbij de ruimere impact wordt bekeken en er voldoende draagvlak wordt opgebouwd aan de hand van sensibilisering van het veld (zie ook hoger).

De sectorraad wil sterk benadrukken dat er aanzienlijke risico's verbonden zijn aan een te snelle juridische verankering van de nieuwe term. De SARC vraagt voldoende alertheid voor mogelijke (onbedoelde) neveneffecten en vraagt om de mogelijke impact van de invoering van de term ruimer te bekijken, zodat het gebruik van 'subvereniging' binnen het e-gov-kader geen onbedoelde dominosteen wordt in andere discussies.

- Zoals hierboven al aangehaald, moet benadrukt worden dat de vervanging van het begrip 'afdeling' door het begrip 'subvereniging' geen nieuwe juridische situatie creëert. Het betreft alleen het verduidelijken van een term voor de operationalisering in het verenigingsloket en -register. Op die manier probeert het ontwerp van decreet, samen met de daaraan gekoppelde sensibiliseringsacties, verenigingen er net toe aan te zetten hun bestaande onderlinge relatie helder en duidelijk te kwalificeren. Op die manier wordt ook de rechtszekerheid verhoogd.
- Artikel 5 van de federale vrijwilligerswet gaat over de aansprakelijkheid van een vrijwilliger in een feitelijke vereniging en viseert specifiek de situatie waarin een feitelijke vereniging verbonden zou zijn met een andere feitelijke vereniging die personeel aanstelt of met een andere rechtspersoon, en als dusdanig gekwalificeerd wordt als een afdeling daarvan. In dit geval is de entiteit waarvan de feitelijke vereniging een afdeling is, burgerlijk aansprakelijk voor de schade die de vrijwilliger heeft toegebracht. De term 'afdeling' wordt hier niet gebruikt in de zin van een subvereniging zoals omschreven in de decreetswijziging. Om deze reden creëert dit geen juridische onzekerheid.

De SARC wijst erop dat een evaluatie van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen op federaal niveau in voorbereiding is. Het kan aangewezen zijn om deze oefening af te wachten, zodat de terminologie en juridische kaders op elkaar kunnen worden afgestemd.

- Hoewel een mogelijke evaluatie van het wetboek Vennootschappen en verenigingen aangekondigd is, bevindt dit zich nog in een zeer vroeg stadium. Het is niet opportuun om dit traject af te wachten, aangezien het nog onduidelijk is tot welke wetswijzigingen dit initiatief zal leiden en het belangrijk is om al nu duidelijkheid te scheppen over de relaties die in het verenigingsregister en -loket geregistreerd worden.

Gelet op het bovenstaande moet het ontwerp van decreet niet worden aangepast.

3. Advies Raad van State

De Raad van State gaf advies nr. 79.565/3 van 13 juli 2026, bezorgd op 13 juli 2026.

In randnummer 3.2. van het advies merkt de Raad van State op dat in het ontworpen artikel 7/8, §2, tweede lid, van het e-govdecreet (artikel 8 van het voorontwerp van decreet) de regering wordt gemachtigd om de te verwerken gegevens, vermeld in het eerste en tweede lid, nader te bepalen na advies van het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, vermeld in artikel III.74 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, en aan te vullen met andere gegevens die vereist zijn voor de identificatie van organisaties of die van gemeenschappelijk belang zijn voor verschillende organisaties. Het nader bepalen van gegevens die al worden vermeld in het ontworpen artikel 7/8, §2, eerste en tweede lid, van het decreet van 18 juli 2008 kan worden aanvaard, aangezien het geen verwerking van bijkomende gegevens inhoudt. Dit gaat volgens de Raad van State niet op voor de machtiging aan de regering om in aanvullende gegevens te voorzien. Weliswaar is die machtiging beperkt, in zoverre het moet gaan om gegevens die vereist zijn voor de identificatie van organisaties of die van gemeenschappelijk belang zijn voor verschillende organisaties. Die criteria, en vooral de vermelding van de gegevens die van gemeenschappelijk belang zijn, zijn evenwel zo ruim geformuleerd dat op onvoldoende wijze kan worden bepaald over welke gegevens het mogelijkster gaat. Daarom moet de machtiging aan de regering om in aanvullende gegevens te voorzien worden weggelaten, of moeten de criteria die de regering daarbij in acht moet nemen nader worden omschreven, zodat voldoende duidelijk is over welke gegevens het mogelijkster gaat.

- Deze bepaling is analoog aan artikel 4/1, §1, vierde lid, van het e-govdecreet, waar dezelfde delegatie is voorzien voor wat betreft het verenigingsregister. Net zoals voor wat betreft het verenigingsregister is ook hier voorzien in de tussenkomst van het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid. Aangezien dit stuurorgaan is samengesteld uit vertegenwoordigers van alle Vlaamse beleidsdomeinen en van de lokale besturen, is het stuurorgaan het meest geschikte orgaan om de Vlaamse Regering te adviseren over welke gegevens vereist zijn voor de identificatie of van gemeenschappelijk belang zijn voor de Vlaamse instanties om ook op te nemen in het verenigingsregister. Een gelijkaardige bepaling is trouwens voorzien in de KBO-wetgeving (Kruispuntbank van Ondernemingen). Bovendien moet worden opgemerkt dat deze delegatie, gelet op het formeel legaliteitsbeginsel uit artikel 22 van de Grondwet, niet toelaat om bijkomende persoonsgegevens in het register op te nemen. In het licht daarvan lijkt de delegatie aanvaardbaar.

In randnummer 4. van het advies merkt de Raad van State, met betrekking tot het ontworpen artikel 7/9, §2, eerste lid, op dat deze bepaling voorziet in een uitzondering op de verplichting, vermeld in artikel 8 van het e-govdecreet, om een protocol af te sluiten voor de mededeling door een instantie van persoonsgegevens aan een andere instantie, een externe overheid of een private organisatie.

- Deze uitzondering werd aan de Raad van State als volgt verantwoord: "De afwijking van de protocolverplichting vloeit voort uit het feit dat voor deze mededeling van persoonsgegevens de elementen die normaal in een protocol moeten worden opgenomen (zoals vermeld in artikel 8, § 1, tweede lid) werden opgenomen in het voorontwerp van decreet zelf. Bijgevolg wordt de AVG-conformiteit, en de nodige transparantie, reeds gerealiseerd via het voorontwerp van decreet zelf." De Raad van State heeft geen verdere opmerkingen gemaakt bij deze verantwoording.

De Raad van State verzocht de gemachtigde om de bewaartermijn, opgenomen in het ontworpen artikel 7/10 (artikel 10 van het ontwerp van decreet), te verantwoorden.

- Op vraag van de VTC werd deze bewaartermijn al verantwoord in de artikels-gewijze bespreking bij artikel 7/10. Deze verantwoording werd gedeeld met de Raad van State, die in randnummer 5 aangeeft deze verantwoording te aanvaarden, en stelt dat, gelet daarop, kan worden aangenomen dat de gegevens niet langer worden bewaard dan noodzakelijk is.

In verband met artikel 11 van het voorontwerp van decreet, dat in artikel 8, §1, derde lid, van het e-govdecreet verduidelijkt dat de bekendmaking van een protocol voor de mededeling van persoonsgegevens aan een andere instantie, een externe overheid of een private organisatie gebeurt 'onder voorbehoud van artikel II.2, vierde lid, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018', merkt de Raad van State in randnummer 6 op dat uitzonderingen op het beginsel van de openbaarheid van bestuursdocumenten beperkend moeten worden geïnterpreteerd en niet verder mogen gaan dan noodzakelijk is. Daarom stelt de Raad van State dat de ontworpen regeling alleen kan worden aanvaard voor zover, in het geval dat maar een deel van een protocol informatie bevat die valt onder de uitzonderingen vermeld in de artikelen II.34 tot II.36 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, alleen dat deel niet wordt bekendgemaakt.

- In navolging van het advies van de VTC (zie hierboven) werd aan de artikels-gewijze bespreking bij artikel 11 al toegevoegd dat, als bepaalde informatie uit het protocol niet onder de uitzonderingen valt en kan worden gescheiden van de andere informatie, het protocol ook gedeeltelijk bekendgemaakt kan worden op grond van de nieuwe decretale bepaling.

Gelet op het bovenstaande moet het ontwerp van decreet niet worden aangepast.

D. BEVOEGDHEID VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP EN HET VLAAMSE GEWEST

Het voorliggende ontwerp van decreet regelt een aangelegenheid die zowel behoort tot de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest als tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap.

II. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Het voorliggende ontwerp van decreet regelt een aangelegenheid die zowel behoort tot de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest als tot die van de Vlaamse Gemeenschap, aangezien het e-govdecreet, dat via voorliggend decreet wordt gewijzigd, ook zowel gemeenschaps- als gewestaangelegenheden betreft.

Artikel 2

Dit artikel verduidelijkt dat de nieuw in te voegen Afdeling V ook van toepassing is op instellingen met een publieke taak als vermeld in artikel I.3, 6°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Het registratieregister wenst ook dit type instanties te registreren, aangezien zij behoren tot de brede publieke sector, vaak in interactie treden met instanties van de Vlaamse overheid en ook het voorwerp kunnen uitmaken van verplichte rapportering.

Artikel 3

Via artikel 3 worden verschillende definities uit artikel 4 van het e-govdecreet gewijzigd. Daarbij worden alle vermeldingen van de woorden 'afdeling(en)' en 'koepelorganisatie(s)' vervangen door respectievelijk de woorden 'subvereniging(en)' of 'koepelvereniging(en)'.

Belangrijk daarbij is dat de formulering van de definitie zelf ongewijzigd blijft. 'Koepelverenigingen' blijven net als voordien die verenigingen met eigen rechtspersoonlijkheid a) die zich vertakken in subverenigingen om redenen van interne operationele werking (in functie van de verwezenlijking van hun eigen doelstelling op een of meer gedecentraliseerde niveaus), en/of b) die op basis van een duurzame relatie ondersteuning bieden of bijdragen aan de werking van andere verenigingen met eigen rechtspersoonlijkheid en/of aan feitelijke verenigingen die met de koepelvereniging operationeel verbonden zijn of er door hun belangeloos doel aan verbonden zijn (in functie van de verwezenlijking van gedeelde, inhoudelijk op elkaar afgestemde doelstellingen). Ook aan de definitie van 'Subverenigingen', een onderdeel van een koepelvereniging om redenen van interne operationele werking, verandert inhoudelijk niets.

Artikel 4

Via artikel 4 wordt de terminologie in artikel 4/1 van het e-govdecreet aangepast aan het vernieuwde begrippenkader. Daarbij worden alle vermeldingen van de woorden 'afdeling(en)' en 'koepelorganisatie(s)' vervangen door respectievelijk de woorden 'subvereniging(en)' of 'koepelvereniging(en)'.

Daarnaast wordt de mogelijkheid voorzien om in het verenigingsregister ook 'andere relaties' tussen verenigingen te registreren, naast de koepelvereniging en subverenigingen. Daarvoor wordt artikel 4/1, §1, tweede lid, 6°, uitgebreid naar de relaties met andere verenigingen, naast de relaties met koepel- en subverenigingen.

Artikel 5

Artikel 5 wijzigt artikel 4/2 van het e-govdecreet, enerzijds met het oog op de aanpassing van de terminologie aan het vernieuwde begrippenkader en anderzijds met het oog op:

- de introductie van de rol van gegevensmediator;
- de mogelijkheid voor koepelverenigingen om op vrijwillige basis gegevens te bezorgen aan het verenigingsregister; en
- de mogelijkheid voor bepaalde gegevensinitiatoren om een beroep te doen op de technische infrastructuur van de gegevensmediator om hun gegevens in het verenigingsregister te registreren.

In de eerste plaats wordt een nieuwe eerste paragraaf toegevoegd die de definitie van 'gegevensmediator' introduceert. Het gaat daarbij om de overheidsinstantie die het platform beheert dat verenigingen toelaat om, met een 'beperkte' controle en in overleg met de entiteit die het verenigingsregister beheert, 'rechtstreeks' een of meer gegevens in het verenigingsregister, vermeld in artikel 4, te registreren. Daarbij wordt ook bepaald dat de rol van gegevensmediator wordt opgenomen door de overheidsinstantie die conform artikel II.7, negende lid, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 verantwoordelijk is voor het beheer van het verenigingsloket (de burgergerichte toegang voor verenigingen). In de feiten wordt deze rol vervuld door het Departement Cultuur, Jeugd en Media.

Daarnaast wordt in paragraaf 1, dat paragraaf 1/1 wordt, een nieuw tweede en derde lid ingevoegd waarin de rol en verantwoordelijkheid van de gegevensmediator worden gedefinieerd. De rol van gegevensmediator verschilt van die van gegevensinitiator en maakt het mogelijk dat verenigingen 'rechtstreeks' gegevens invoeren

en aanpassen in het verenigingsregister, zonder dat een dienstverleningsrelatie vereist is tussen de mediator en de vereniging(en). Daar waar beheer via gegevensinitiatoren altijd voortkomt uit een dienstverleningsinteractie die de initiator heeft met de betrokken verenigingen, komt het beheer van verenigingsgegevens via de gegevensmediator tot stand op initiatief van de vereniging zelf, onafhankelijk van het feit of er een effectieve dienstverlening heeft plaatsgevonden of zal plaatsvinden.

Het in te voegen tweede lid bepaalt dat de gegevensmediator een platform ter beschikking stelt waarlangs de vereniging haar gegevens kan verstrekken aan de entiteit die het verenigingsregister beheert. De vereniging blijft in dat geval verantwoordelijk voor de juistheid van de verstrekte gegevens, maar de mediator faciliteert de invoer en het beheer ervan door een 'beperkte' controle van de juistheid van de gegevens uit te voeren.

Om deze rol te vervullen, wordt voorzien in kwaliteitsbewaking en het aanbieden van digitale processen, zodat gegevens zo correct mogelijk worden geregistreerd door de vereniging of via interacties tussen verenigingen binnen bepaalde data-processen. Voorbeelden hiervan zijn de validatie van adressen aan de hand van authentieke Vlaamse adressen uit het Adressen- en Gebouwenregister, of het laten valideren van gegevens door vertegenwoordigers onderling (de ene door de andere). In het decreet wordt gesproken over een 'beperkte' controle omdat de gegevensmediator, omwille van het ontbreken van een dienstverleningsrelatie met de vereniging, de data niet inhoudelijk kan controleren. De controle op de data beperkt zich tot het inschatten van de waarschijnlijkheid van de juistheid ervan door het installeren van (automatische) controles en integraties met andere authentieke bronnen. Dit verschilt van de inhoudelijke controle waartoe gegevensinitiatoren verplicht zijn, maar heeft dezelfde finaliteit: verzekeren dat de gegevens die in het verenigingsregister worden geregistreerd kwaliteitsvol en betrouwbaar zijn.

De manier waarop de verenigingen hun eigen gegevens kunnen registreren en de controle die door de gegevensmediator wordt uitgevoerd, wordt volgens het in te voegen derde lid vastgesteld in overleg met de entiteit die het verenigingsregister beheert. Deze zal in haar rol als bronbeheerder de verschillende partijen (gegevensmediator en gegevensinitiatoren) samenbrengen in een governancekader om te komen tot een goede werking over het gegevensbeheer van het verenigingsregister.

Gelet op de hierboven vermelde samenwerking tussen de gegevensmediator en de entiteit die het verenigingsregister beheert, wordt aan de vierde paragraaf van artikel 4/2 een tweede lid toegevoegd dat bevestigt dat beide entiteiten optreden als gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken voor de verwerkingen die plaatsvinden in het kader van de registratie van de verenigingsgegevens, aangezien zij voor deze verwerking samen het doel en de middelen bepalen.

Daarnaast wordt tussen het bestaande derde lid, dat het vijfde lid wordt, en het bestaande vierde lid, dat het zevende lid wordt, een zesde lid ingevoegd dat voorziet in de mogelijkheid voor koepelverenigingen om de door hen gevalideerde verenigingsgegevens op vrijwillige basis te bezorgen aan het verenigingsregister. Momenteel bepaalt artikel 4/2, §1, derde lid, van het e-govdecreet dat de Vlaamse Regering nader zal bepalen welke koepelverenigingen welke gegevens op welke manier moeten bezorgen. Zo'n beslissing is momenteel nog voorbarig, aangezien het nog niet duidelijk is welke koepelverenigingen willen en kunnen aansluiten op het verenigingsregister. Ondanks het ontbreken van een beslissing van de Vlaamse Regering is er bij sommige koepelverenigingen een bereidheid merkbaar om op vrijwillige basis verenigingsgegevens te bezorgen. Om aan deze bereidheid tegemoet te komen en om het werkveld verder te mobiliseren, wordt met artikel 4, 5°, van het ontwerp van decreet expliciet voorzien in de mogelijkheid voor

koepelverenigingen om de door hen gevalideerde verenigingsgegevens vrijwillig te bezorgen aan het verenigingsregister.

Tot slot wordt aan de tweede paragraaf een derde lid toegevoegd dat bepaalt dat de gegevensmediator kan toelaten dat gegevensinitiatoren die zelf niet over de nodige infrastructuur beschikken om gegevens aan het verenigingsregister te bezorgen, een beroep kunnen doen op het platform van de gegevensmediator om die gegevens alsnog te bezorgen. De gegevensinitiator behoudt in dat geval de volledige inhoudelijke verantwoordelijkheid voor de gegevens die hij via dit platform beheert. De gegevensmediator is alleen verantwoordelijk voor de technische correcte afhandeling en fungeert in dit kader louter als doorgeefluik.

De gegevensmediator behoudt daarbij altijd het recht om toegang te verlenen tot of te weigeren aan het mediatorplatform, alsook het recht om voor deze registratie eventueel kosten aan te rekenen.

Artikel 6

In Hoofdstuk II van het e-govdecreet wordt een nieuwe Afdeling V toegevoegd met als opschrift: "Oprichting van een gegevensbron met gegevens van organisaties".

Artikel 7

Dit artikel regelt de oprichting van een gegevensbron met gegevens van organisaties, aangevuld met formele hoedanigheden en professionele contactgegevens van medewerkers van die organisaties. Deze gegevensbron wordt het organisatie-register genoemd.

De bedoeling van het organisatieregister is om te functioneren als de referentie voor de unieke identificatie en beschrijving van 'organisaties' die gelinkt zijn aan de publieke sector. Instanties van de Vlaamse overheid zijn het belangrijkste onderdeel hiervan, maar het toepassingsgebied strekt zich ook uit tot andere publieke organisaties, zoals instanties van lokale besturen, instellingen met een publieke taak, externe overheden en overheidsondernemingen. Voor de begrippen 'instantie' en 'externe overheid' in de definitie van 'organisatie' wordt daarbij verwezen naar hun definities in artikel 2 van het e-govdecreet. Het is daarbij ook de bedoeling om in het organisatieregister 'substructuren' van deze instanties autonoom te kunnen registreren. Het gaat bijvoorbeeld om de correcte registratie van afdelingen of de registratie van financiële structuren zoals een 'Eigen Vermogen'. Deze substructuren zijn van belang voor het verkrijgen van inzicht in en het organiseren van de werking van de Vlaamse overheid op het vlak van personeel en financiën.

Het begrip 'organisatie' is bovendien een open concept. De kwalificatie van een entiteit als onderneming of vereniging sluit dan ook niet uit dat deze entiteit als 'organisatie' in het organisatieregister wordt geregistreerd. Als deze entiteit al geregistreerd is in een andere gegevensbron (bijvoorbeeld het verenigingsregister of de KBO), dan zullen de gegevens in het organisatieregister worden verrijkt met bijkomende organisatiespecifieke informatie.

De Vlaamse Regering duidt de entiteit, bevoegd voor de facilitering van de digitalisering bij de instanties, aan die optreedt als beheerder voor de instandhouding, de terbeschikkingstelling, de veiligheid, de toegang en het gebruik van de gegevensbron en van de gegevens in kwestie. In de feiten wordt deze rol op dit moment vervuld door het Agentschap Digitaal Vlaanderen. Dit past binnen zijn opdracht om te voorzien in het bouwen, beheren en ontsluiten van basisinformatie van de instanties. In het kader van deze opdracht beheert het ook al een heel aantal andere referentiebronnen met basisinformatie, zoals het verenigingsregister, het Centraal Referentieadressenbestand (CRAB) enzovoort.

Voor de verwerking van persoonsgegevens ter uitvoering van deze afdeling is de entiteit verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de AVG. De verwerking van persoonsgegevens steunt daarbij op artikel 6, lid 1, e), van de AVG en is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang. Het gaat daarbij om de taken die via dit ontwerp van decreet worden opgedragen aan de entiteit, met name de coördinatie van de aanmaak, de instandhouding, de terbeschikkingstelling, de veiligheid, de toegang en het gebruik van de gegevens in kwestie.

Artikel 8

Het organisatieregister beoogt gegevens te verzamelen en informatie te delen met als doel (1) interacties tussen organisaties te vereenvoudigen en te optimaliseren, (2) te functioneren als gegevensbron om te voldoen aan op organisaties rustende rapporteringsverplichtingen, en (3) informatie over organisaties publiek toegankelijk te maken.

- (1) In de relaties tussen organisaties onderling beoogt het organisatieregister een administratieve vereenvoudiging te creëren door als algemene poort te fungeren, waarna alle relevante gegevens over een organisatie na eenmalige, unieke registratie terug te vinden zijn. In de eerste plaats biedt dit een oplossing voor de vele Vlaamse overheidsorganisaties (bijvoorbeeld het Agentschap Digitaal Vlaanderen) die niet over een eigen rechtspersoonlijkheid en dus ook niet over een KBO-nummer (als unieke identicator) beschikken. Door deze overheidsorganisaties alsnog uniek te identificeren en er een OVO-code (Organisatie Vlaamse Overheid) aan te koppelen, wordt de communicatie en samenwerking tussen overheden gefaciliteerd. Zo kunnen binnen de technische toepassingen Vlimpers (personeelsbeheer) en Orafin (financieel beheer) de OVO-codes gebruikt worden om personeel en middelen eenduidig te koppelen aan specifieke overheidsorganisaties. Ook voor het toekennen van rollen en rechten in gebruikersbeheer, een veiligheidsbouwsteen binnen Digitaal Vlaanderen, worden de OVO-codes gebruikt. Tot slot zijn een aantal belangrijke registers gekoppeld aan het organisatieregister. We denken hierbij bijvoorbeeld aan de patrimonium- en energiedatabank, het subsidieregister of IPDC (interbestuurlijke producten- en dienstencatalogus), die OVO-codes en basisinformatie hergebruiken. Hiermee zorgt de Vlaamse overheid voor een sterk stelsel van aan elkaar gekoppelde registers.
- (2) Door gegevens centraal te registreren, wordt het voor organisaties die verantwoordelijk zijn voor bepaalde rapporteringsverplichtingen eenvoudiger om over accurate en actuele gegevens te beschikken, zonder dat betrokken organisaties altijd bevraagd moeten worden. Concrete voorbeelden zijn de rapportering over deugdelijk bestuur bij het Agentschap Overheidspersoneel (AgO), de MEP-rapportering bij ABB over de participatie van mannen en vrouwen in raden van bestuur en adviesorganen, en de rapportering voor het Rekenhof over publieke mandaten.
- (3) Het organisatieregister stelt bepaalde gegevens publiek ter beschikking om een overzicht te bieden van de organisaties en hun eventuele substructuren, alsook om inzicht te bieden in een aantal belangrijke kenmerken, zoals de entiteitsvorm, de bevoegde minister of het beleidsdomein. Het organisatieregister wenst overheidsinformatie dus niet alleen aan overheidsdiensten ter beschikking te stellen. Deze doelstelling vloeit voort uit de richtlijn 2003/98/EG van 17 november 2003 inzake het hergebruik van overheidsinformatie. Deze gegevens worden ook gepubliceerd op Vlaanderen.be.

De gegevens, opgesomd in paragraaf 2, 2° tot en met 8° en 11° tot en met 12°, vormen basisinformatie die betrekking heeft op de betrokken organisatie. De contactgegevens, vermeld in 5°, omvatten daarbij minstens een telefoonnummer en/of een website of e-mailadres. Het gaat om unieke eigenschappen die helpen om

de organisatie te identificeren en te lokaliseren binnen de brede publieke sector. Het registreren van deze eigenschappen in een centrale databron zorgt er in de eerste plaats voor dat andere organisaties te allen tijde kunnen beschikken over een actueel overzicht van deze basisinformatie, waardoor interacties tussen verschillende organisaties kunnen worden vereenvoudigd en geoptimaliseerd (zo bevat het organisatieregister een actueel overzicht van de contactgegevens van alle geregistreerde organisaties, waardoor communicatie tussen organisaties wordt vergemakkelijkt). Eens een organisatie is opgenomen in het organisatieregister en dus uniek is geïdentificeerd, krijgt deze een unieke OVO-code. Net zoals het ondernemingsnummer en de verenigingscode een cruciale rol vervullen voor de interactie met en dienstverlening aan ondernemingen en verenigingen, zal de unieke OVO-code dezelfde rol vervullen voor de interacties met en tussen verschillende organisaties. Daarnaast kunnen deze gegevens ook relevant zijn in het kader van bepaalde rapporteringsverplichtingen. Niet al deze gegevens moeten telkens voor elke organisatie geregistreerd worden. Het is mogelijk dat de registratie van een kleiner deel van de opgesomde gegevens voldoende is.

De gegevens, vermeld in 9° en 10°, bevatten noodzakelijkerwijze persoonsgegevens. Enerzijds gaat het om de voornaam, de achternaam, de hoedanigheid en de professionele contactgegevens van medewerkers die een formele hoedanigheid opnemen binnen de organisatie. Formele hoedanigheden zijn in beginsel de hoedanigheden of rollen die in regelgeving of beleid gedefinieerd en toegekend worden (bijvoorbeeld topkaderfuncties, communicatieambtenaren, regeringscommissarissen, woordvoerders, data protection officers (DPO's) en interne meldpunten voor de klokkenluidersregeling enzovoort). Het registreren van deze gegevens verzekert dat organisaties de aan hen opgedragen taken efficiënt kunnen uitvoeren, doordat zij altijd het meest geschikte contactpunt kunnen aanspreken (zo zal bijvoorbeeld in het geval van een grootschalig digitaal veiligheidsincident het Vlaams Centrum voor Digitale Veiligheid onmiddellijk de functionarissen voor gegevensbescherming van de betrokken instanties kunnen contacteren). Dit draagt bij aan het realiseren van het eerste doeleinde. Door deze gegevens centraal te registeren en te beheren wordt bovendien vermeden dat elke organisatie een eigen lijst bijhoudt van deze gegevens, wat in lijn is met het principe van gegevensminimalisatie en de kans op gegevenslekken verkleint. Anderzijds wordt voor de leden van raden van bestuur en adviesorganen, vermeld in 10°, bijkomend ook het geslacht geregistreerd. Dit is noodzakelijk aangezien het organisatieregister dient als gegevensbron om te rapporteren over de verplichting voor deze raden van bestuur en adviesorganen om te voorzien in een evenwichtige participatie van vrouwen en mannen, conform artikel III.44 en III.58 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018(MEP-rapport).

Paragraaf 2, tweede lid, voorziet dat, als de organisatie ook gekend is bij de KBO, er via deze Kruispuntbank bijkomend gegevens kunnen worden geregistreerd. Deze gegevens vormen aparte categorieën en worden geregistreerd boven op de gegevens vermeld in paragraaf 2, eerste lid. Het organisatieregister neemt deze gegevens over en integreert met de KBO via de Vlaamse Dienstenintegrator (VDI).

In paragraaf 3 wordt uiteengezet op welke manier de gegevens uit het organisatieregister gedeeld en gepubliceerd worden.

In principe zijn alle gegevens uit het organisatieregister raadpleegbaar door andere organisaties die deze gegevens op rechtmatige wijze mogen verwerken, met naleving van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens. Daarnaast zijn er gegevens die voor het ruimere publiek relevant zijn en daarom publiek beschikbaar worden gesteld: de OVO-code, namen en benamingen, startdatum en einddatum, adresgegevens, contactgegevens, classificaties, sleutels naar andere systemen, relevante regelgeving, openingsuren, relaties met substructuren of andere organisaties, de naam en voornaam van de leden van adviesorganen en raden van bestuur en, in voorkomend geval, andere unieke identificatoren.

In afwijking van het bovenstaande wordt, gelet op de persoonlijke aard van dit type persoonsgegevens, het geslacht van de leden van de adviesorganen en raden van bestuur, vermeld in paragraaf 2, 11°, nooit ter beschikking gesteld aan andere organisaties of het brede publiek. Dit gegeven wordt alleen verzameld om een rapport op te stellen voor ABB over de verplichting voor deze raden van bestuur en adviesorganen om te voorzien in een evenwichtige participatie van vrouwen en mannen.

Artikel 9

De eerste paragraaf van het ontworpen artikel 7/9 bepaalt op welke manier gegevens in het registratieregister terechtkomen.

In eerste instantie worden gegevens in het registratieregister centraal geregistreerd door de entiteit, op basis van publicaties uit officiële bronnen. Het gaat dan om gegevens die afkomstig zijn uit beslissingen van de Vlaamse Regering (bijvoorbeeld de oprichting of fusie van beleidsdomeinen of overheidsentiteiten), het Belgisch Staatsblad (onder andere updates voor bestaande entiteiten en organen van de Vlaamse overheid), de KBO (voor gegevens van entiteiten die over eigen rechtspersoonlijkheid beschikken) enzovoort.

Daarnaast worden bepaalde gegevens al decentraal bijgehouden door andere instanties. Zo beheert AgO bijvoorbeeld de levensloop en het organogram van alle entiteiten die zijn aangesloten op het standaard personeelssysteem van de Vlaamse overheid, beschikt het Departement Financiën en Begroting over een gegevensbron met de unieke codes van alle entiteiten die zijn aangesloten op het boekhoudsysteem van de Vlaamse overheid en beschikt de VTC over een overzicht van alle functionarissen voor gegevensbescherming bij instanties. Naar analogie met het CRAB en het verenigingsregister wordt er gewerkt met het principe van decentraal beheer en wordt waar mogelijk ingetekend op bestaande gegevensbronnen, processen en daaruit voortvloeiende gegevensstromen. Om deze gegevensstromen maximaal te laten renderen en om bestaande gegevens zoveel mogelijk te hergebruiken, voorziet paragraaf 1, tweede lid, dat de gegevens op vraag van de entiteit binnen het registratieregister worden opgenomen. De instanties werken in dat geval mee aan de aanmaak en de actualisering van het registratieregister en waken er in het bijzonder over dat de gegevens die al in hun systemen aanwezig zijn, op accurate wijze door de entiteit in het registratieregister kunnen worden geregistreerd. De instanties moeten er daarbij op toezien dat de gegevens die worden geregistreerd in het registratieregister overeenstemmen met de gegevens die aanwezig zijn in hun eigen systemen. Daarnaast is het aan de instanties, als beheerder van hun eigen gegevensbron, om de nodige maatregelen te nemen die de kwaliteit van de daarin opgenomen gegevens zoveel mogelijk waarborgen. De entiteit en de instanties gaan met elkaar in overleg om te bepalen op welke manier processen of systemen geïntegreerd kunnen worden.

Voor gegevens die niet in het registratieregister geregistreerd worden op grond van officiële publicaties of bestaande decentrale gegevensbronnen, bepaalt artikel 7/9, §1, derde lid, dat het mogelijk is voor organisaties om hun eigen gegevens te verstrekken aan de entiteit, opdat deze in het registratieregister kunnen worden opgenomen. Om te verzekeren dat het registratieregister de nodige informatie bevat om de doelstellingen, vermeld in artikel 7/8, §1, te bereiken, is deze 'zelfregistratie' verplicht voor instanties van de Vlaamse overheid als vermeld in artikel I.3, 1°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.

Paragraaf 2 van het ontworpen artikel 7/9 stelt dat de entiteit, vermeld in artikel 7/7, en de organisaties voor de mededeling van gegevens, vermeld in paragraaf 1, niet onderworpen zijn aan de naleving van artikel 8. Voor deze mededeling van gegevens moet daarom géén protocol afgesloten worden tussen de betrokken instanties. De afwijking van de protocolverplichting vloeit voort uit het feit

dat voor deze mededeling van persoonsgegevens de elementen die normaal in een protocol moeten worden opgenomen (zoals vermeld in artikel 8, §1, tweede lid) opgenomen werden in het ontwerp van decreet zelf. Om die reden worden de AVG-conformiteit en de nodige transparantie al gerealiseerd via het ontwerp van decreet zelf.

Conform paragraaf 3 voorziet de entiteit in de nodige procedures en systemen om te zorgen dat foutieve data verbeterd kan worden en om eventuele fouten in de data 'terug te melden' aan de betrokken organisatie of aanleverende instantie.

Artikel 10

Dit artikel bepaalt de bewaartermijn. De persoonsgegevens worden in principe bewaard tot de instantie die een gegevensbron met gegevens van organisaties beheert, de betrokken organisatie of natuurlijke persoon zelf verzoekt om de persoonsgegevens te wijzigen (omdat deze niet langer accuraat zijn) of om deze te verwijderen conform de voorwaarden, vermeld in artikel 17 van de AVG. Daarna worden de gegevens nog maximaal twee jaar bewaard. Deze termijn van twee jaar is in de eerste plaats noodzakelijk om te verzekeren dat foutieve wijzigingen opgespoord en rechtgezet kunnen worden. Daarnaast is het ook praktisch noodzakelijk om gedurende een beperkte termijn van twee jaar een overzicht te kunnen bieden van welke personen in het verleden een bepaalde formele hoedanigheid hebben bekleed, bijvoorbeeld om informatieoverdracht te faciliteren of om de verantwoordelijkheden gedurende overgangperiodes (bijvoorbeeld als een bepaalde persoon een andere vervangt) duidelijk af te bakenen.

Artikel 11

Artikel 8, §1, derde lid, voorziet momenteel dat protocollen die worden gesloten op grond van artikel 8 van het e-govdecreet onmiddellijk worden gepubliceerd op de website van alle partijen die bij de mededeling betrokken zijn. De voorgestelde toevoeging bevestigt dit principe, maar verduidelijkt dat protocollen die informatie bevatten die valt onder een van de uitzonderingen op de openbaarheid van bestuur (bijvoorbeeld informatie die afbreuk doet aan de openbare orde en veiligheid) niet hoeven te worden gepubliceerd. De formulering 'onder voorbehoud van' geeft voorrang aan de bepaling in het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Volgens de bepalingen in het Bestuursdecreet van 7 december 2018 moet voor de toepassing van de uitzondering 'openbare orde en veiligheid' nog altijd een belangenafweging gemaakt worden, waarbij ook het belang van de publicatieverplichting kan worden meegenomen. Als het belang van de openbare orde en veiligheid opweegt tegen het belang van de openbaarheid, dan wordt het protocol niet bekendgemaakt.

Als bepaalde informatie uit het protocol niet onder deze uitzonderingen valt en kan worden gescheiden van de andere informatie, kan het protocol ook gedeeltelijk bekendgemaakt worden onder de nieuwe decretale bepaling. Als het volledige protocol onder de uitzonderingen op de openbaarheid van bestuur valt, dan wordt het volledige protocol niet bekendgemaakt. Dit is in lijn met artikel II.45, §2, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 dat voorziet dat een bestuursdocument gedeeltelijk openbaar wordt gemaakt als informatie waarop een uitzondering van toepassing is samen met andere informatie in een bestuursdocument opgenomen is en het mogelijk is om de informatie die niet openbaar gemaakt kan worden, te scheiden van de andere informatie.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Innovatie en Industrie,
Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding,
Cultuur en Gelijke Kansen,

Caroline GENNEZ

VOORONTWERP VAN DECREET

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, wat betreft het verenigings- en organisatieregister

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management en de Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. Aan artikel 3 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, hersteld bij het decreet van 23 juni 2023, wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“In afwijking van het eerste en tweede lid, is afdeling V ook van toepassing op instellingen met een publieke taak als vermeld in artikel I.3, 6°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.”.

Art. 3. In artikel 4 van hetzelfde decreet, hersteld bij het decreet van 23 juni 2023, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het derde lid, 1°, en 6°, a), wordt het woord “afdelingen” vervangen door het woord “subverenigingen”;

2° in het derde lid, 1°, wordt het woord “koepelorganisaties” vervangen door het woord “koepelverenigingen”;

3° in het derde lid, 6°, wordt het woord “koepelorganisatie” telkens vervangen door het woord “koepelvereniging” en wordt het woord “organisatie” vervangen door het woord “vereniging”;

4° in het derde lid, 7°, wordt het woord “afdeling” vervangen door het woord “subvereniging” en wordt het woord “koepelorganisatie” vervangen door het woord “koepelvereniging”;

Art. 4. In artikel 4/1 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 23 juni 2023, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, 1°, wordt het woord “koepelorganisaties” vervangen door het woord “koepelverenigingen”;

2° in paragraaf 1, tweede lid, 6°, worden de woorden “koepelorganisatie of afdelingen” vervangen door de zinsnede “koepelvereniging, subverenigingen of andere verenigingen”;

3° in paragraaf 1, vierde lid, worden de woorden “afdelingen van koepelorganisaties” vervangen door de woorden “subverenigingen van koepelverenigingen”;

4° in paragraaf 2, eerste lid, wordt het woord “koepelorganisaties” vervangen door het woord “koepelverenigingen”.

Art. 5. In artikel 4/2 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 23 juni 2023, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° vóór paragraaf 1, die paragraaf 1/1 wordt, wordt een nieuwe paragraaf 1 ingevoegd, die luidt als volgt:

“§1. In dit artikel wordt verstaan onder gegevensmediator: de instantie die het platform beheert dat verenigingen toelaat om, met een beperkte controle en in overleg met de entiteit die het verenigingsregister, vermeld in artikel 4 van dit decreet, beheert, rechtstreeks een of meer gegevens in het verenigingsregister, vermeld in artikel 4 van dit decreet, te registreren. De gegevensmediator is dezelfde instantie als diegene die is aangewezen conform artikel II.7, negende lid, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.”.

2° in paragraaf 1, eerste lid, die paragraaf 1/1, eerste lid, wordt, wordt het woord “koepelorganisaties” telkens vervangen door het woord “koepelverenigingen”;

3° in paragraaf 1, die paragraaf 1/1 wordt, worden tussen het eerste en tweede lid twee leden ingevoegd, die luiden als volgt:

“Met behoud van de toepassing van het eerste lid kunnen verenigingen de gegevens, vermeld in artikel 4/1, rechtstreeks verstrekken aan de entiteit, vermeld in artikel 4, via het platform van de gegevensmediator. De vereniging is in dat geval verantwoordelijk voor de juistheid van de gegevens die conform dit lid worden verstrekt. De gegevensmediator faciliteert de rechtstreekse verstrekking van de gegevens, ondersteunt de vereniging en voert daarbij, in overleg met de entiteit, vermeld in artikel 4, een beperkte controle uit van de juistheid van de gegevens. Voor die taak gebruikt de gegevensmediator het

identificatienummer van het Rijksregister of van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid om de vertegenwoordigers uniek te identificeren.

Bij de toepassing van het tweede lid bepaalt de entiteit, vermeld in artikel 4, in overleg met de gegevensmediator, de manier waarop verenigingen hun gegevens zelf, via tussenkomst en bemiddeling van de gegevensmediator, registreren in het verenigingsregister, vermeld in artikel 4.”;

4° in de bestaande paragraaf 1, derde lid, die paragraaf 1/1, vijfde lid wordt, wordt het woord “koepelorganisaties” vervangen door het woord “koepelverenigingen”;

5° in paragraaf 1, die paragraaf 1/1 wordt, wordt tussen het bestaande derde lid, dat het vijfde lid wordt, en het bestaande vierde lid, dat het zevende lid wordt, een zesde lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“In afwachting van een beslissing van de Vlaamse Regering conform het vijfde lid, kunnen koepelverenigingen de gegevens die ze gevalideerd hebben, vermeld in artikel 4/1, vrijwillig bezorgen aan de entiteit, vermeld in artikel 4.”;

6° in de bestaande paragraaf 1, vierde lid, die paragraaf 1/1, zevende lid wordt, wordt het woord “koepelorganisaties” vervangen door het woord “koepelverenigingen”;

7° in paragraaf 2, eerste lid, wordt het woord “koepelorganisaties” vervangen door het woord “koepelverenigingen”;

8° in paragraaf 2, tweede lid, worden de woorden “De entiteit en de gegevensinitiatoren” vervangen door de zinsnede “De entiteit, vermeld in artikel 4, de gegevensinitiatoren, vermeld in het eerste lid, en de gegevensmediator”;

9° aan paragraaf 2 wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De gegevensmediator kan toelaten dat, met toepassing van paragraaf 1/1, eerste en zesde lid, gegevensinitiatoren als vermeld in paragraaf 2, eerste lid, die zelf niet over de nodige infrastructuur beschikken om gegevens te bezorgen aan de entiteit, vermeld in artikel 4, een beroep doen op het platform van de gegevensmediator, om de gegevens aan die entiteit te bezorgen. In afwijking van het tweede lid kan de gegevensmediator in dat geval een kost aanrekenen voor de registratie van die gegevens.”;

10° in paragraaf 3, tweede lid, wordt het woord “koepelorganisaties” vervangen door het woord “koepelverenigingen”;

11° aan paragraaf 4 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens die bestaat uit de rechtstreekse registratie van gegevens in het verenigingsregister, vermeld in artikel 4 van dit decreet, treedt de gegevensmediator, samen met de entiteit, vermeld in artikel 4 van dit decreet, op als gezamenlijke

verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 26 van de algemene verordening gegevensbescherming.”.

Art. 6. Aan hoofdstuk II van hetzelfde decreet, hersteld bij het decreet van 23 juni 2023, wordt een afdeling V toegevoegd, die luidt als volgt:

“Afdeling V. Oprichting van een gegevensbron met gegevens van organisaties”.

Art. 7. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 17 mei 2024, wordt aan afdeling V, toegevoegd bij artikel 6, een artikel 7/7 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 7/7. Bij de door de Vlaamse Regering aan te wijzen entiteit, bevoegd voor de facilitering van de digitalisering bij de instanties, hierna de entiteit te noemen, wordt een gegevensbron opgericht met de gegevens van organisaties die zijn aangevuld met formele hoedanigheden en professionele contactgegevens van medewerkers van die organisaties. Die gegevensbron wordt het organisatieregister genoemd.

In deze afdeling wordt verstaan onder:

- 1° organisatie: de instanties, externe overheden, overheidsondernemingen als vermeld in artikel I.3, 9°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, en de substructuren binnen die instanties, externe overheden of overheidsondernemingen;
- 2° substructuur: een onderdeel van een instantie, externe overheid, of een overheidsonderneming als vermeld in artikel I.3, 9°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 om redenen van interne operationele werking;

De entiteit, vermeld in het eerste lid, is als beheerder van het organisatieregister, vermeld in het eerste lid, verantwoordelijk voor de coördinatie van de aanmaak, de instandhouding, de terbeschikkingstelling, de veiligheid, de toegang en het gebruik van de gegevens in kwestie.

Ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens ter uitvoering van deze afdeling is de entiteit, vermeld in het eerste lid, verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming.”.

Art. 8. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 17 mei 2024, wordt aan dezelfde afdeling V een artikel 7/8 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 7/8. §1. Het organisatieregister, vermeld in artikel 7/7, heeft als doel:

- 1° de interacties tussen organisaties te vereenvoudigen en te optimaliseren;
- 2° te functioneren als gegevensbron om te voldoen aan rapporteringsverplichtingen die op organisaties rusten;
- 3° informatie over organisaties publiek toegankelijk te maken.

§2. Om de doelen, vermeld in paragraaf 1, te verwezenlijken, kunnen in het organisatieregister, vermeld in artikel 7/7, de volgende gegevens over organisaties worden verwerkt:

- 1° een unieke OVO-code;

- 2° de namen en benamingen;
- 3° de start- en einddatum;
- 4° het adres van de organisatie;
- 5° de contactgegevens van de organisatie;
- 6° de classificaties zoals de entiteitsvorm, de toepassingsgebieden, het beleidsdomein en de bevoegde minister;
- 7° de relevante regelgeving zoals oprichtingsdecreten of het arbeidsreglement;
- 8° de openingsuren;
- 9° de voor- en achternaam, de hoedanigheid en professionele contactgegevens van medewerkers die een formele hoedanigheid opnemen binnen de organisatie;
- 10° de samenstelling van de adviesorganen en raden van bestuur, respectievelijk vermeld in artikel I.3, 3°, en artikel I.4, 15°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, in het bijzonder de naam, voornaam en het geslacht van de leden;
- 11° de relatie met een substructuur binnen een organisatie of een andere organisatie;
- 12° unieke identificatoren die betrekking hebben op de organisatie.

Als de organisatie ook gekend is in de Kruispuntbank van Ondernemingen, kunnen volgende gegevens bijkomend verwerkt worden:

- 1° de formele naam zoals blijkt uit de KBO;
- 2° de start- en einddatum zoals blijkt uit de KBO;
- 3° de maatschappelijke zetel;
- 4° de rechtsvorm;
- 5° het KBO-nummer.

De gegevens, vermeld in het tweede lid, zijn afkomstig van de Kruispuntbank van Ondernemingen.

De Vlaamse Regering kan de gegevens, vermeld in het eerste en tweede lid, nader bepalen en, na advies van het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, vermeld in artikel III.74 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, aanvullen met andere gegevens die vereist zijn voor de identificatie van organisaties, of die van gemeenschappelijk belang zijn voor verschillende organisaties.

Het organisatieregister, vermeld in artikel 7/7, geeft door de kwaliteitsvolle registratie van de gegevens, vermeld in het eerste en tweede lid, een unieke identificatie aan organisaties.

§3. De entiteit, vermeld in artikel 7/7, stelt de gegevens, vermeld in paragraaf 2, eerste en tweede lid, ter beschikking aan organisaties die de gegevens op rechtmatige wijze mogen verwerken met naleving van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens om de doelen, vermeld in paragraaf 1, 1° en 2°, te verwezenlijken.

De entiteit, vermeld in artikel 7/7, stelt de gegevens, vermeld in paragraaf 2, eerste lid, 1° tot en met 8°, 10° tot en met 12°, en tweede lid, publiek ter beschikking om het doel, vermeld in paragraaf 1, 3°, te verwezenlijken.

In afwijking van het eerste en tweede lid wordt het geslacht van de leden van de adviesorganen en raden van bestuur, vermeld in paragraaf 2, eerste lid, 10°, niet beschikbaar gesteld voor andere organisaties of publiek ter beschikking gesteld.”

Art. 9. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 17 mei 2024, wordt aan dezelfde afdeling V een artikel 7/9 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 7/9. §1. De gegevens over organisaties, vermeld in artikel 7/8, §2, worden in eerste instantie door de entiteit, vermeld in artikel 7/7, in het organisatieregister, vermeld in artikel 7/7, geregistreerd op basis van publicaties in officiële bronnen.

Met behoud van de toepassing van het eerste lid bezorgen instanties die beschikken over gegevensbronnen met gegevens over organisaties als vermeld in artikel 7/8, §2, op verzoek van de entiteit, vermeld in artikel 7/7, die gegevens aan die entiteit. De instanties werken in dat geval mee aan de aanmaak en de actualisering van het organisatieregister, vermeld in artikel 7/7, en waken er in het bijzonder over dat de gegevens die in hun gegevensbronnen aanwezig zijn, op accurate wijze door de entiteit, vermeld in artikel 7/7, in het organisatieregister, vermeld in artikel 7/7, kunnen worden opgenomen.

Organisaties kunnen de eigen gegevens, vermeld in artikel 7/8, §2, van dit decreet, die niet in het organisatieregister, vermeld in artikel 7/7 van dit decreet, geregistreerd worden op basis van het eerste of tweede lid, rechtstreeks verstrekken aan de entiteit, vermeld in artikel 7/7 van dit decreet. De organisatie is in dat geval verantwoordelijk voor de juistheid van de gegevens die conform dit lid worden verstrekt. Voor instanties van de Vlaamse overheid als vermeld in artikel I.3, 1°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 is dit verplicht.

De entiteit, vermeld in artikel 7/7 van dit decreet, nodigt de instanties van de Vlaamse overheid, vermeld in artikel I.3, 1°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, uit om minstens jaarlijks de gegevens, vermeld in het derde lid, te valideren. Die instanties delen iedere wijziging in die gegevens onmiddellijk mee aan de entiteit, vermeld in artikel 7/7.

§2. De entiteit, vermeld in artikel 7/7, en de organisaties zijn voor de mededeling van gegevens, vermeld in paragraaf 1, niet onderworpen aan de naleving van artikel 8.

De entiteit, vermeld in artikel 7/7, en de organisaties kunnen elkaar geen kosten voor de registratie aanrekenen of tegenover elkaar rechten op de verstrekte gegevens doen gelden voor de uitvoering van de opdracht die aan hen is toegekend in dit decreet.

De Vlaamse Regering kan, op voorstel van het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, vermeld in artikel III.74 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, nadere regels vastleggen voor de wijze waarop de instanties in relatie tot de entiteit, vermeld in artikel 7/7, de opdracht, vermeld in paragraaf 1, tweede en derde lid, uitvoeren.

§3. De entiteit, vermeld in artikel 7/7 van dit decreet, staat in voor de wijze van uitoefening van het recht om de gegevens kosteloos te laten verbeteren, zoals dat voor de verbetering van persoonsgegevens bepaald is in artikel 16 van de algemene verordening gegevensbescherming. Verzoeken om onnauwkeurige, onvolledige of onjuiste gegevens aan te passen kunnen worden ingediend via de toegangskanalen, bepaald door de entiteit, vermeld in artikel 7/7 van dit decreet. De entiteit, vermeld in artikel 7/7 van dit decreet, bezorgt naargelang het geval aan de Kruispuntbank van Ondernemingen en de instanties de ontvangen meldingen over onnauwkeurige, onvolledige of onjuiste gegevens. De entiteit, vermeld in artikel 7/7 van dit decreet, legt na overleg met de betrokken instanties vast op welke manier de verzoeken worden onderzocht, op welke wijze het resultaat van het onderzoek aan de verzoeker wordt meegedeeld en hoe aan het resultaat gevolg wordt gegeven.

Ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens ter uitvoering van dit artikel zijn de organisaties, respectievelijk de entiteit, vermeld in artikel 7/7 van dit decreet, ieder, voor zover die verwerking onder de eigen verantwoordelijkheid plaatsvindt, verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming.”

Art. 10. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 17 mei 2024, wordt aan dezelfde afdeling V een artikel 7/10 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 7/10. De persoonsgegevens, vermeld in artikel 7/8, §2, die gewijzigd of verwijderd zijn op verzoek van de instantie of de organisatie, vermeld in artikel 7/9, of van de natuurlijke persoon in kwestie worden maximaal twee jaar bewaard vanaf het ogenblik dat de wijziging of verwijdering is doorgevoerd.”

Art. 11. Aan artikel 8, §1, derde lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 8 juni 2018 en vervangen bij het decreet van 23 juni 2023, wordt de zinsnede “, onder voorbehoud van artikel II.2, vierde lid, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018” toegevoegd.

Brussel, 3 april 2026

De minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen,

Caroline GENNEZ

ADVIES VAN DE VLAAMSE TOEZICHTCOMMISSIE
VOOR DE VERWERKING VAN PERSOONSGEGEVENS

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2026/043 van 5 mei 2026

over

tekst	Ontwerp van decreet
van	van de Vlaamse Regering
titel	tot wijziging van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, wat betreft het verenigings- en registratieregister
roepnaam	(wijzigingsdecreet verenigings- en registratieregister)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 3 april 2026
trefwoorden	bewaartermijn; rechtvaardigingsgrond; contactgegevens; protocolplicht; publicatie; DPO;

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 *betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer* (hierna: "het e-govdecreet") inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van de heer Matthias Diependaele, Minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management van 7 april 2026, ontvangen door de VTC op 7 april 2026;

Gelet op de behandeling op de zitting van 5 mei 2026;

Brengt op 5 mei 2026 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Digitalisering (hierna "de adviesvrager") verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een ontwerp van decreet *betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, wat betreft het verenigings- en registratieregister* (hierna "het Ontwerp") zonder aanduiding van specifieke artikelen.

2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. Het Digitaliseringsdecreet van 23 juni 2023 voegde een nieuwe afdeling II in binnen Hoofdstuk II van het e-govdecreet, die de juridische basis vormt voor de oprichting van het **verenigingsregister**. Twee jaar na de eerste operationalisering blijkt dat deze decretale verankering ontoereikend is om de werking van het verenigingsregister en de interactie met het verenigingsloket juridisch sluitend te onderbouwen.
4. Daarom wijzigt het Ontwerp het e-govdecreet met als doel het juridisch kader van zowel het verenigingsloket als het verenigingsregister te versterken. Het voorontwerp beoogt de functie van het verenigingsloket te verduidelijken door de rol van gegevensmediator formeel in te voeren als een overheidsinstantie die verenigingen in staat stelt hun eigen gegevens te registreren en te beheren in het verenigingsregister, zonder dat er een onderliggende dienstverleningsrelatie vereist is.
5. Daarnaast wordt de in het decreet gebruikte terminologie aangepast: de term ‘afdeling’, die tot verwarring kon leiden, wordt vervangen door het meer neutrale begrip ‘subvereniging’.
6. Tot slot worden drempels voor gegevensdeling weggenomen door te voorzien in de vrijwillige aansluiting van koepelverenigingen op het verenigingsregister, en de mogelijkheid voor gegevensinitiatoren zonder eigen technische infrastructuur om onder voorwaarden gebruik te maken van het platform van de gegevensmediator.
7. Een andere reeks bepalingen betreft de introductie van een nieuw juridisch kader voor het organisatieregister. De huidige juridische basis uit artikel II.5 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 volstaat immers niet langer voor een vlotte en juridisch correcte werking van het organisatieregister, dat sinds de introductie van deze juridische basis in 2019 verder werd uitgebreid en geoperationaliseerd. Vooreerst beoogt het Ontwerp de essentiële elementen van de verwerking van persoonsgegevens in het organisatieregister op een heldere manier te verankeren. Daarnaast wordt beoogd in de nieuw in te voegen bepalingen op een heldere manier uiteen te zetten wie verantwoordelijk is voor de coördinatie, de aanmaak, de instandhouding, en het gebruik van de gegevensbron, alsook welke gegevens op welke manier – en voor welke doeleinden – geregistreerd worden, ter beschikking worden gesteld en worden gepubliceerd.
8. De bepalingen van het Ontwerp die volgens de VTC betrekking hebben op de verwerking van persoonsgegevens, artikel 5-10, worden als bijlage bij dit advies gevoegd.

Voorafgaanden m.b.t. het verenigingsregister

9. De VTC gaf op 17 januari 2023 advies over het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator, het Bestuursdecreet van 7 december 2018 en het decreet van 2 december 2022 houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Datanutsbedrijf in de vorm van een naamloze vennootschap ter versterking van het kader voor digitale gegevensuitwisselingen.

10. De conclusie was als volgt (onderlijning 2026)

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid (zie in eerste instantie de volledige tekst hiervoor):

Nieuwe gegevensbronnen

- het opnemen van de nieuwe gegevensbronnen in een apart decreet over registers;

- de essentiële elementen bepalen voor de verwerking van persoonsgegevens bij de gegevens van verenigingen;

(...)

A. Protocolregeling

- de mogelijkheid van mededeling van persoonsgegevens aan privé-organisaties verder te kaderen in het Ontwerp en de toelichting;

(...)

11. De VTC haalde aan in haar advies aan (onderlijning 2026):

A. Gegevens van verenigingen

De verwerking van persoonsgegevens lijkt op het eerste gezicht beperkt. De VTC wijst er wel op dat het koppelen van een natuurlijke persoon aan een vereniging informatie kan meegeven over de interesses, relaties en tijdsbesteding van de betrokkene en dat die gevoelig kan zijn afhankelijk van de aard en activiteiten van de vereniging en mogelijk informatie als bedoeld in artikel 9, AVG kan bevatten. Dit kan aanleiding geven tot discriminatie van de betrokkenen.

De VTC adviseert dat de essentiële elementen van de verwerking worden opgenomen in het Ontwerp. Daarbij is het vastleggen van een bewaartermijn zeker ook van belang. De gegevens zitten ook minstens voor een zeer groot deel in de KBO. De VTC is van oordeel dat dataduplicatie niet wenselijk is vanuit het oogpunt van gegevensbescherming. De adviesvragers hebben aangegeven dat de KBO master van de data blijft. De VTC beveelt aan om dit in het Ontwerp op te nemen, en nadrukkelijk te voorzien in een synchronisatiemechanisme, zodat wijzigingen in de KBO (of in andere gezaghebbende databanken) eveneens worden meegenomen in de nieuwe databank. Dit is belangrijk om kwalitatieve verwerkingen te verzekeren en conflicten tussen databronnen te vermijden.

B. De protocolregeling geldt ook voor mededelingen aan private organisaties

Artikel 30 van het Ontwerp wijzigt artikel 8, e-Govdecreet:

“Art. 30. In artikel 8 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 8 juni 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, worden tussen de woorden “externe overheid” en het woord “vereist” de woorden “of naar een private organisatie” ingevoegd;

2° in paragraaf 1, eerste lid, wordt het woord “instanties” vervangen door de woorden “verwerkingsverantwoordelijken”;”

Er werd bij de vervanging van artikel 8 door het AVG-decreet vanuit gegaan dat er geen mededelingen konden gebeuren aan private organisaties. Dit is inderdaad een probleem door de verplichting tot het afsluiten van een protocol te koppelen aan louter interbestuurlijk gegevensverkeer. Er zou in een afzonderlijke decretale tekst moeten worden geregeld worden hoe de gegevensuitwisseling verloopt met niet-overheden.

In de memorie van toelichting wordt gesteld dat er protocollen zullen kunnen gesloten worden met private organisaties. De adviesvrager heeft verduidelijkt dat er wordt gedacht aan private onderzoeksinstellingen. Er werd door diverse instanties namelijk regelmatig de vraag gesteld hoe die gegevensuitwisseling het best kan worden geregeld.

De adviesvrager benadrukt dat er telkens moet worden onderzocht of de beoogde gegevensverwerking waarvoor persoonsgegevens bij instanties worden opgevraagd, verenigbaar is met de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens aanvankelijk zijn verwerkt.

De VTC wijst erop dat de verdere verwerking met het oog op archivering in het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden conform met artikel 89, lid 1, AVG niet als onverenigbaar met de oorspronkelijke doeleinden wordt beschouwd.

Anderzijds moet de verwerkingsverantwoordelijke wel een rechtvaardigingsgrond zoals bedoeld in artikel 6, AVG kunnen invoeren om een mededeling van persoonsgegevens te kunnen verantwoorden.

De VTC beveelt aan om deze mogelijkheid van mededeling van persoonsgegevens aan privé-organisaties verder te kaderen in het Ontwerp en de toelichting.

12. De memorie antwoordt daar als volgt op (commentaar VTC staat cursief):

“De vijf essentiële elementen worden best decretaal voorzien. In het ontworpen artikel 4 van het e-govdecreet (via artikel 7 van het ontwerpdecreet) wordt verduidelijkt dat de entiteit de *verwerkingsverantwoordelijke* is voor wat betreft de verwerking van persoonsgegevens. *Doeleinden* zijn reeds vermeld in artikel 4/1. De *gegevens* worden opgesomd in artikel 4/1, §1, tweede lid.

Gegevens die linkbaar zijn met een natuurlijke persoon, zijn persoonsgegevens. Dat zijn in ieder geval de voornaam, de achternaam, het identificatienummer van het Rijksregister of het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid en de hoedanigheid van de natuurlijke personen die in naam en voor rekening van de vereniging als vertegenwoordiger optreden.

De *betrokkenen* betreffen de gegevens van de vertegenwoordigers van de verenigingen die in contact treden met de Vlaamse overheid.

Artikel 4/1, §2, bepaalt wie de mogelijke *ontvangers* van de persoonsgegevens zijn en voor welke doeleinden zij die gegevens kunnen verwerken.

Artikel 4/4 bepaalt *de bewaartermijn*. De gegevens van de natuurlijke personen, gekoppeld aan de vereniging als vertegenwoordigers, worden hoogstwaarschijnlijk tot 1 jaar na het beëindigen van de hoedanigheid van vertegenwoordiger, bewaard. Dat wordt wel nog nader bekeken met de betreffende selectiecommissie. Een synchronisatiemechanisme is zeer technisch en complex. Vandaar dat dit best niet in het decreet wordt opgenomen.

De VTC herhaalt dat dit een vereiste van de AVG is.

In artikel 4/1 is reeds bepaald dat bij verenigingen zonder winstoogmerk, internationale verenigingen zonder winstoogmerk en stichtingen de gegevens afkomstig zijn van de Kruispuntbank van Ondernemingen. Aldus worden conflicten tussen het verenigingsregister en de KBO via synchronisatie vermeden. Dit wordt in de memorie ingevoegd.

Er is een momenteel een lacune dat de Vlaamse instanties geen protocollen kunnen sluiten met niet-overheidsinstanties. Vandaar dat via artikel 30 van het ontwerpdecreet aan die lacune wordt tegemoetgekomen. Ook op andere beleidsniveaus (federaal) is de mogelijkheid wettelijk voorzien om protocollen te sluiten met privé-organen (artikel 20 van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens).

In het bijzonder wordt gedacht aan gegevensmededelingen aan private onderzoeksinstituten. Dit wordt in de memorie opgenomen. Aangezien de protocolverplichting reeds is opgenomen in het e-govdecreet, wordt in datzelfde decreet voorzien dat er ook protocollen kunnen worden gesloten met niet-overheden.

Uiteraard is de AVG van toepassing. Vandaar dat er telkens moet worden onderzocht of de beoogde gegevensverwerking waarvoor persoonsgegevens bij instanties worden opgevraagd, verenigbaar is met de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens aanvankelijk zijn verwerkt. Ook dat wordt in de memorie ingevoegd.

Protocollen moeten worden opgemaakt om de modaliteiten van de uitwisseling van gegevens, die zijn oorsprong in een wettelijke grondslag vindt, te formaliseren. Een belangrijk doel daarvan is te waarborgen dat alle beveiligingsmaatregelen worden genomen bij die gegevensmededelingen. Deze protocollen bieden de mogelijkheid te waarborgen dat de meegedeelde gegevens zullen worden verwerkt volgens de regels die zijn vastgelegd tussen de verwerkingsverantwoordelijken.

De VTC heeft daarbij geen verdere opmerkingen.”

13. De VTC gaf ook al advies over een ontwerp van besluit over het verenigingsregister en het verenigingsloket op 18 juli 2023¹.

De conclusie was toen als volgt:

“De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- de rechtvaardigingsgrond toevoegen aan het Ontwerp, minstens aan de nota (luik 2);*
- de maximale bewaartermijnen opnemen in het Ontwerp, minstens criteria opnemen die toelaten om de maximale bewaartermijnen te bepalen en deze termijnen verantwoorden (luik 5);*
- verduidelijken hoe de verwijdering van gegevens zal gebeuren bij overlijden (luik 5);*
- de nodige maatregelen nemen voor de juistheid van de gegevens en een concrete regeling uitwerken (luik 6);*
- de transparantiemaatregelen uitwerken (luik 7).”*

De Vlaamse Regering reageerde als volgt (commentaar VTC in cursief)²:

“In haar advies VTC nr. 2023/081 van 18 juli 2023, bezorgd op 24 juli 2023, merkt de VTC op dat het ontwerp noch de nota aan de Vlaamse Regering expliciet vermelden op grond van welke grondslag in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden.

- Digitaal Vlaanderen zal het verenigingsregister beheren ingevolge artikel 4 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (e-govdecreet);
- De instanties en koepelorganisaties bezorgen de gegevens aan het verenigingsregister ingevolge artikel 4/2 van het e-govdecreet;
- De instanties raadplegen het verenigingsregister ingevolge artikel 4/3 van het e-govdecreet;
- Ingevolge artikel II.7, negende lid, van het Bestuursdecreet is het Departement Cultuur, Jeugd en Media verantwoordelijk voor het verenigingsloket.

Bovenstaande toont aan dat de grondslag respectievelijk artikel 6, lid 1, c), en e), van de AVG betreffen: nl. c) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust; respectievelijk e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen.

De VTC neemt er nota van en heeft daarbij geen opmerkingen.

De VTC is van oordeel dat de doeleinden welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd zijn en dat er voldaan wordt aan het principe van minimale gegevensverwerking.

De VTC merkt op dat er geen maximale termijnen zijn bepaald en dat de termijnen zelf niet worden verantwoord.

De bewaartermijn is bepaald in artikel 4/4 van het e-govdecreet. Artikel III.87, §1, derde lid, van het Bestuursdecreet bepaalt de criteria opdat de verwerkingsverantwoordelijke de bewaartermijn kan bepalen. Dit wordt verder nader toegelicht in de repliek op het advies van de GBA, terug te vinden in het verslag namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie over het ontwerp van digitaliseringsdecreet (Parl.St. VI.Parl. 2022-2023, nr.1671/4, p.23-24).

¹ https://assets.vlaanderen.be/image/upload/v1698409887/VTC_A_W_2023_081_advies_ux70r2.pdf

² [download](#)

De VTC wijst erop dat de termijnen, ook de termijnen bedoeld in artikel III.87 §1, derde lid van het Bestuursdecreet steeds door de Adviesvrager geëvalueerd dienen te worden in functie van de concrete feiten zodat nagegaan kan worden of één en ander in overeenstemming is met de minimale gegevensverwerking.

De gegevens van overledenen worden verwijderd zodra vanuit het Rijksregister die informatie is bezorgd.

De VTC neemt hier nota van en heeft geen opmerkingen.

Artikel 4/2, §3, van het e-govdecreet voorziet bepalingen om de juistheid van gegevens te garanderen. Bovendien zullen de verenigingen via het verenigingsloket inzage krijgen in de in het verenigingsregister gekende (persoons)gegevens en krijgen de verenigingen daar de mogelijkheid om gegevens aan te passen. Er zal ook inzicht gegeven worden in alle reeds uitgevoerde wijzigingen op de verenigingsgegevens.

Wat betreft de rechten van de betrokkenen en de transparantie: dit wordt verzekerd via de betreffende privacyverklaringen. Daarin wordt telkens in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal uitgelegd o.a. waarom en welke persoonsgegevens worden verwerkt en welke rechten de betrokkenen hebben. Bovendien zullen de betrokkenen ook via het verenigingsloket op een transparante en duidelijke manier worden geïnformeerd over de verwerking van hun gegevens en hun rechten.

De VTC heeft daarbij geen opmerkingen.

Het advies van de VTC geeft dan ook geen aanleiding tot aanpassingen van het voorontwerp van besluit.”

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. ORGANISATIETEST

a) Voorafgaande toelichting

14. De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn: medewerkers van organisaties en leden van de raad van bestuur;

en dat het minstens de volgende gegevens betreft: identificatie- en contactgegevens, hoedanigheid.

15. Het betreft informatie over natuurlijke personen met onder meer identificatiegegevens en dus gaat het om de verwerking van informatie over geïdentificeerde natuurlijke personen, zijnde persoonsgegevens zoals bedoeld in de AVG. De VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp in lijn ligt met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

b) Kwaliteit van de regelgevende grondslag

16. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving – elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG.
17. Het Ontwerp of de nota aan de Vlaamse Regering vermelden niet expliciet op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de AVG de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het organisatieregister zal plaatsvinden. De VTC gaat er van uit dat de gegevens verwerkt worden op basis van de rechtvaardigingsgrond van artikel 6, lid 1, c), en e), van de AVG nl. c) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust; respectievelijk e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen.

18. Er is immers een decreetale basis en anderzijds gaat het ook om “dossierbeheer”. De VTC beveelt aan om dit toe te voegen aan het Ontwerp of de memorie.
19. Een loutere verwijzing naar de tekst van de AVG volstaat niet. Wat de verwijzing naar punt e) betreft, moet verduidelijkt worden van welke taak van algemeen belang of openbaar gezag bedoeld wordt.
20. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM³, artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie samengelezen met artikel 52.1 van het Handvest en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in een 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de essentiële elementen⁴ van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.⁵
21. Voor verwerkingen op basis van artikel 6, lid 1, c) AVG⁶, die niet zozeer betrekking hebben op het privé-leven, maar eerder enkel op de bescherming van persoonsgegevens, moet het doeleinde voldoende duidelijk afgebakend zijn⁷.
- Voor verwerkingen op basis van artikel 6, lid 1, e) AVG⁸, die niet zozeer betrekking hebben op het privé-leven, maar eerder enkel op de bescherming van persoonsgegevens, moet het doeleinde voldoende duidelijk blijken uit de taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht. Andere elementen van de verwerking die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (eisen waaraan de wettelijke basis moet voldoen om geldig te zijn) en de conformiteitstoets aan de AVG.
22. Aangezien met de vermelding van de essentiële elementen ook minstens gedeeltelijk tegemoetgekomen wordt aan artikel 5, 1, a) AVG, dat bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is, zal het ontbreken van deze elementen zwaardere transparantiemaatregelen vragen. Er zal immers niet naar de wetgeving kunnen verwezen worden voor die elementen.

³ Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

⁴ Artikel 6 AVG vermeldt de volgende elementen:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”);
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n).

⁵ EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000; GWH 23 april 2015, arrest nr. 44/2015, 63; GWH 5 oktober 2017, arrest nr. 100/2017, 17; GWH 15 maart 2018, arrest nr. 29/2018, 26; GWH 14 januari 2021, arrest nr. 2/2021, overw. B.22.1.e.e.; GWH 18 november 2021, arrest nr. 158/2021, overw. B.6; GWH 9 december 2021, B.53.1-B.53.2; R.v.St, adv. 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp van wet *betreffende maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie*, Parl.St. Kamer, 2020-2021, doc. nr. 551951/001, 94-98; SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2023, 93-116, 155-162; DEGRAVE, E., *"L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle"*, Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v.

⁶ “c) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust;”

⁷ Artikel 6, 3 AVG. Voor wat punt e) betreft, bestaat de doelstelling van de verwerking in de vervulling van een taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht.

⁸ “e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen;”

23. De opstellers van de wettelijke en reglementaire teksten zullen moeten inschatten of de beoogde verwerking een meer uitgewerkte rechtsgrond nodig heeft. Daarbij moet in eerste instantie gekeken worden naar de graad van inmenging van de overheid in het privéleven.

c) Doelbinding

24. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b) AVG).
25. Dit aspect van de verwerking wordt wat het verenigingsregister betreft niet behandeld voor zover er geen relevante aanpassingen zijn.
26. De volgende doeleinden worden in het Ontwerp vermeld voor het registratieregister:

Art. 7/8.

§1.

Het registratieregister, vermeld in artikel 7/7, heeft als doel:

- 1° de interacties tussen organisaties te vereenvoudigen en te optimaliseren;*
2° te functioneren als gegevensbron om te voldoen aan rapporteringsverplichtingen die op organisaties rusten;
3° informatie over organisaties publiek toegankelijk te maken.

27. De memorie vult aan (onderlijning VTC):

Het registratieregister beoogt gegevens te verzamelen en informatie te delen met als doel (1) interacties tussen de organisaties te vereenvoudigen en optimaliseren, (2) te functioneren als gegevensbron om te voldoen aan op organisaties rustende rapporteringsverplichtingen, en (3) informatie over organisaties publiek toegankelijk te maken.

- (1) *In de relaties tussen organisaties onderling beoogt het registratieregister een administratieve vereenvoudiging te creëren door als algemene poort te fungeren waarna eenmalige – unieke - registratie alle relevante gegevens over een organisatie te vinden zullen zijn. Dit biedt vooreerst een oplossing voor de vele Vlaamse overheidsorganisaties (bv. agentschap Digitaal Vlaanderen) die niet over een eigen rechtspersoonlijkheid, en dus ook niet over een KBO-nummer (als unieke identifier), beschikken. Door deze overheidsorganisaties alsnog uniek te identificeren, en er een OVO-code aan te koppelen, wordt de communicatie en samenwerking tussen overheden te gefaciliteerd. Zo kunnen binnen de technische toepassingen Vlimpers (personeelsbeheer) en Orafin (financieel beheer) de OVO-codes gebruikt worden om eenduidig personeel en middelen te kunnen koppelen aan specifieke overheidsorganisaties. Ook voor het toekennen van rollen en rechten in gebruikersbeheer, een veiligheidsbouwsteen binnen Digitaal Vlaanderen, worden de OVO-codes gebruikt. Tot slot zijn een aantal belangrijke registers gekoppeld met het registratieregister. We denken hierbij bijvoorbeeld aan de patrimonium- en energiedatabank, het subsidieregister of IPDC (interbestuurlijke producten- en dienstencatalogus) die OVO-codes en basisinformatie hergebruikt. Hiermee zorgen wij een sterk stelsel van aan elkaar gekoppelde registers.*
- (2) *Door gegevens centraal te registreren wordt het voor organisaties die verantwoordelijk zijn voor bepaalde rapporteringsverplichtingen eenvoudiger om over accurate en actuele gegevens te beschikken, zonder dat betrokken organisaties steeds bevraagd moeten worden. Concrete voorbeelden zijn de rapportering over Deugdelijk Bestuur bij AgO, de MEP-rapportering bij ABB over de participatie van mannen en vrouwen in raden van bestuur en adviesorganen en de rapportering voor het Rekenhof over publieke mandaten.*
- (3) *Het registratieregister stelt bepaalde gegevens publiek ter beschikking om een overzicht te bieden van de organisaties en hun eventuele substructuren, alsook inzicht te bieden in een aantal belangrijke kenmerken zoals de entiteitsvorm of de bevoegde minister of het beleidsdomein. Het registratieregister wenst*

overheidsinformatie dus niet alleen aan overheidsdiensten ter beschikking te stellen. Deze doelstelling vloeit voort uit de Europese richtlijn van 17 november 2003 inzake het hergebruik van overheidsinformatie. Deze gegevens worden ook gepubliceerd op Vlaanderen.be.

28. De VTC is van oordeel dat de doeleinden welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd zijn.

d) Verantwoordelijkheid

29. Artikel 4, 7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.

30. Het Ontwerp bepaalt hierover het volgende:

Voor het verenigingsregister:

Artikel 4/2.

“§1. In dit artikel wordt verstaan onder gegevensmediator: de instantie die het platform beheert dat verenigingen toelaat om, met een beperkte controle en in overleg met de entiteit die het verenigingsregister, vermeld in artikel 4 van dit decreet, beheert, rechtstreeks een of meer gegevens in het verenigingsregister, vermeld in artikel 4 van dit decreet, te registreren. De gegevensmediator is dezelfde instantie als diegene die is aangewezen conform artikel II.7, negende lid, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.”.

(...)

§2. De instanties, koepelorganisaties en instellingen met een publieke taak als vermeld in artikel 4/1, §2, worden beschouwd als gegevensinitiatoren. Onder gegevensinitiator wordt verstaan een instantie of een derde die de exclusieve eindverantwoordelijkheid heeft om een of meer gegevens in het verenigingsregister, vermeld in artikel 4, te registreren.

§4. Ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens ter uitvoering van deze afdeling zijn de gegevensinitiatoren respectievelijk de entiteit, ieder voor zover die verwerking onder de eigen verantwoordelijkheid plaatsvindt, verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming.

Ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens die bestaat uit de rechtstreekse registratie van gegevens in het verenigingsregister, vermeld in artikel 4 van dit decreet, treedt de gegevensmediator, samen met de entiteit, vermeld in artikel 4 van dit decreet, op als gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 26 van de algemene verordening gegevensbescherming.

De memorie licht toe:

“Deze ‘gegevensinitiatoren’ staan decentraal in voor het aanleveren van data aan het verenigingsregister en zijn in het decreet omschreven als een “instantie of een derde die de exclusieve eindverantwoordelijkheid heeft om een of meer gegevens in het verenigingsregister, vermeld in artikel 4, te registreren”, waarmee hoofdzakelijk lokale besturen en entiteiten van de Vlaamse overheid worden bedoeld. Het gaat daarbij over instanties of koepelorganisaties die beschikken over gegevens over verenigingen, die ze gevalideerd hebben in het kader van hun dienstverlening t.a.v. deze verenigingen.”

“Het is belangrijk te duiden dat een gegevensinitiator⁹ volledige inhoudelijke verantwoordelijkheid behoudt wanneer zij data beheert via het mediatorplatform. De gegevensmediator is enkel verantwoordelijk voor de technische correcte afhandeling en fungeert in dit kader louter als doorgeefluik.

⁹ Toelichting: “In de toekomst zal een koepelvereniging dus in feite twee mogelijkheden hebben om verenigingsgegevens te bezorgen aan het verenigingsregister: ofwel door rechtstreeks met het verenigingsregister te integreren als gegevensinitiator door middel van webservices (API’s) ofwel via gebruik van een gebruikersinterface zoals aangeboden via het mediatorplatform.”

Gelet op de hierboven vermelde samenwerking tussen de gegevensmediator en de entiteit die het verenigingsregister beheert, wordt aan de vierde paragraaf van artikel 4/2 een tweede lid toegevoegd dat bevestigt dat beide entiteiten optreden als gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken voor de verwerkingen die plaats hebben in het kader van de registratie van de verenigingsgegevens, aangezien zij voor deze verwerking samen het doel en middelen bepalen.

31. De VTC stelt vast dat het agentschap Digitaal Vlaanderen als “gegevensmediator” en het departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media samen als **gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken** worden aangeduid voor de verwerking in het verenigingsregister.
32. De instanties, koepelorganisaties en instellingen met een publieke taak, blijven verwerkingsverantwoordelijke voor hun eigen verwerkingen en zijn verantwoordelijk voor de (juiste) registratie.
33. De VTC heeft hierbij geen opmerkingen.

Voor het organisatieregister:

Art. 7/7.

Bij de door de Vlaamse Regering aan te wijzen entiteit, bevoegd voor de facilitering van de digitalisering bij de instanties, hierna de entiteit te noemen, wordt een gegevensbron opgericht met de gegevens van organisaties die zijn aangevuld met formele hoedanigheden en professionele contactgegevens van medewerkers van die organisaties. Die gegevensbron wordt het organisatieregister genoemd.

In deze afdeling wordt verstaan onder:

1° organisatie: de instanties, externe overheden, overheidsondernemingen als vermeld in artikel 1.3, 9°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, en de substructuren binnen die instanties, externe overheden of overheidsondernemingen;

2° substructuur: een onderdeel van een instantie, externe overheid, of een overheidsonderneming als vermeld in artikel 1.3, 9°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 om redenen van interne operationele werking;

De entiteit, vermeld in het eerste lid, is als beheerder van het organisatieregister, vermeld in het eerste lid, verantwoordelijk voor de coördinatie van de aanmaak, de instandhouding, de terbeschikkingstelling, de veiligheid, de toegang en het gebruik van de gegevens in kwestie.

Ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens ter uitvoering van deze afdeling is de entiteit, vermeld in het eerste lid, verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming.”.

34. De memorie geeft de volgende motivering hierbij:

De Vlaamse Regering duidt de entiteit, bevoegd voor de facilitering van de digitalisering bij de instanties, aan die optreedt als beheerder voor de instandhouding, de terbeschikkingstelling, de veiligheid, de toegang en het gebruik van de gegevensbron en van de gegevens in kwestie. In de feiten wordt deze rol op dit moment vervuld door het Agentschap Digitaal Vlaanderen. Dit past binnen haar opdracht om te voorzien in het bouwen, beheren en ontsluiten van basisinformatie van de instanties. In het kader van deze opdracht beheert zij ook reeds een heel aantal andere referentiebronnen met basisinformatie, zoals het verenigingsregister, het CRAB, etc.

35. Het agentschap Digitaal Vlaanderen wordt dus aangeduid als **verwerkingsverantwoordelijke**.

Art. 7/9.

§3.

(...)

Ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens ter uitvoering van dit artikel zijn de organisaties, respectievelijk de entiteit, vermeld in artikel 7/7 van dit decreet, ieder, voor zover die verwerking onder de eigen verantwoordelijkheid plaatsvindt, verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming.

36. De VTC heeft daarbij geen opmerkingen.
37. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verwerkingsverantwoordelijken moeten nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectenbeoordeling** (GEB - artikel 35 AVG, artikel 23 Kaderwet)¹⁰ voor de verschillende gegevensstromen al dan niet noodzakelijk is en als dit het geval is dat de verwerkingsverantwoordelijken de nodige maatregelen nemen die voortvloeien uit deze gegevensbeschermingsbeoordeling.
38. De VTC wijst op haar **lijst**¹¹ met verwerkingen waarvoor een Vlaamse bestuursinstantie een GEB moet uitvoeren volgens artikel 35, 4 van de AVG.
39. De VTC wijst erop dat een GEB aan de VTC kan worden voorgelegd voor advies. Bij een hoog risico is de consultatie van de VTC verplicht.¹²

e) Minimale gegevensverwerking

40. Volgens artikel 5.1, c) AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
41. Dit aspect van de verwerking wordt wat het verenigingsregister betreft niet behandeld voor zover er geen relevante aanpassingen zijn.
42. De **categorieën betrokkenen** zijn wat de nieuwe verwerkingen in het kader van het **organisatieregister** betreft:

medewerkers die een formele hoedanigheid opnemen in de organisaties gedefinieerd als: instanties, externe overheden, overheidsondernemingen als vermeld in artikel 1.3, 9°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, en de substructuren binnen die instanties, externe overheden of overheidsondernemingen.
43. In de toelichting wordt aangegeven dat dit het zeer ruime categorie organisaties betreft en dat er ook een link is met het verenigingsregister:

“Instanties van de Vlaamse overheid zijn het belangrijkste onderdeel hiervan, maar het toepassingsgebied strekt zich ook uit tot andere publieke organisaties zoals instanties van lokale besturen, instellingen met een publieke taak, externe overheden, en overheidsondernemingen. Voor de begrippen “instantie” en “externe overheid” in de definitie van “organisatie” wordt daarbij

¹⁰ Voor meer uitleg over en model van GEB, zie:

- <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/verplichtingen-bij-het-verwerken-van-persoonsgegevens/gegevensbeschermingseffectbeoordeling-dpia>

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:
<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel/avg/effectbeoordeling-geb>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248) (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/handleiding-gegevensbeschermingseffectbeoordeling.pdf>)

¹¹ Beslissing VTC nr. O/2020/01 van 14 januari 2020 betreffende Aannee van de lijst met verwerkingen waarvoor een Gegevensbeschermingseffectbeoordeling dient te worden uitgevoerd conform artikel 35.4 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming door Vlaamse bestuursinstanties <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/machtigingen-en-adviezen-vlaamse-toezichtcommissie/lijst-vtc-criteria-geb-dpia>

¹² Artikel 36, AVG bepaalt dit als volgt: “Wanneer uit een gegevensbeschermingseffectbeoordeling krachtens artikel 35 blijkt dat de verwerking een hoog risico zou opleveren indien de verwerkingsverantwoordelijke geen maatregelen neemt om het risico te beperken, raadpleegt de verwerkingsverantwoordelijke voorafgaand aan de verwerking de toezichhoudende autoriteit.”

verwezen naar hun definities in artikel 2 van het e-govdecreet. Het is daarbij ook de bedoeling om in het organisatieregister ‘substructuren’ van deze instanties autonoom te kunnen registreren. Het gaat bijvoorbeeld om de correcte registratie van afdelingen of de registratie van financiële structuren zoals een “Eigen Vermogen”. Deze substructuren zijn van belang voor het krijgen van inzicht in, en het organiseren van, de werking van de Vlaamse overheid ten aanzien van personeel en financiën.

Het begrip “organisatie” is bovendien een open concept. De kwalificatie van een entiteit als onderneming of vereniging sluit bijgevolg niet uit dat deze entiteit als “organisatie” in het organisatieregister wordt geregistreerd. Indien deze entiteit reeds geregistreerd is in een andere gegevensbron (bijvoorbeeld het verenigingsregister of het KBO) dan zullen de gegevens in het organisatieregister verrijkt worden met bijkomende, organisatie specifieke, informatie.”

44. De **categorieën persoonsgegevens** zijn in het kader van het **organisatieregister**:

Art. 7/7.

formele hoedanigheden en professionele contactgegevens van medewerkers van die organisaties.

Art. 7/8.

- de voor- en achternaam, de hoedanigheid en professionele contactgegevens van medewerkers die een formele hoedanigheid opnemen binnen de organisatie;
 - de samenstelling van de adviesorganen en raden van bestuur, respectievelijk vermeld in artikel 1.3, 3°, en artikel 1.4, 15°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, in het bijzonder de naam, voornaam en het geslacht van de leden;
- (In afwijking van het eerste en tweede lid wordt het geslacht van de leden van de adviesorganen en raden van bestuur, vermeld in paragraaf 2, eerste lid, 10°, niet beschikbaar gesteld voor andere organisaties of publiek ter beschikking gesteld – zie infra)

45. In de toelichting wordt verduidelijkt wat met “formele hoedanigheid” wordt bedoeld:

De gegevens, vermeld in 9° en 10°, bevatten noodzakelijkerwijze persoonsgegevens. Enerzijds gaat het om de voornaam, de achternaam, de hoedanigheid en professionele contactgegevens van medewerkers die een formele hoedanigheid opnemen binnen de organisatie. Formele hoedanigheden zijn in beginsel de hoedanigheden of rollen die in regelgeving of beleid gedefinieerd en toegekend worden (bijvoorbeeld topkaderfuncties, communicatieambtenaren, regeringscommissarissen, woordvoerders, DPO’s en interne meldpunten klokkenluidersregeling, enzovoort). Het registreren van deze gegevens verzekert dat organisaties de aan hen opgedragen taken efficiënt kunnen uitvoeren, doordat zij steeds het meest geschikte contactpunt kunnen aanspreken (zo zal bijvoorbeeld in het geval van een grootschalig digitaal veiligheidsincident het Vlaams Centrum voor Digitale Veiligheid onmiddellijk de functionarissen voor gegevensbescherming van de betrokken instanties kunnen contacteren). Dit draagt bij aan het realiseren van het eerste doeleinde. Door deze gegevens centraal te registreren en beheren wordt bovendien vermeden dat elke organisatie een eigen lijst bijhoudt van deze gegevens, wat in lijn is met het principe van gegevensminimalisatie, en de kans op gegevenslekken verkleint.

46. De VTC wijst erop dat zij als toezichthoudende autoriteit volgens de AVG al verplicht is om **functionarissen voor gegevensbescherming (DPO’s)** te registreren van alle Vlaamse instanties, terwijl de algemene contactgegevens (en dus niet de naam) van de DPO gepubliceerd moet worden door elke verwerkingsverantwoordelijke. Ze adviseert bijgevolg dat zo er een dergelijke hoedanigheid wordt bijgehouden in het organisatieregister, dat er in de eerste plaats de naam en persoonlijke professionele contactgegevens worden afgeschermd (beperken tot generiek mailadres). Ten tweede lijkt het aangewezen te zijn, voor de doelstelling vermeld in de toelichting, dat het eerder de contactgegevens zijn van de personen die in geval van cyberincidenten moeten gecontacteerd worden en dat dit niet per se de DPO, maar bijvoorbeeld de IT-verantwoordelijke kan zijn. Het is in ieder geval aanbevolen deze gegevens niet publiek te maken om misbruik door derden te vermijden.

47. De verantwoording voor de verwerking van het geslacht is terug te vinden in de memorie:

Anderzijds wordt voor de leden van raden van bestuur, en adviesorganen, vermeld in 10°, bijkomend ook het geslacht geregistreerd. Dit is noodzakelijk aangezien het registratieregister dient als gegevensbron om te rapporteren over de verplichting voor deze raden van bestuur en adviesorganen te voorzien in een evenwichtige participatie van vrouwen en mannen, conform artikel III.44 en III.58 van het Bestuursdecreet (MEP-rapport).

48. De VTC beoordeelt het positief dat dit slechts beperkt beschikbaar gesteld wordt (zie infra).

49. Wat de **personen die toegang krijgen tot de gegevens** betreft:

Tot het verenigingsregister:

De VTC leidt uit artikel 4/2 af dat dit de medewerkers van de volgende instanties zijn:

- de gegevensinitiatoren;
- de gegevensmediator (voor beperkte controle op de juistheid van de gegevens);

50. De VTC benadrukt dat de toegang tot de gevraagde gegevens enkel kan opengesteld worden voor de taken en het werkgebied waar iedere medewerker voor bevoegd is.

Tot het registratieregister:

Op basis van artikel 7/7:

- de door de Vlaamse Regering aan te wijzen entiteit, bevoegd voor de facilitering van de digitalisering bij de instanties,
- de instanties, externe overheden, overheidsondernemingen als vermeld in artikel I.3, 9°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, en de substructuren binnen die instanties, externe overheden of overheidsondernemingen voor hun eigen gegevens;

Op basis van artikel 7/8, §3:

- de entiteit, vermeld in artikel 7/7, stelt de gegevens, vermeld in paragraaf 2, eerste en tweede lid, ter beschikking aan organisaties die de gegevens op rechtmatige wijze mogen verwerken met naleving van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens om de doelen, vermeld in paragraaf 1, 1° en 2°, te verwezenlijken;
- de entiteit, vermeld in artikel 7/7, stelt de gegevens, vermeld in paragraaf 2, eerste lid, 1° tot en met 8°, 10° tot en met 12°, en tweede lid, publiek ter beschikking om het doel, vermeld in paragraaf 1, 3°, te verwezenlijken.

51. In de toelichting wordt uitgelegd in welke mate de gegevens **publiek toegankelijk** zijn:

“In principe zijn alle gegevens uit het registratieregister raadpleegbaar door andere organisaties die deze gegevens op rechtmatige wijze mogen verwerken met naleving van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens. Daarnaast zijn er gegevens die voor het ruimere publiek relevant zijn en bijgevolg publiek beschikbaar gesteld worden: de OVO-code, namen en benamingen, startdatum en einddatum, adresgegevens, contactgegevens, classificaties, sleutels naar andere systemen, relevante regelgeving, openingsuren, relaties met substructuren of andere organisaties, de naam en voornaam van de leden van adviesorganen en raden van bestuur en in voorkomend geval andere unieke identificatoren.

In afwijking van het bovenstaande wordt - gelet op de persoonlijke aard van dit type persoonsgegevens - het geslacht van de leden van de adviesorganen en raden van bestuur, vermeld in paragraaf 2, 11°, nooit ter beschikking gesteld voor andere organisaties of het brede publiek. Dit gegeven wordt enkel verzameld om een rapport op te stellen voor het Agentschap Binnenlands Bestuur over de verplichting

voor deze raden van bestuur en adviesorganen te voorzien in een evenwichtige participatie van vrouwen en mannen.”

52. De VTC wijst er nog eens op dat voorzichtig moet worden omgegaan met de gegevens van de medewerkers die een formele hoedanigheid opnemen. Dit is inzonderheid van belang voor contactgegevens, waarbij publieke beschikbaarheid van bijvoorbeeld telefoonnummers of e-mailadressen als gevolg kan hebben dat medewerkers met een zeer zichtbare of maatschappelijke gevoelige rol kwetsbaarder worden voor online pesterijen of belaging. De publieke toegankelijkheid van contactgegevens zou dan ook best beperkt blijven tot algemene (functionele) contactgegevens van de organisaties zelf, maar niet uitgebreid mogen worden tot de contactgegevens van individuele medewerkers.

Mededelingen i.k.v. verenigingsregister

53. In het Ontwerp wordt specifiek de **mededeling** geregeld van gegevens. In principe moet er dan rekening worden gehouden worden met artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor de mededeling van persoonsgegevens naar een andere instantie of naar een externe overheid of naar een private organisatie of daarvoor een beraadslaging te vragen.

54. Voor het verenigingsregister wordt een uitzondering gemaakt in het Ontwerp (nieuw artikel 4/2, §1/1):

“De instanties, koepelverenigingen en instellingen met een publieke taak als vermeld in artikel 4/1, §2, zijn voor het bezorgen van de gegevens niet onderworpen aan de naleving van artikel 8.”

55. In de toelichting leest de VTC geen uitleg hiervoor. De VTC adviseert om die nog in de toelichting op te nemen.

56. De VTC wijst er ook op dat aan de hand van een algemeen protocol of een algemene beraadslaging van het VCMF met de mogelijkheid van aansluiting, (minimale) AVG-conformiteit kan worden afgedwongen van de verenigingen. Al kan de VTC eventueel wel begrijpen waarom in deze context liever geen beroep wordt gedaan op het protocolmechanisme, het lijkt haar toch een ongunstig precedent om hiervoor algemene (d.w.z. niet beperkt tot specifieke doeleinden of categorieën van ontvangers) afwijkingen in de wetgeving te beginnen opnemen.

57. De VTC wijst er voor de volledigheid op dat bepaalde mededelingen ook onderworpen zijn aan artikel 20 van de WVG of artikel 46 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid¹³ en de artikelen 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen die een machtigingsvereiste instellen van de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken voor het gebruik van het rijksregisternummer¹⁴.

Mededelingen i.k.v. organisatieregister

58. Met artikel 9 van het Ontwerp worden – impliciet – een aantal mededelingen geregeld voor zover op basis van deze bepalingen ook persoonsgegevens worden meegedeeld:

“Art. 7/9. §1. De gegevens over organisaties, vermeld in artikel 7/8, §2, worden in eerste instantie door de entiteit, vermeld in artikel 7/7, in het organisatieregister, vermeld in artikel 7/7, geregistreerd op basis van publicaties in officiële bronnen.

Met behoud van de toepassing van het eerste lid bezorgen instanties die beschikken over gegevensbronnen met gegevens over organisaties als vermeld in artikel 7/8, §2, op verzoek van de entiteit, vermeld in artikel 7/7, die gegevens aan die entiteit. De instanties werken in dat geval mee aan de aanmaak en de actualisering van het organisatieregister, vermeld in artikel 7/7, en waken er in het

¹³ Wet van 5 september 2018 tot oprichting van het informatieveiligheidscomité en tot wijziging van diverse wetten betreffende de uitvoering van verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (B.S. 10 september 2018) <https://dt.bosa.be/nl/ivc>

¹⁴ Artikelen 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen

bijzonder over dat de gegevens die in hun gegevensbronnen aanwezig zijn, op accurate wijze door de entiteit, vermeld in artikel 7/7, in het organisatieregister, vermeld in artikel 7/7, kunnen worden opgenomen.

Organisaties kunnen de eigen gegevens, vermeld in artikel 7/8, §2, van dit decreet, die niet in het organisatieregister, vermeld in artikel 7/7 van dit decreet, geregistreerd worden op basis van het eerste of tweede lid, rechtstreeks verstrekken aan de entiteit, vermeld in artikel 7/7 van dit decreet. De organisatie is in dat geval verantwoordelijk voor de juistheid van de gegevens die conform dit lid worden verstrekt. Voor instanties van de Vlaamse overheid als vermeld in artikel I.3, 1°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 is dit verplicht. “

59. In de tweede paragraaf van het nieuwe artikel 7/9 wordt dezelfde uitzondering voorzien als voor het verenigingsregister:

“§2. De entiteit, vermeld in artikel 7/7, en de organisaties zijn voor de mededeling van gegevens, vermeld in paragraaf 1, niet onderworpen aan de naleving van artikel 8.”

60. De VTC herhaalt haar opmerking van hiervoor met de nuance dat de gegevens in het kader van het organisatieregister in principe niet gevoelig zijn – al vereisen de modaliteiten van de bekendmaking van deze persoonsgegevens wel de nodige zorg.

61. Krachtens artikel 5.1, e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

62. Wat de **bewaartermijn** betreft, vermeldt het Ontwerp:

Art. 10.

In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 17 mei 2024, wordt aan dezelfde afdeling V een artikel 7/10 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 7/10. De persoonsgegevens, vermeld in artikel 7/8, §2, die gewijzigd of verwijderd zijn op verzoek van de instantie of de organisatie, vermeld in artikel 7/9, of van de natuurlijke persoon in kwestie worden maximaal twee jaar bewaard vanaf het ogenblik dat de wijziging of verwijdering is doorgevoerd.

63. De memorie vermeldt:

Dit artikel bepaalt de bewaringstermijn. De persoonsgegevens worden in principe bewaard tot de instantie die een gegevensbron met gegevens van organisaties beheert, de betrokken organisatie of natuurlijke persoon zelf, verzoekt om de persoonsgegevens, te wijzigen (omdat deze niet langer accuraat zijn), of om deze te verwijderen conform de voorwaarden, vermeld in artikel 17 van de algemene verordening gegevensbescherming. Daarna worden de gegevens nog maximaal twee jaar bewaard.

64. De termijn wordt evenwel niet verantwoord. De VTC vraagt om in de memorie de termijn van 2 jaar te verantwoorden.

f) Juistheid

65. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d) AVG).

Het Ontwerp en het te wijzigen decreet bepalen in dat verband:

Voor het verenigingsregister

Artikel 4/2.

(...)

§1/1. De instanties en koepelverenigingen bezorgen de gegevens die ze gevalideerd hebben, vermeld in artikel 4/1, aan de entiteit, vermeld in artikel 4. In afwijking van artikel 3 kunnen instellingen met een publieke taak, vermeld in artikel 4/1, §2, ook de voormelde gegevens die ze gevalideerd hebben, bezorgen aan de voormelde entiteit. De instanties, koepelverenigingen en voormelde instellingen met een publieke taak werken mee aan de aanmaak en de actualisering van het verenigingsregister en waken er in het bijzonder over dat de gegevens die bij hen bekend zijn ingevolge hun dienstverlening of werking, op accurate wijze door de entiteit in het verenigingsregister kunnen worden opgenomen. Ze gebruiken het identificatienummer van het Rijksregister of van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid om de vertegenwoordigers uniek te identificeren.

Met behoud van de toepassing van het eerste lid kunnen verenigingen de gegevens, vermeld in artikel 4/1, rechtstreeks verstrekken aan de entiteit, vermeld in artikel 4, via het platform van de gegevensmediator. De vereniging is in dat geval verantwoordelijk voor de juistheid van de gegevens die conform dit lid worden verstrekt. De gegevensmediator faciliteert de rechtstreekse verstrekking van de gegevens, ondersteunt de vereniging en voert daarbij, in overleg met de entiteit, vermeld in artikel 4, een beperkte controle uit van de juistheid van de gegevens. Voor die taak gebruikt de gegevensmediator het identificatienummer van het Rijksregister of van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid om de vertegenwoordigers uniek te identificeren.

§3.

(...)

De entiteit staat in voor de wijze van uitoefening van het recht om de gegevens kosteloos te laten verbeteren, zoals dat voor de verbetering van persoonsgegevens bepaald is in artikel 16 van de algemene verordening gegevensbescherming. Verzoeken om onnauwkeurige, onvolledige of onjuiste gegevens aan te passen kunnen worden ingediend via de toegangskanalen, bepaald door de entiteit. De entiteit bezorgt naargelang het geval aan de Kruispuntbank van Ondernemingen en de gegevensinitiatoren de ontvangen meldingen over onnauwkeurige, onvolledige of onjuiste gegevens. De entiteit legt na overleg met de betrokken instanties en koepelverenigingen vast op welke manier de verzoeken worden onderzocht, op welke wijze het resultaat van het onderzoek aan de verzoeker wordt meegedeeld en hoe aan het resultaat gevolg wordt gegeven.

(...)

De memorie vult aan:

Het in te voegen tweede lid bepaalt dat de gegevensmediator een platform ter beschikking zal stellen waarlangs de vereniging haar gegevens kan verstrekken aan de entiteit die het verenigingsregister beheert. De vereniging blijft in dat geval verantwoordelijk voor de juistheid van verstrekte gegevens, maar de mediator faciliteert de invoer en het beheer ervan door het uitvoeren van een ‘beperkte’ controle van de juistheid van de gegevens.

Om deze rol te vervullen wordt voorzien in kwaliteitsbewaking en het aanbieden van digitale processen, zodat gegevens zo correct mogelijk geregistreerd worden door de vereniging of door interacties tussen verenigingen in bepaalde dataprocessen. Voorbeelden hiervan zijn de validatie van adressen met authentieke Vlaamse adressen uit het Adressen- en Gebouwenregister, of het laten valideren van gegevens door vertegenwoordigers onderling (de ene door de andere). In het decreet wordt gesproken over een “beperkte” controle omdat de gegevensmediator - omwille van het ontbreken van een dienstverleningsrelatie met de vereniging - de data niet inhoudelijk kan controleren. Haar controle op de data beperkt zich tot het inschatten van de waarschijnlijkheid van de juistheid door het installeren van (automatische) controles en integraties met andere authentieke bronnen. Dit verschilt van de inhoudelijke controle waartoe gegevensinitiatoren verplicht zijn, maar heeft eenzelfde finaliteit: het verzekeren dat de gegevens die in het verenigingsregister geregistreerd worden kwaliteitsvol en betrouwbaar zijn.

De manier waarop de verenigingen hun eigen gegevens kunnen registreren, en de controle die door de gegevensmediator wordt uitgevoerd, wordt volgens het in te voegen derde lid, vastgesteld in overleg met de entiteit die het verenigingsregister beheert. Deze zal in zijn rol als bronbeheerder de verschillende partijen (gegevensmediator

en gegevensinitiatoren) samenbrengen in een governance kader om tot een goede werking te komen inzake gegevensbeheer van het verenigingsregister.

66. De VTC beoordeelt het positief dat met het Ontwerp veel zorg wordt besteed aan de juistheid van de gegevens. De wederzijdse controle door de vertegenwoordigers van elkaars gegevens is op het eerste gezicht wel ongewoon, en het is niet duidelijk hoe dit verder uitgewerkt zal worden.

Voor het organisatieregister

Art. 7/9.

§1. De gegevens over organisaties, vermeld in artikel 7/8, §2, worden in eerste instantie door de entiteit, vermeld in artikel 7/7, in het organisatieregister, vermeld in artikel 7/7, geregistreerd op basis van publicaties in officiële bronnen.

Met behoud van de toepassing van het eerste lid bezorgen instanties die beschikken over gegevensbronnen met gegevens over organisaties als vermeld in artikel 7/8, §2, op verzoek van de entiteit, vermeld in artikel 7/7, die gegevens aan die entiteit. De instanties werken in dat geval mee aan de aanmaak en de actualisering van het organisatieregister, vermeld in artikel 7/7, en waken er in het bijzonder over dat de gegevens die in hun gegevensbronnen aanwezig zijn, op accurate wijze door de entiteit, vermeld in artikel 7/7, in het organisatieregister, vermeld in artikel 7/7, kunnen worden opgenomen.

Organisaties kunnen de eigen gegevens, vermeld in artikel 7/8, §2, van dit decreet, die niet in het organisatieregister, vermeld in artikel 7/7 van dit decreet, geregistreerd worden op basis van het eerste of tweede lid, rechtstreeks verstrekken aan de entiteit, vermeld in artikel 7/7 van dit decreet. De organisatie is in dat geval verantwoordelijk voor de juistheid van de gegevens die conform dit lid worden verstrekt. Voor instanties van de Vlaamse overheid als vermeld in artikel 1.3, 1°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 is dit verplicht.

De entiteit, vermeld in artikel 7/7 van dit decreet, nodigt de instanties van de Vlaamse overheid, vermeld in artikel 1.3, 1°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, uit om minstens jaarlijks de gegevens, vermeld in het derde lid, te valideren. Die instanties delen iedere wijziging in die gegevens onmiddellijk mee aan de entiteit, vermeld in artikel 7/7.

(...)

§3. De entiteit, vermeld in artikel 7/7 van dit decreet, staat in voor de wijze van uitoefening van het recht om de gegevens kosteloos te laten verbeteren, zoals dat voor de verbetering van persoonsgegevens bepaald is in artikel 16 van de algemene verordening gegevensbescherming. Verzoeken om onnauwkeurige, onvolledige of onjuiste gegevens aan te passen kunnen worden ingediend via de toegangskanalen, bepaald door de entiteit, vermeld in artikel 7/7 van dit decreet. De entiteit, vermeld in artikel 7/7 van dit decreet, bezorgt naargelang het geval aan de Kruispuntbank van Ondernemingen en de instanties de ontvangen meldingen over onnauwkeurige, onvolledige of onjuiste gegevens. De entiteit, vermeld in artikel 7/7 van dit decreet, legt na overleg met de betrokken instanties vast op welke manier de verzoeken worden onderzocht, op welke wijze het resultaat van het onderzoek aan de verzoeker wordt meegedeeld en hoe aan het resultaat gevolg wordt gegeven.

(...)

67. De VTC beoordeelt dit positief.

g) Rechten van de betrokkenen en transparantie

68. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene die in de artikelen 13 en 14 AVG bedoelde informatie en die in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34 AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.

69. De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om het Ontwerp aan te vullen met de verplichting om de **vermeldingen** zoals bedoeld in het vorige randnummer op te nemen, zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun persoonsgegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten. Aangezien het Ontwerp redelijk **complex** is, vooral wat het **verenigingsregister** betreft, moet hier extra aandacht aan worden besteed.
70. Zie hierna over de wijziging van artikel 8 e-govdecreet met artikel 11 van het Ontwerp.

h) Beveiligingsmaatregelen

71. Voor beide registers geldt het volgende:
72. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
73. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover.¹⁵

2. WIJZIGING ARTIKEL 8 E-GOVDECREET

74. Het laatste artikel van het Ontwerp voegt een uitzondering toe aan de verplichting om protocollen over de mededeling van persoonsgegevens te publiceren. De toelichting daarbij is de volgende:

“Artikel 11

Artikel 8, §1, derde lid voorziet op heden dat protocollen die worden gesloten op grond van artikel 8 e-govdecreet onmiddellijk worden gepubliceerd op de website van alle partijen die bij de mededeling betrokken zijn. De voorgestelde toevoeging bevestigt dit principe maar verduidelijkt dat protocollen die informatie bevatten die valt onder een van de uitzonderingen op de openbaarheid van bestuur (bijvoorbeeld informatie die afbreuk doet aan de openbare orde en veiligheid) niet hoeven te worden gepubliceerd. De formulering “onder voorbehoud van” geeft voorrang aan de bepaling in het Bestuursdecreet. Volgens de bepalingen in het Bestuursdecreet moet voor de toepassing van de uitzondering “openbare orde en veiligheid” nog steeds een belangenafweging gemaakt worden waarbij dan ook het belang van de publicatieverplichting kan meegenomen worden. Als het belang van de openbare orde en veiligheid opweegt tegen het belang van de openbaarheid, dan wordt het protocol niet bekendgemaakt.”

75. De VTC wijst erop dat hiermee een uitzondering wordt ingevoerd op artikel 12, 13 en 14 AVG, namelijk transparantie over de ontvangers of categorieën van ontvangers van de persoonsgegevens en dat dit maar kan onder de voorwaarden bepaald in artikel 23 AVG en als dusdanig moet gemotiveerd en omkaderd worden. De VTC wijst er eveneens op dat het niet noodzakelijk is (en ook moeilijk te verantwoorden lijkt) dat er enkel wordt voorzien in de integrale afschaffing van de publicatieverplichting, terwijl het in veel situaties ook mogelijk lijkt om een partiële of beknopte versie van het protocol te publiceren. Op die manier weten de betrokken immers wel dat er een uitwisseling is, en zo mogelijk tussen welke partijen, zonder dat zij noodzakelijkerwijs toegang krijgen tot informatie die een impact zou hebben op de openbare orde en veiligheid. Een proportionele reactie lijkt aangewezen.

¹⁵ <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/domeinen/cloud>

III. BESLUIT

76. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid (zie alle opmerkingen hiervoor):

- de rechtvaardigingsgrond opnemen in het Ontwerp, minstens in de memorie (luik 2);
- de bewaartermijn verantwoorden in de memorie (luik 5)
- de vrijstelling van artikel 8 e-govdecreet (protocolplicht) herevalueren;
- rekening houden met de potentiële gevoeligheid van persoonsgegevens i.k.v. verenigingsregister bij de verdere uitwerking;
- de categorieën personen, persoonsgegevens en hun publicatie/de toegang ertoe in het organisatieregister beperken;
- extra aandacht besteden aan transparantiemaatregelen en de afwijking op de rechten van betrokkenen in dat verband (artikel 23 AVG).

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Graux Hans Theo J
Getekend op: 2026-05-19 22:03:54 +02:0
Reden: Ik keur dit document goed

IV. BIJLAGE: relevante artikelen van het Ontwerp**Art. 5.**

In artikel 4/2 van hetzelfde decreet¹⁶, ingevoegd bij het decreet van 23 juni 2023, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° vóór paragraaf 1, die paragraaf 1/1 wordt, wordt een nieuwe paragraaf 1 ingevoegd, die luidt als volgt:

“§1. In dit artikel wordt verstaan onder gegevensmediator: de instantie die het platform beheert dat verenigingen toelaat om, met een beperkte controle en in overleg met de entiteit die het verenigingsregister, vermeld in artikel 4 van dit decreet, beheert, rechtstreeks een of meer gegevens in het verenigingsregister, vermeld in artikel 4 van dit decreet, te registreren. De gegevensmediator is dezelfde instantie als diegene die is aangewezen conform artikel II.7, negende lid, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.”.

2° in paragraaf 1, eerste lid, die paragraaf 1/1, eerste lid, wordt, wordt het woord “koepelorganisaties” telkens vervangen door het woord “koepelverenigingen”;

3° in paragraaf 1, die paragraaf 1/1 wordt, worden tussen het eerste en tweede lid twee leden ingevoegd, die luiden als volgt:

“Met behoud van de toepassing van het eerste lid kunnen verenigingen de gegevens, vermeld in artikel 4/1, rechtstreeks verstrekken aan de entiteit, vermeld in artikel 4, via het platform van de gegevensmediator. De vereniging is in dat geval verantwoordelijk voor de juistheid van de gegevens die conform dit lid worden verstrekt. De gegevensmediator faciliteert de rechtstreekse verstrekking van de gegevens, ondersteunt de vereniging en voert daarbij, in overleg met de entiteit, vermeld in artikel 4, een beperkte controle uit van de juistheid van de gegevens. Voor die taak gebruikt de gegevensmediator het identificatienummer van het Rijksregister of van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid om de vertegenwoordigers uniek te identificeren.

Bij de toepassing van het tweede lid bepaalt de entiteit, vermeld in artikel 4, in overleg met de gegevensmediator, de manier waarop verenigingen hun gegevens zelf, via tussenkomst en bemiddeling van de gegevensmediator, registreren in het verenigingsregister, vermeld in artikel 4.”;

4° in de bestaande paragraaf 1, derde lid, die paragraaf 1/1, vijfde lid wordt, wordt het woord “koepelorganisaties” vervangen door het woord “koepelverenigingen”;

5° in paragraaf 1, die paragraaf 1/1 wordt, wordt tussen het bestaande derde lid, dat het vijfde lid wordt, en het bestaande vierde lid, dat het zevende lid wordt, een zesde lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“In afwachting van een beslissing van de Vlaamse Regering conform het vijfde lid, kunnen koepelverenigingen de gegevens die ze gevalideerd hebben, vermeld in artikel 4/1, vrijwillig bezorgen aan de entiteit, vermeld in artikel 4.”;

6° in de bestaande paragraaf 1, vierde lid, die paragraaf 1/1, zevende lid wordt, wordt het woord “koepelorganisaties” vervangen door het woord “koepelverenigingen”;

7° in paragraaf 2, eerste lid, wordt het woord “koepelorganisaties” vervangen door het woord “koepelverenigingen”;

8° in paragraaf 2, tweede lid, worden de woorden “De entiteit en de gegevensinitiatoren” vervangen door de zinsnede “De entiteit, vermeld in artikel 4, de gegevensinitiatoren, vermeld in het eerste lid, en de gegevensmediator”;

9° aan paragraaf 2 wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

¹⁶ het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer

“De gegevensmediator kan toelaten dat, met toepassing van paragraaf 1/1, eerste en zesde lid, gegevensinitiatoren als vermeld in paragraaf 2, eerste lid, die zelf niet over de nodige infrastructuur beschikken om gegevens te bezorgen aan de entiteit, vermeld in artikel 4, een beroep doen op het platform van de gegevensmediator, om de gegevens aan die entiteit te bezorgen. In afwijking van het tweede lid kan de gegevensmediator in dat geval een kost aanrekenen voor de registratie van die gegevens.”;

10° in paragraaf 3, tweede lid, wordt het woord “koepelorganisaties” vervangen door het woord “koepelverenigingen”;

11° aan paragraaf 4 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens die bestaat uit de rechtstreekse registratie van gegevens in het verenigingsregister, vermeld in artikel 4 van dit decreet, treedt de gegevensmediator, samen met de entiteit, vermeld in artikel 4 van dit decreet, op als gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 26 van de algemene verordening gegevensbescherming.”.

Het artikel luidt dan als volgt:

Artikel 4/2.

§1. In dit artikel wordt verstaan onder gegevensmediator: de instantie die het platform beheert dat verenigingen toelaat om, met een beperkte controle en in overleg met de entiteit die het verenigingsregister, vermeld in artikel 4 van dit decreet, beheert, rechtstreeks een of meer gegevens in het verenigingsregister, vermeld in artikel 4 van dit decreet, te registreren. De gegevensmediator is dezelfde instantie als diegene die is aangewezen conform artikel II.7, negende lid, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.

§1/1. De instanties en koepelverenigingen bezorgen de gegevens die ze gevalideerd hebben, vermeld in artikel 4/1, aan de entiteit, vermeld in artikel 4. In afwijking van artikel 3 kunnen instellingen met een publieke taak, vermeld in artikel 4/1, §2, ook de voormelde gegevens die ze gevalideerd hebben, bezorgen aan de voormelde entiteit. De instanties, koepelverenigingen en voormelde instellingen met een publieke taak werken mee aan de aanmaak en de actualisering van het verenigingsregister en waken er in het bijzonder over dat de gegevens die bij hen bekend zijn ingevolge hun dienstverlening of werking, op accurate wijze door de entiteit in het verenigingsregister kunnen worden opgenomen. Ze gebruiken het identificatienummer van het Rijksregister of van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid om de vertegenwoordigers uniek te identificeren.

Met behoud van de toepassing van het eerste lid kunnen verenigingen de gegevens, vermeld in artikel 4/1, rechtstreeks verstrekken aan de entiteit, vermeld in artikel 4, via het platform van de gegevensmediator. De vereniging is in dat geval verantwoordelijk voor de juistheid van de gegevens die conform dit lid worden verstrekt. De gegevensmediator faciliteert de rechtstreekse verstrekking van de gegevens, ondersteunt de vereniging en voert daarbij, in overleg met de entiteit, vermeld in artikel 4, een beperkte controle uit van de juistheid van de gegevens. Voor die taak gebruikt de gegevensmediator het identificatienummer van het Rijksregister of van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid om de vertegenwoordigers uniek te identificeren.

Bij de toepassing van het tweede lid bepaalt de entiteit, vermeld in artikel 4, in overleg met de gegevensmediator, de manier waarop verenigingen hun gegevens zelf, via tussenkomst en bemiddeling van de gegevensmediator, registreren in het verenigingsregister, vermeld in artikel 4.

De Vlaamse Regering bepaalt nader welke instanties welke gegevens op welke manier moeten bezorgen. De Vlaamse Regering kan daarbij per instantie of groep van instanties een tijdschema vastleggen na advies van het stuurorgaan.

De Vlaamse Regering bepaalt nader welke koepelverenigingen welke gegevens op welke manier moeten bezorgen. De Vlaamse Regering kan daarbij een tijdschema vastleggen na advies van het stuurorgaan.

De instanties, koepelverenigingen en instellingen met een publieke taak als vermeld in artikel 4/1, §2, zijn voor het bezorgen van de gegevens niet onderworpen aan de naleving van artikel 8.

De Vlaamse Regering kan bepalen welke verenigingen welke gegevens op welke manier aan de entiteit, vermeld in artikel 4, bezorgen. De Vlaamse Regering kan daarbij telkens een tijdschema vastleggen na advies van het stuurorgaan.

§2. De instanties, koepelorganisaties en instellingen met een publieke taak als vermeld in artikel 4/1, §2, worden beschouwd als gegevensinitiatoren. Onder gegevensinitiator wordt verstaan een instantie of een derde die de exclusieve eindverantwoordelijkheid heeft om een of meer gegevens in het verenigingsregister, vermeld in artikel 4, te registreren.

De entiteit, vermeld in artikel 4, de gegevensinitiatoren, vermeld in het eerste lid, en de gegevensmediator kunnen elkaar geen kosten voor de registratie aanrekenen of tegenover elkaar rechten op de verstrekte gegevens doen gelden voor de uitvoering van de opdracht die aan hen in dit decreet is toegekend.

De gegevensmediator kan toelaten dat, met toepassing van paragraaf 1/1, eerste en zesde lid, gegevensinitiatoren als vermeld in paragraaf 2, eerste lid, die zelf niet over de nodige infrastructuur beschikken om gegevens te bezorgen aan de entiteit, vermeld in artikel 4, een beroep doen op het platform van de gegevensmediator, om de gegevens aan die entiteit te bezorgen. In afwijking van het tweede lid kan de gegevensmediator in dat geval een kost aanrekenen voor de registratie van die gegevens.

§3. De Vlaamse Regering kan, op voorstel van het stuurorgaan, nadere regels vastleggen voor de wijze waarop de gegevensinitiatoren in relatie tot de entiteit de opdracht, vermeld in paragraaf 1, uitvoeren.

De entiteit staat in voor de wijze van uitoefening van het recht om de gegevens kosteloos te laten verbeteren, zoals dat voor de verbetering van persoonsgegevens bepaald is in artikel 16 van de algemene verordening gegevensbescherming. Verzoeken om onnauwkeurige, onvolledige of onjuiste gegevens aan te passen kunnen worden ingediend via de toegangskanalen, bepaald door de entiteit. De entiteit bezorgt naargelang het geval aan de Kruispuntbank van Ondernemingen en de gegevensinitiatoren de ontvangen meldingen over onnauwkeurige, onvolledige of onjuiste gegevens. De entiteit legt na overleg met de betrokken instanties en koepelverenigingen vast op welke manier de verzoeken worden onderzocht, op welke wijze het resultaat van het onderzoek aan de verzoeker wordt meegedeeld en hoe aan het resultaat gevolg wordt gegeven.

§4. Ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens ter uitvoering van deze afdeling zijn de gegevensinitiatoren respectievelijk de entiteit, ieder voor zover die verwerking onder de eigen verantwoordelijkheid plaatsvindt, verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming.

Ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens die bestaat uit de rechtstreekse registratie van gegevens in het verenigingsregister, vermeld in artikel 4 van dit decreet, treedt de gegevensmediator, samen met de entiteit, vermeld in artikel 4 van dit decreet, op als gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 26 van de algemene verordening gegevensbescherming.

Art. 6.

Aan hoofdstuk II van hetzelfde decreet, hersteld bij het decreet van 23 juni 2023, wordt een afdeling V toegevoegd, die luidt als volgt:

“Afdeling V. Oprichting van een gegevensbron met gegevens van organisaties”.

Art. 7.

In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 17 mei 2024, wordt aan afdeling V, toegevoegd bij artikel 6, een artikel 7/7 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 7/7. Bij de door de Vlaamse Regering aan te wijzen entiteit, bevoegd voor de facilitering van de digitalisering bij de instanties, hierna de entiteit te noemen, wordt een gegevensbron opgericht met de gegevens van organisaties die zijn

aangevuld met formele hoedanigheden en professionele contactgegevens van medewerkers van die organisaties. Die gegevensbron wordt het organisatieregister genoemd.

In deze afdeling wordt verstaan onder:

1° organisatie: de instanties, externe overheden, overheidsondernemingen als vermeld in artikel 1.3, 9°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, en de substructuren binnen die instanties, externe overheden of overheidsondernemingen;

2° substructuur: een onderdeel van een instantie, externe overheid, of een overheidsonderneming als vermeld in artikel 1.3, 9°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 om redenen van interne operationele werking;

De entiteit, vermeld in het eerste lid, is als beheerder van het organisatieregister, vermeld in het eerste lid, verantwoordelijk voor de coördinatie van de aanmaak, de instandhouding, de terbeschikkingstelling, de veiligheid, de toegang en het gebruik van de gegevens in kwestie.

Ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens ter uitvoering van deze afdeling is de entiteit, vermeld in het eerste lid, verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming.”.

Art. 8.

In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 17 mei 2024, wordt aan dezelfde afdeling V een artikel 7/8 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 7/8. §1. Het organisatieregister, vermeld in artikel 7/7, heeft als doel:

1° de interacties tussen organisaties te vereenvoudigen en te optimaliseren;

2° te functioneren als gegevensbron om te voldoen aan rapporteringsverplichtingen die op organisaties rusten;

3° informatie over organisaties publiek toegankelijk te maken.

§2. Om de doelen, vermeld in paragraaf 1, te verwezenlijken, kunnen in het organisatieregister, vermeld in artikel 7/7, de volgende gegevens over organisaties worden verwerkt:

1° een unieke OVO-code;

2° de namen en benamingen;

3° de start- en einddatum;

4° het adres van de organisatie;

5° de contactgegevens van de organisatie;

6° de classificaties zoals de entiteitsvorm, de toepassingsgebieden, het beleidsdomein en de bevoegde minister;

7° de relevante regelgeving zoals oprichtingsdecreten of het arbeidsreglement;

8° de openingsuren;

9° de voor- en achternaam, de hoedanigheid en professionele contactgegevens van medewerkers die een formele hoedanigheid opnemen binnen de organisatie;

10° de samenstelling van de adviesorganen en raden van bestuur, respectievelijk vermeld in artikel 1.3, 3°, en artikel 1.4, 15°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, in het bijzonder de naam, voornaam en het geslacht van de leden;

11° de relatie met een substructuur binnen een organisatie of een andere organisatie;

12° unieke identificatoren die betrekking hebben op de organisatie.

Als de organisatie ook gekend is in de Kruispuntbank van Ondernemingen, kunnen volgende gegevens bijkomend verwerkt worden:

1° de formele naam zoals blijkt uit de KBO;

2° de start- en einddatum zoals blijkt uit de KBO;

3° de maatschappelijke zetel;

4° de rechtsvorm;

5° het KBO-nummer.

De gegevens, vermeld in het tweede lid, zijn afkomstig van de Kruispuntbank van Ondernemingen.

De Vlaamse Regering kan de gegevens, vermeld in het eerste en tweede lid, nader bepalen en, na advies van het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, vermeld in artikel III.74 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, aanvullen met andere gegevens die vereist zijn voor de identificatie van organisaties, of die van gemeenschappelijk belang zijn voor verschillende organisaties.

Het organisatieregister, vermeld in artikel 7/7, geeft door de kwaliteitsvolle registratie van de gegevens, vermeld in het eerste en tweede lid, een unieke identificatie aan organisaties.

§3. De entiteit, vermeld in artikel 7/7, stelt de gegevens, vermeld in paragraaf 2, eerste en tweede lid, ter beschikking aan organisaties die de gegevens op rechtmatige wijze mogen verwerken met naleving van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens om de doelen, vermeld in paragraaf 1, 1° en 2°, te verwezenlijken.

De entiteit, vermeld in artikel 7/7, stelt de gegevens, vermeld in paragraaf 2, eerste lid, 1° tot en met 8°, 10° tot en met 12°, en tweede lid, publiek ter beschikking om het doel, vermeld in paragraaf 1, 3°, te verwezenlijken.

In afwijking van het eerste en tweede lid wordt het geslacht van de leden van de adviesorganen en raden van bestuur, vermeld in paragraaf 2, eerste lid, 10°, niet beschikbaar gesteld voor andere organisaties of publiek ter beschikking gesteld.”.

Art. 9.

In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 17 mei 2024, wordt aan dezelfde afdeling V een artikel 7/9 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 7/9. §1. De gegevens over organisaties, vermeld in artikel 7/8, §2, worden in eerste instantie door de entiteit, vermeld in artikel 7/7, in het organisatieregister, vermeld in artikel 7/7, geregistreerd op basis van publicaties in officiële bronnen.

Met behoud van de toepassing van het eerste lid bezorgen instanties die beschikken over gegevensbronnen met gegevens over organisaties als vermeld in artikel 7/8, §2, op verzoek van de entiteit, vermeld in artikel 7/7, die gegevens aan die entiteit. De instanties werken in dat geval mee aan de aanmaak en de actualisering van het organisatieregister, vermeld in artikel 7/7, en waken er in het bijzonder over dat de gegevens die in hun gegevensbronnen aanwezig zijn, op accurate wijze door de entiteit, vermeld in artikel 7/7, in het organisatieregister, vermeld in artikel 7/7, kunnen worden opgenomen.

Organisaties kunnen de eigen gegevens, vermeld in artikel 7/8, §2, van dit decreet, die niet in het organisatieregister, vermeld in artikel 7/7 van dit decreet, geregistreerd worden op basis van het eerste of tweede lid, rechtstreeks verstrekken aan de entiteit, vermeld in artikel 7/7 van dit decreet. De organisatie is in dat geval verantwoordelijk voor de juistheid van de gegevens die conform dit lid worden verstrekt. Voor instanties van de Vlaamse overheid als vermeld in artikel I.3, 1°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 is dit verplicht.

De entiteit, vermeld in artikel 7/7 van dit decreet, nodigt de instanties van de Vlaamse overheid, vermeld in artikel I.3, 1°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, uit om minstens jaarlijks de gegevens, vermeld in het derde lid, te valideren. De instanties delen iedere wijziging in die gegevens onmiddellijk mee aan de entiteit, vermeld in artikel 7/7.

§2. De entiteit, vermeld in artikel 7/7, en de organisaties zijn voor de mededeling van gegevens, vermeld in paragraaf 1, niet onderworpen aan de naleving van artikel 8.

De entiteit, vermeld in artikel 7/7, en de organisaties kunnen elkaar geen kosten voor de registratie aanrekenen of tegenover elkaar rechten op de verstrekte gegevens doen gelden voor de uitvoering van de opdracht die aan hen is toegekend in dit decreet.

De Vlaamse Regering kan, op voorstel van het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, vermeld in artikel III.74 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, nadere regels vastleggen voor de wijze waarop de instanties in relatie tot de entiteit, vermeld in artikel 7/7, de opdracht, vermeld in paragraaf 1, tweede en derde lid, uitvoeren.

§3. De entiteit, vermeld in artikel 7/7 van dit decreet, staat in voor de wijze van uitoefening van het recht om de gegevens kosteloos te laten verbeteren, zoals dat voor de verbetering van persoonsgegevens bepaald is in artikel 16 van de algemene verordening gegevensbescherming. Verzoeken om onnauwkeurige, onvolledige of onjuiste gegevens aan te passen kunnen worden ingediend via de toegangskanalen, bepaald door de entiteit, vermeld in artikel 7/7 van dit decreet. De entiteit, vermeld in artikel 7/7 van dit decreet, bezorgt naargelang het geval aan de Kruispuntbank van Ondernemingen en de instanties de ontvangen meldingen over onnauwkeurige, onvolledige of onjuiste gegevens. De entiteit, vermeld in artikel 7/7 van dit decreet, legt na overleg met de betrokken instanties vast op welke manier de verzoeken worden onderzocht, op welke wijze het resultaat van het onderzoek aan de verzoeker wordt meegedeeld en hoe aan het resultaat gevolg wordt gegeven.

Ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens ter uitvoering van dit artikel zijn de organisaties, respectievelijk de entiteit, vermeld in artikel 7/7 van dit decreet, ieder, voor zover die verwerking onder de eigen verantwoordelijkheid plaatsvindt, verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming.”.

Art. 10.

In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 17 mei 2024, wordt aan dezelfde afdeling V een artikel 7/10 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 7/10. De persoonsgegevens, vermeld in artikel 7/8, §2, die gewijzigd of verwijderd zijn op verzoek van de instantie of de organisatie, vermeld in artikel 7/9, of van de natuurlijke persoon in kwestie worden maximaal twee jaar bewaard vanaf het ogenblik dat de wijziging of verwijdering is doorgevoerd.

ADVIES VAN DE STRATEGISCHE ADVIESRAAD
VOOR CULTUUR, JEUGD, SPORT EN MEDIA

Advies**Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk
8 mei 2026****Advies over het verenigings- en registratieregister**

Op 7 april 2026 werd de SARC door minister-president van de Vlaamse Regering Matthias Diependaele om advies verzocht over het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, wat betreft het verenigings- en registratieregister.

SITUERING

Het Digitaliseringsdecreet van 23 juni 2023 vormde de juridische basis voor het verenigingsregister, maar twee jaar na de operationalisering blijkt dit kader onvoldoende om de werking van zowel het verenigingsregister als het verenigingsloket sluitend te ondersteunen. Het voorliggende voorontwerp van decreet versterkt daarom het e-govdecreet.

De verhouding tussen het Verenigingsregister en het Verenigingsloket wordt expliciet decretaal onderbouwd, door de rol van 'gegevensmediator' te introduceren.

Daarnaast wordt de in het decreet gebruikte terminologie aangepast: de term '*afdeling*', die tot verwarring kon leiden, wordt vervangen door het meer neutrale begrip '*subvereniging*'. Het invoeren van de term 'subvereniging' in de Vlaamse regelgeving moet de juridische realiteit van verenigingen duidelijker maken, verwarring wegnemen en de werking van het Verenigingsloket versterken. De term moet een ondubbelzinnig onderscheid maken tussen autonome feitelijke verenigingen en niet-autonome onderdelen van een koepelvereniging. Tegelijk wordt er een sensibiliseringscampagne richting koepelorganisaties opgestart om de bewustwording te stimuleren.

Tot slot worden drempels voor gegevensdeling weggenomen door te voorzien in de vrijwillige aansluiting van koepelverenigingen op het verenigingsregister, en de mogelijkheid voor gegevensinitiatoren zonder eigen technische infrastructuur om onder voorwaarden gebruik te maken van het platform van de gegevensmediator.

ADVIES

Momenteel voorziet het Verenigingsloket twee categorieën: verenigingen met rechtspersoonlijkheid (vzw's en stichtingen) en feitelijke verenigingen (zonder rechtspersoonlijkheid). In de praktijk bestaan er ook verenigingen die naar buiten toe functioneren als aparte entiteiten (bv. lokale afdelingen), maar juridisch geen autonome vereniging zijn. De courante term *afdeling* binnen het sociaal-cultureel veld, wordt beschouwd als te vaag en wordt in verschillende sectoren anders ingevuld.

Het voorstel om de term subvereniging in te voeren om een eenduidige categorie te creëren voor onderdelen die geen rechtspersoonlijkheid hebben en intrinsiek deel uitmaken van een koepelvereniging, moet een onderscheid mogelijk maken met feitelijke verenigingen die wél autonoom zijn en enkel via lidmaatschap verbonden kunnen zijn met een koepel.

De sectorraad benadrukt dat het **veld diverser is dan “koepel–afdeling”** met o.a. feitelijke verenigingen die zelf onderstructuren hebben en gemengde modellen. De invoering van een nieuwe term kan opnieuw verwarring creëren of bestaande problemen verschuiven.

Een term die bedoeld is als operationele categorie kan in de praktijk ook **normatieve/juridische effecten** krijgen, met risico op geschillen tussen koepels en lokale entiteiten over autonomie en aansprakelijkheid. Wat bijvoorbeeld indien lokale vrijwilligers onbedoeld foutief registreren of een relatie verkeerd inschatten; achteraf kunnen daar juridische of bestuurlijke gevolgen aan verbonden zijn.

De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk is van mening dat sensibilisering rond de juridische relatie tussen afdelingen/lokale groepen en de koepelvereniging op termijn een meerwaarde kan zijn voor de sector. In die zin kan het invoeren van de nieuwe term ‘subvereniging’ het veld ertoe aanzetten de eigen juridische relatie onder de loep te nemen en antwoorden te formuleren op vragen die in het veld leven. In de mate dat deze operatie sensibiliserend werkt en samenspraak stimuleert, kan dit een stap vooruit zijn.

Volgens de sectorraad ligt een belangrijke sleutel tot succes in het voorzien van een uitgebreide communicatie-en sensibiliseringsstrategie. De sectorraad vraagt daarom om **voldoende tijd en ruimte in te bouwen voor (getrapte) sensibilisering**. De invoering van een nieuw begrip moet het resultaat zijn van een traject, niet het beginpunt.

Als de term decretaal wordt verankerd terwijl er nog veel praktische en juridische uitklaringen nodig zijn, zet die een (succesvolle) implementatie onder druk. De strakke timing om deze aanpassing eind 2026 te operationaliseren, geeft te weinig ruimte om de sector voldoende te informeren. De sectorraad vraagt om voldoende tijd en ruimte te voorzien voor het voorafgaand traject met koepelorganisaties om interne statuten, afspraken en aansprakelijkheidskaders te verduidelijken. Koepels moeten voldoende tijd krijgen om een intern traject op te starten. Het succesvol lanceren van het begrip naar het veld is pas mogelijk wanneer er voldoende kennis en draagvlak is gecreëerd bij

koepelorganisaties. Pas wanneer de term voldoende gekend en gedragen is, kan de term succesvol worden geïmplementeerd naar het brede veld.

De sectorraad wil sterk benadrukken dat er aanzienlijke risico's verbonden zijn aan een te snelle juridische verankering van de nieuwe term. De sectorraad vraagt voldoende alertheid **voor mogelijke (onbedoelde) neveneffecten** en vraagt om de mogelijke impact van de invoering van de term ruimer te bekijken zodat het gebruik van "subvereniging" binnen het e-gov-kader geen onbedoelde dominosteen wordt in andere discussies. De invoering kan bijvoorbeeld doorwerken naar andere juridische kaders (o.a. verenigingsrecht, fiscaliteit) en naar private actoren (banken, verzekeraars) die de term als voorwaarde of uitsluitingsgrond kunnen gaan gebruiken.

Daarnaast vraagt de sectorraad aandacht voor de federale vrijwilligerswet (art. 5), waarin de immuniteit van vrijwilligers afhankelijk kan zijn van de vraag of een lokale groep "als afdeling kan worden beschouwd". De introductie van een nieuwe Vlaamse term kan hier **juridische onzekerheid** creëren.

Hier zicht op krijgen, vraagt ook betrokkenheid van juridische experts en een kijk over sectoren en beleidskaders heen.

De sectorraad wijst erop dat een evaluatie van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen op federaal niveau in voorbereiding is. Het kan aangewezen zijn om deze oefening af te wachten, zodat de terminologie en juridische kaders op elkaar kunnen worden afgestemd.

CONCLUSIE

Gezien bovenstaande elementen, is de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk van oordeel dat het **niet opportuun is om de term *subvereniging* op dit moment decretaal te verankeren**.

De sectorraad adviseert om **eerst een grondig traject** te organiseren met koepelorganisaties, juridische experts en betrokken sectoren waarbij de ruimere impact wordt bekeken en er voldoende draagvlak wordt opgebouwd. Pas wanneer dit traject is afgerond en er voldoende duidelijkheid en consensus bestaat, kan overwogen worden om de term decretaal te verankeren.

Namens de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk,
Frie De Greef, voorzitter
Dirk Verbist, ondervoorzitter
Liesbeth Lemiëre, secretaris

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 79.565/3

van 13 juli 2026

over

een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap en
het Vlaamse Gewest ‘tot wijziging van het decreet van
18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke
gegevensverkeer, wat betreft het verenigings- en
organisatieregister’

Op 10 juni 2026 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest ‘tot wijziging van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, wat betreft het verenigings- en registratieregister’.

Het voorontwerp is door de derde kamer onderzocht op 7 juli 2026. De kamer was samengesteld uit Jeroen VAN NIEUWENHOVE, kamervoorzitter, Koen MUYLLE en Elly VAN DE VELDE, staatsraden, Steven LIERMAN, assessor, en Yves DEPOORTER, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Pieter AERTGEERTS, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 13 juli 2026.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest strekt tot wijziging van het decreet van 18 juli 2008 ‘betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer’, blijkens de memorie van toelichting teneinde “het juridisch kader van zowel het verenigingsloket als het verenigingsregister te versterken” en te voorzien in “een nieuw juridisch kader voor het registratieregister”.

Zo wordt in een gegevensmediator voorzien die het platform beheert waarmee verenigingen rechtstreeks gegevens kunnen verstrekken aan de entiteit die het verenigingsregister beheert, en kunnen bepaalde gegevensinitiatoren een beroep doen op de technische infrastructuur van de gegevensmediator om hun gegevens aan de voormelde entiteit te bezorgen (artikel 5, 1°, 3°, 5°, 8°, 9° en 11°, van het voorontwerp). Voorts wordt de in het decreet van 18 juli 2008 gebruikte terminologie aangepast, waarbij de begrippen “afdeling(en)” en “koepelorganisatie(s)” telkens worden vervangen door respectievelijk “subvereniging(en)” en “koepelvereniging(en)” (artikelen 3, 4 en 5, 2°, 4°, 6°, 7° en 10°) en wordt in de mogelijkheid voorzien dat in het verenigingsregister ook relaties worden opgenomen met andere verenigingen dan koepelverenigingen en subverenigingen (artikel 4, 2°).

In hoofdstuk II van het decreet van 18 juli 2008 wordt een nieuwe afdeling V toegevoegd (‘Oprichting van een gegevensbron met gegevens van organisaties’) (artikel 6) die ook van toepassing is op instellingen met een publieke taak als vermeld in artikel I.3, 6°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 (artikel 2). Bij een door de Vlaamse Regering aan te wijzen entiteit wordt een registratieregister opgericht met de gegevens van organisaties, aangevuld met formele hoedanigheden en professionele contactgegevens van medewerkers van die organisaties (artikel 7). De doeleinden van het register worden bepaald, evenals de categorieën van gegevens over de organisaties (inclusief persoonsgegevens) die in het register kunnen worden verwerkt, de gegevens die toegankelijk zijn voor andere organisaties en de gegevens die publiek ter beschikking worden gesteld (artikel 8). Ook wordt de wijze geregeld waarop gegevens in het registratieregister worden geregistreerd, waarbij de entiteit gegevens kan opvragen bij andere instanties en organisaties zelf gegevens kunnen aanleveren (artikel 9), en wordt de bewaartermijn vastgesteld voor persoonsgegevens die zijn gewijzigd of verwijderd op verzoek van de instantie, de organisatie of de natuurlijke persoon in kwestie (artikel 10).

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

Ten slotte wordt gepreciseerd dat de protocollen die worden gesloten tussen verwerkingsverantwoordelijken, en die normalerwijs worden gepubliceerd op de website van alle partijen die bij de mededeling zijn betrokken, niet hoeven te worden bekendgemaakt in de gevallen bepaald in artikel II.2, vierde lid, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 (artikel 11).

ALGEMENE OPMERKINGEN

3.1. Het voorontwerp bevat bepalingen betreffende de verwerking van persoonsgegevens.

Krachtens artikel 22 van de Grondwet geldt voor elke verwerking van persoonsgegevens en, meer in het algemeen, voor elke inmenging in het recht op het privéleven, dat het formeel legaliteitsbeginsel dient te worden nageleefd. Doordat artikel 22 van de Grondwet aan de bevoegde wetgever de bevoegdheid voorbehoudt om vast te stellen in welke gevallen en onder welke voorwaarden afbreuk kan worden gedaan aan het recht op eerbiediging van het privéleven, waarborgt het aan elke burger dat geen enkele inmenging in dat recht kan plaatsvinden dan krachtens regels die zijn aangenomen door een democratisch verkozen beraadslagende vergadering. Een delegatie aan een andere macht is evenwel niet in strijd met het wettelijkheidsbeginsel voor zover de machtiging voldoende nauwkeurig is omschreven en betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan de “essentiële elementen” voorafgaandelijk door de wetgever vastgesteld zijn.²

Bijgevolg moeten de “essentiële elementen” van de verwerking van persoonsgegevens in het decreet zelf worden vastgelegd. In dat verband is de afdeling Wetgeving van oordeel dat ongeacht de aard van de betrokken aangelegenheid, de volgende elementen in beginsel “essentiële elementen” uitmaken: 1° de categorie van verwerkte gegevens; 2° de categorie van betrokken personen; 3° de met de verwerking nagestreefde doelstelling; 4° de categorie van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens; en 5° de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens.³

In het licht hiervan moet het volgende worden opgemerkt omtrent het voorontwerp.

² Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof: zie inzonderheid GwH 18 maart 2010, nr. 29/2010, B.16.1; GwH 20 februari 2020, nr. 27/2020, B.17.

³ Adv.RvS 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 14 augustus 2021 ‘betreffende de maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie’, *Parl.St.* Kamer 2020-21, nr. 55-1951/1, 119, opmerking 101. Zie ook GwH 10 maart 2022, nr. 33/2022, B.13.1; GwH 22 september 2022, nr. 110/2022, B.11.2; GwH 16 februari 2023, nr. 26/2023, B.74.1; GwH 17 mei 2023, nr. 75/2023, B.55.2.1.

3.2. In het ontworpen artikel 7/8, § 2, vierde lid, van het decreet van 18 juli 2008 (artikel 8 van het voorontwerp) wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om de te verwerken gegevens vermeld in het eerste en tweede lid nader te bepalen en, na advies van het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid vermeld in artikel III.74 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, aan te vullen met andere gegevens die vereist zijn voor de identificatie van organisaties, of die van gemeenschappelijk belang zijn voor verschillende organisaties.

Het nader bepalen van gegevens die reeds worden vermeld in het ontworpen artikel 7/8, § 2, eerste en tweede lid, van het decreet van 18 juli 2008 kan worden aanvaard, vermits het geen verwerking van bijkomende gegevens inhoudt.

Dit gaat echter niet op voor de machtiging aan de regering om in *aanvullende* gegevens te voorzien. Weliswaar is die machtiging beperkt, in zoverre het moet gaan om gegevens die vereist zijn voor de identificatie van organisaties of die van gemeenschappelijk belang zijn voor verschillende organisaties. Die criteria, en inzonderheid de vermelding van de gegevens die van gemeenschappelijk belang zijn, zijn evenwel zo ruim geformuleerd dat op onvoldoende wijze kan worden bepaald over welke gegevens het mogelijkerwijs gaat.

Bijgevolg moet de machtiging aan de regering om in aanvullende gegevens te voorzien, worden weggelaten, of moeten de criteria die de regering daarbij in acht moet nemen nader worden omschreven zodat voldoende duidelijk is over welke gegevens het mogelijkerwijs gaat.

4. Het ontworpen artikel 7/9, § 2, eerste lid, van het decreet van 18 juli 2008 (artikel 9 van het voorontwerp) voorziet in een uitzondering op de verplichting vermeld in artikel 8 van hetzelfde decreet om een protocol af te sluiten voor de mededeling door een instantie van persoonsgegevens naar een andere instantie of naar een externe overheid of naar een private organisatie.

Gevraagd om die uitzondering te verantwoorden, antwoordde de gemachtigde als volgt:

“Paragraaf 2 van het ontworpen artikel 7/9 stelt dat de entiteit, vermeld in artikel 7/7, en de organisaties voor de mededeling van gegevens, vermeld in paragraaf 1, niet zijn onderworpen aan de naleving van artikel 8. Voor deze mededeling van gegevens moet bijgevolg géén protocol worden gesloten tussen de betrokken instanties. De afwijking van de protocolverplichting vloeit voort uit het feit dat voor deze mededeling van persoonsgegevens de elementen die normaal in een protocol moeten worden opgenomen (zoals vermeld in artikel 8, § 1, tweede lid) werden opgenomen in het voorontwerp van decreet zelf. Bijgevolg wordt de AVG-conformiteit, en de nodige transparantie, reeds gerealiseerd via het voorontwerp van decreet zelf.”

5. Het ontworpen artikel 7/10 van het decreet van 18 juli 2008 (artikel 10 van het voorontwerp) voorziet in een maximale bewaartermijn van twee jaar voor persoonsgegevens in het organisatieregister die zijn gewijzigd of verwijderd op verzoek van de instantie, de organisatie of de natuurlijke persoon in kwestie.

Gevraagd om die bewaartermijn te verantwoorden, antwoordde de gemachtigde als volgt:

“Deze termijn van 2 jaar is vooreerst noodzakelijk om te verzekeren dat foutieve wijzigingen opgespoord en rechtgezet kunnen worden. Daarnaast is het ook in praktijk noodzakelijk om gedurende een beperkte termijn van twee jaar een overzicht te kunnen bieden van welke personen in het verleden een bepaalde formele hoedanigheid hebben bekleed, bijvoorbeeld om informatieoverdracht te faciliteren of om de verantwoordelijkheden gedurende overgangperiodes (vb. wanneer een bepaalde persoon een andere vervangt) duidelijk af te bakenen.”

Gelet hierop kan worden aangenomen dat de gegevens niet langer worden bewaard dan noodzakelijk is.⁴

6. Artikel 11 van het voorontwerp verduidelijkt in artikel 8, § 1, derde lid, van het decreet van 18 juli 2008 dat het protocol voor de mededeling van persoonsgegevens naar een andere instantie of naar een externe overheid of naar een private organisatie onmiddellijk wordt bekendgemaakt op de website van alle partijen die bij de mededeling betrokken zijn “onder voorbehoud van artikel II.2, vierde lid, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018”.

In artikel II.2, vierde lid, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 wordt bepaald dat, in uitzondering op de actieve informatieplicht die op overheidsinstanties rust, er geen informatie mag worden verspreid die valt onder de uitzonderingen, vermeld in de artikelen II.34 tot II.36 van hetzelfde decreet. In die artikelen worden de gevallen bepaald waarin aanvragen tot openbaarmaking van bestuursdocumenten worden afgewezen.

Gevraagd of de uitzondering op de publicatieplicht van protocollen waarin de ontworpen regeling voorziet toelaat om een protocol gedeeltelijk bekend te maken op de website van de betrokken partijen, antwoordde de gemachtigde als volgt:

“De gedeeltelijke openbaarmaking vloeit voort uit de rechtsregel waarnaar verwezen wordt (artikel II.2, vierde lid, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018).

Als bepaalde informatie uit het protocol niet onder deze uitzonderingen valt en kan gescheiden worden van de andere informatie die wel onder de uitzonderingen valt, kan het protocol ook gedeeltelijk bekendgemaakt worden. Als echter het volledige protocol onder de uitzonderingen op de openbaarheid van bestuur valt, dan wordt het volledige protocol niet bekendgemaakt. Dit is in lijn met artikel II.45, § 2, van het Bestuursdecreet dat voorziet dat een bestuursdocument gedeeltelijk wordt openbaar gemaakt als informatie waarop een uitzondering van toepassing is samen met andere informatie in een bestuursdocument

⁴ Zie immers artikel 5, lid 1, e), van verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 ‘betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)’.

opgenomen is, en het mogelijk is om de informatie die niet openbaar kan gemaakt worden, te scheiden van de andere informatie.”

Vermits uitzonderingen op het beginsel van de openbaarheid van de bestuursdocumenten beperkend moeten worden geïnterpreteerd en niet verder mogen gaan dan noodzakelijk is,⁵ kan de ontworpen regeling enkel worden aanvaard voor zover in het geval dat slechts een deel van een protocol informatie bevat die valt onder de uitzonderingen vermeld in de artikelen II.34 tot II.36 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, enkel dat deel niet wordt bekendgemaakt. Dit zou in de memorie van toelichting moeten worden verduidelijkt. Thans lijkt die memorie er immers van uit te gaan dat de protocollen in kwestie in die gevallen in hun geheel niet (moeten) worden bekendgemaakt.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Yves DEPOORTER

Jeroen VAN NIEUWENHOVE

⁵ Zie o.m. GwH 23 oktober 2025, nr. 134/2025, B.4.6 en B.4.7.

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management en de Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. Aan artikel 3 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, hersteld bij het decreet van 23 juni 2023, wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“In afwijking van het eerste en tweede lid, is afdeling V ook van toepassing op instellingen met een publieke taak als vermeld in artikel I.3, 6°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.”.

Art. 3. In artikel 4 van hetzelfde decreet, hersteld bij het decreet van 23 juni 2023, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in het derde lid, 1°, en 6°, a), wordt het woord “afdelingen” vervangen door het woord “subverenigingen”;
- 2° in het derde lid, 1°, wordt het woord “koepelorganisaties” vervangen door het woord “koepelverenigingen”;
- 3° in het derde lid, 6°, wordt het woord “koepelorganisatie” telkens vervangen door het woord “koepelvereniging” en wordt het woord “organisatie” vervangen door het woord “vereniging”;
- 4° in het derde lid, 7°, wordt het woord “afdeling” vervangen door het woord “subvereniging” en wordt het woord “koepelorganisatie” vervangen door het woord “koepelvereniging”.

Art. 4. In artikel 4/1 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 23 juni 2023, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in paragraaf 1, eerste lid, 1°, wordt het woord “koepelorganisaties” vervangen door het woord “koepelverenigingen”;
- 2° in paragraaf 1, tweede lid, 6°, worden de woorden “koepelorganisatie of afdelingen” vervangen door de zinsnede “koepelvereniging, subverenigingen of andere verenigingen”;
- 3° in paragraaf 1, vierde lid, worden de woorden “afdelingen van koepelorganisaties” vervangen door de woorden “subverenigingen van koepelverenigingen”;
- 4° in paragraaf 2, eerste lid, wordt het woord “koepelorganisaties” vervangen door het woord “koepelverenigingen”.

Art. 5. In artikel 4/2 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 23 juni 2023, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° vóór paragraaf 1, die paragraaf 1/1 wordt, wordt een nieuwe paragraaf 1 ingevoegd, die luidt als volgt:

“§1. In dit artikel wordt verstaan onder gegevensmediator: de instantie die het platform beheert dat verenigingen toelaat om, met een beperkte controle en in overleg met de entiteit die het verenigingsregister, vermeld in artikel 4 van dit decreet, beheert, rechtstreeks een of meer gegevens in het verenigingsregister, vermeld in artikel 4 van dit decreet, te registreren. De gegevensmediator is dezelfde instantie als diegene die is aangewezen conform artikel II.7, negende lid, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.”.

- 2° in de bestaande paragraaf 1, eerste lid, die paragraaf 1/1, eerste lid, wordt, wordt het woord “koepelorganisaties” telkens vervangen door het woord “koepelverenigingen”;
- 3° in de bestaande paragraaf 1, die paragraaf 1/1 wordt, worden tussen het eerste en tweede lid twee leden ingevoegd, die luiden als volgt:

“Met behoud van de toepassing van het eerste lid kunnen verenigingen de gegevens, vermeld in artikel 4/1, rechtstreeks verstrekken aan de entiteit, vermeld in artikel 4, via het platform van de gegevensmediator. De vereniging is in dat geval verantwoordelijk voor de juistheid van de gegevens die conform dit lid worden verstrekt. De gegevensmediator faciliteert de rechtstreekse verstrekking van de gegevens, ondersteunt de vereniging en voert daarbij, in overleg met de entiteit, vermeld in artikel 4, een beperkte controle uit van de juistheid van de gegevens. Voor die taak gebruikt de gegevensmediator het identificatienummer van het Rijksregister of van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid om de vertegenwoordigers uniek te identificeren.

Bij de toepassing van het tweede lid bepaalt de entiteit, vermeld in artikel 4, in overleg met de gegevensmediator, de manier waarop verenigingen hun gegevens zelf, via tussenkomst en bemiddeling van de gegevensmediator, registreren in het verenigingsregister, vermeld in artikel 4.”;

- 4° in de bestaande paragraaf 1, derde lid, die paragraaf 1/1, vijfde lid, wordt, wordt het woord “koepelorganisaties” vervangen door het woord “koepelverenigingen”;
- 5° in de bestaande paragraaf 1, die paragraaf 1/1 wordt, wordt tussen het bestaande derde lid, dat het vijfde lid wordt, en het bestaande vierde lid, dat het zevende lid wordt, een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“In afwachting van een beslissing van de Vlaamse Regering conform het vijfde lid, kunnen koepelverenigingen de gegevens die ze gevalideerd hebben, vermeld in artikel 4/1, vrijwillig bezorgen aan de entiteit, vermeld in artikel 4.”;

- 6° in de bestaande paragraaf 1, vierde lid, die paragraaf 1/1, zevende lid, wordt, wordt het woord “koepelorganisaties” vervangen door het woord “koepelverenigingen”;
- 7° in paragraaf 2, eerste lid, wordt het woord “koepelorganisaties” vervangen door het woord “koepelverenigingen”;
- 8° in paragraaf 2, tweede lid, worden de woorden “De entiteit en de gegevensinitiatoren” vervangen door de zinsnede “De entiteit, vermeld in artikel 4, de gegevensinitiatoren, vermeld in het eerste lid, en de gegevensmediator”;

9° aan paragraaf 2 wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De gegevensmediator kan toelaten dat, met toepassing van paragraaf 1/1, eerste en zesde lid, gegevensinitiatoren als vermeld in paragraaf 2, eerste lid, die zelf niet over de nodige infrastructuur beschikken om gegevens te bezorgen aan de entiteit, vermeld in artikel 4, een beroep doen op het platform van de gegevensmediator om de gegevens aan die entiteit te bezorgen. In afwijking van het tweede lid kan de gegevensmediator in dat geval kosten aanrekenen voor de registratie van die gegevens.”;

10° in paragraaf 3, tweede lid, wordt het woord “koepelorganisaties” vervangen door het woord “koepelverenigingen”;

11° aan paragraaf 4 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens die bestaat uit de rechtstreekse registratie van gegevens in het verenigingsregister, vermeld in artikel 4 van dit decreet, treedt de gegevensmediator, samen met de entiteit, vermeld in artikel 4 van dit decreet, op als gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 26 van de algemene verordening gegevensbescherming.”.

Art. 6. Aan hoofdstuk II van hetzelfde decreet, hersteld bij het decreet van 23 juni 2023, wordt een afdeling V toegevoegd, die luidt als volgt:

“Afdeling V. Oprichting van een gegevensbron met gegevens van organisaties”.

Art. 7. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 17 mei 2024, wordt aan afdeling V, toegevoegd bij artikel 6, een artikel 7/7 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 7/7. Bij de door de Vlaamse Regering aan te wijzen entiteit, bevoegd voor de facilitering van de digitalisering bij de instanties, hierna de entiteit te noemen, wordt een gegevensbron opgericht met de gegevens van organisaties die zijn aangevuld met formele hoedanigheden en professionele contactgegevens van medewerkers van die organisaties. Die gegevensbron wordt het organisatieregister genoemd.

In deze afdeling wordt verstaan onder:

- 1° organisatie: de instanties, externe overheden, of overheidsondernemingen als vermeld in artikel I.3, 9°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, en de substructuren binnen die instanties, externe overheden of overheidsondernemingen;
- 2° substructuur: een onderdeel van een instantie, externe overheid, of een overheidsonderneming als vermeld in artikel I.3, 9°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 om redenen van interne operationele werking;

De entiteit, vermeld in het eerste lid, is als beheerder van het organisatieregister, vermeld in het eerste lid, verantwoordelijk voor de coördinatie van de aanmaak, de instandhouding, de terbeschikkingstelling, de veiligheid, de toegang en het gebruik van de gegevens, vermeld in het eerste lid.

Ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens ter uitvoering van deze afdeling is de entiteit, vermeld in het eerste lid, verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming.”.

Art. 8. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 17 mei 2024, wordt aan dezelfde afdeling V een artikel 7/8 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 7/8. §1. Het organisatieregister, vermeld in artikel 7/7, heeft als doel:

- 1° de interacties tussen organisaties te vereenvoudigen en te optimaliseren;
- 2° te functioneren als gegevensbron om te voldoen aan rapporteringsverplichtingen die op organisaties rusten;
- 3° informatie over organisaties publiek toegankelijk te maken.

§2. Om de doelen, vermeld in paragraaf 1, te verwezenlijken, kunnen in het organisatieregister, vermeld in artikel 7/7, de volgende gegevens over organisaties worden verwerkt:

- 1° een unieke OVO-code;
- 2° de namen en benamingen;
- 3° de start- en einddatum;
- 4° het adres van de organisatie;
- 5° de contactgegevens van de organisatie;
- 6° de classificaties zoals de entiteitsvorm, de toepassingsgebieden, het beleidsdomein en de bevoegde minister;
- 7° de relevante regelgeving zoals oprichtingsdecreten of het arbeidsreglement;
- 8° de openingsuren;
- 9° de voor- en achternaam, de hoedanigheid en professionele contactgegevens van medewerkers die een formele hoedanigheid opnemen binnen de organisatie;
- 10° de samenstelling van de adviesorganen en raden van bestuur, respectievelijk vermeld in artikel I.3, 3°, en artikel I.4, 15°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, in het bijzonder de naam, voornaam en het geslacht van de leden;
- 11° de relatie met een substructuur binnen een organisatie of een andere organisatie;
- 12° unieke identificatoren die betrekking hebben op de organisatie.

Als de organisatie ook gekend is in de Kruispuntbank van Ondernemingen, kunnen bijkomend de volgende gegevens verwerkt worden:

- 1° de formele naam zoals blijkt uit de KBO;
- 2° de start- en einddatum zoals blijkt uit de KBO;
- 3° de maatschappelijke zetel;
- 4° de rechtsvorm;
- 5° het KBO-nummer.

De gegevens, vermeld in het tweede lid, zijn afkomstig van de Kruispuntbank van Ondernemingen.

De Vlaamse Regering kan de gegevens, vermeld in het eerste en tweede lid, nader bepalen en, na advies van het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, vermeld in artikel III.74 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, aanvullen met andere gegevens die vereist zijn voor de identificatie van organisaties, of die van gemeenschappelijk belang zijn voor verschillende organisaties.

Het organisatieregister, vermeld in artikel 7/7, geeft door de kwaliteitsvolle registratie van de gegevens, vermeld in het eerste en tweede lid, een unieke identificatie aan organisaties.

§3. De entiteit, vermeld in artikel 7/7, stelt de gegevens, vermeld in paragraaf 2, eerste en tweede lid, ter beschikking aan organisaties die de gegevens op rechtmatige wijze mogen verwerken met naleving van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens om de doelen, vermeld in paragraaf 1, 1° en 2°, te verwezenlijken.

De entiteit, vermeld in artikel 7/7, stelt de gegevens, vermeld in paragraaf 2, eerste lid, 1° tot en met 8°, 10° tot en met 12°, en tweede lid, publiek ter beschikking om het doel, vermeld in paragraaf 1, 3°, te verwezenlijken.

In afwijking van het eerste en tweede lid wordt het geslacht van de leden van de adviesorganen en raden van bestuur, vermeld in paragraaf 2, eerste lid, 10°, niet beschikbaar gesteld voor andere organisaties of publiek ter beschikking gesteld.”.

Art. 9. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 17 mei 2024, wordt aan dezelfde afdeling V een artikel 7/9 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 7/9. §1. De gegevens over organisaties, vermeld in artikel 7/8, §2, worden in eerste instantie door de entiteit, vermeld in artikel 7/7, in het registratieregister, vermeld in artikel 7/7, geregistreerd op basis van publicaties in officiële bronnen.

Met behoud van de toepassing van het eerste lid bezorgen instanties die beschikken over gegevensbronnen met gegevens over organisaties als vermeld in artikel 7/8, §2, op verzoek van de entiteit, vermeld in artikel 7/7, die gegevens aan die entiteit. De instanties werken in dat geval mee aan de aanmaak en de actualisering van het registratieregister, vermeld in artikel 7/7, en waken er in het bijzonder over dat de gegevens die in hun gegevensbronnen aanwezig zijn, op accurate wijze door de entiteit, vermeld in artikel 7/7, in het registratieregister, vermeld in artikel 7/7, kunnen worden opgenomen.

Organisaties kunnen de eigen gegevens, vermeld in artikel 7/8, §2, van dit decreet, die niet in het registratieregister, vermeld in artikel 7/7 van dit decreet, geregistreerd worden op basis van het eerste of tweede lid, rechtstreeks verstrekken aan de entiteit, vermeld in artikel 7/7 van dit decreet. De organisatie is in dat geval verantwoordelijk voor de juistheid van de gegevens die conform dit lid worden verstrekt. Voor instanties van de Vlaamse overheid als vermeld in artikel I.3, 1°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 is dit verplicht.

De entiteit, vermeld in artikel 7/7 van dit decreet, nodigt de instanties van de Vlaamse overheid, vermeld in artikel I.3, 1°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, uit om minstens jaarlijks de gegevens, vermeld in het derde lid, te valideren. Die instanties delen iedere wijziging in die gegevens onmiddellijk mee aan de entiteit, vermeld in artikel 7/7.

§2. De entiteit, vermeld in artikel 7/7, en de organisaties zijn voor de mededeling van gegevens, vermeld in paragraaf 1, niet onderworpen aan de naleving van artikel 8.

De entiteit, vermeld in artikel 7/7, en de organisaties kunnen elkaar geen kosten voor de registratie aanrekenen of tegenover elkaar rechten op de verstrekte gegevens doen gelden voor de uitvoering van de opdracht die aan hen is toegekend in dit decreet.

De Vlaamse Regering kan, op voorstel van het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, vermeld in artikel III.74 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, nadere regels vastleggen voor de wijze waarop de instanties in relatie tot de entiteit, vermeld in artikel 7/7, de opdracht, vermeld in paragraaf 1, tweede en derde lid, uitvoeren.

§3. De entiteit, vermeld in artikel 7/7 van dit decreet, staat in voor de wijze van uitoefening van het recht om de gegevens kosteloos te laten verbeteren, zoals dat voor de verbetering van persoonsgegevens bepaald is in artikel 16 van de algemene verordening gegevensbescherming. Verzoeken om onnauwkeurige, onvolledige of onjuiste gegevens aan te passen kunnen worden ingediend via de

toegangskanalen, bepaald door de entiteit, vermeld in artikel 7/7 van dit decreet. De entiteit, vermeld in artikel 7/7 van dit decreet, bezorgt naargelang het geval aan de Kruispuntbank van Ondernemingen en de instanties de ontvangen meldingen over onnauwkeurige, onvolledige of onjuiste gegevens. De entiteit, vermeld in artikel 7/7 van dit decreet, legt na overleg met de betrokken instanties vast op welke manier de verzoeken worden onderzocht, op welke wijze het resultaat van het onderzoek aan de verzoeker wordt meegedeeld en hoe aan het resultaat gevolg wordt gegeven.

Ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens ter uitvoering van dit artikel zijn de organisaties, respectievelijk de entiteit, vermeld in artikel 7/7 van dit decreet, ieder, voor zover die verwerking onder de eigen verantwoordelijkheid plaatsvindt, verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming.”

Art. 10. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 17 mei 2024, wordt aan dezelfde afdeling V een artikel 7/10 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 7/10. De persoonsgegevens, vermeld in artikel 7/8, §2, die gewijzigd of verwijderd zijn op verzoek van de instantie of de organisatie, vermeld in artikel 7/9, of van de natuurlijke persoon in kwestie worden maximaal twee jaar bewaard vanaf het ogenblik dat de wijziging of verwijdering is doorgevoerd.”

Art. 11. Aan artikel 8, §1, derde lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 8 juni 2018 en vervangen bij het decreet van 23 juni 2023, wordt de zinsnede “, onder voorbehoud van artikel II.2, vierde lid, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018” toegevoegd.

Brussel, 4 september 2026.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Innovatie en Industrie,
Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding,
Cultuur en Gelijke Kansen,

Caroline GENNEZ